

Rodica Ojog-Braşoveanu

Omul de la capătul firului

Cartea se străduieşte să ilustreze un crâmpeli din efortul neobosit al unor eroi anonimi dus pe frontul invizibil al contraspionajului.

Tuturor acestora le aduc un modest omagiu.

Autoarea

Capitolul I

Şantaj fără precedent

Inginerul Pascu se privi în oglindă. Ridică sprânceana stângă, roti ușor capul căutând unghiul favorabil, apoi zâmbi larg. Dinții frumoși, umezi, luceau între buzele cărnoase. O buclă blondă aluneca pe frunte. Își netezi tâmplele linse și se apropie de fereastră.

Privită de sus, de la etajul șase, Piața Unirii părea un bazar de oameni și lumini. Hanul lui Manuc țâșnea alb, fosforescent. Silueta dreaptă amintea sobrietatea construcțiilor de pe meleaguri aride, cu iarbă tocită și soare fierbinte, ucigător.

La intrare, un "general" în șalvari și fes roșu făcea temeneli adânci noilor sosiți. Bucureșteni, ori veniți de aiurea, păstrând cheile automobilului în mână, păseau pragul cu oarecare solemnitate. Biserica din cărămidă sângerie umplea peisajul de umbre.

Cu două sute de ani în urmă — gândul îl înveseli grozav pe Pascu — viața se desfășura în același cadru. Doar că atunci erau alte straie, alți oameni, caleașcă în loc de Fiat, arome iuți, ecvestre, amabilități levantine, ritualuri fanariote; alături, giuvaiergii italieni, răsfirând în fața ochilor aprinși podoabe complicate, paftale grele ori orfevrerie delicată în filigran.

După două secole, gablonzurile, șiragurile din cristal de Rhin învăpăiază la fel obrăzii. La tejghea nu se mai află negustorul cu chip măsliniu. I-a luat locul o vânzătoare tinerică etalând la urechi, pe brațe și la gât exponatele de marcă ale magazinului. După-amiază are o ședință, dimineață a fost la coafor, diseară... Nu, imposibil diseară! E la televizor!

Zări turnurile Mitropoliei dominând împrejurimile până departe, spre Magistrală. Apoi ochii îi poposiră din nou în piață. Niște petrecăreți intrară în cramă. Acolo se servesc mici, fripturi în sânge aduse pe talere de lemn. Vinul băut în ulică groasă de pământ e mai vârtos, umple gura. Instinctiv, inginerul Pascu își umezi buzele.

Telefonul, uitat în așternut, emise un bâzâit vag. Îl lăsă să sune aprinzându-și liniștit o țigară. Trântindu-se comod, ridică receptorul alene, pregătindu-și o voce insinuantă, puțintel voalată.

- Da!?
- Casa Pascu?
- Inginer Pascu!

Bărbatul cu glas melodios dar ferm, de la celălalt capăt al firului râse scurt.

- Precizarea e oportună. Vorbesc chiar cu domnia sa?
- Mda...
- Nu mă întrebați ce doresc?

Inginerul se ridică într-un cot, răstindu-se:

— Ascultă, *mon cher*, nu-mi arde de bancuri! Sunt cu o damicelă a cărei virtute principală nu e răbdarea. Nu are ceea ce aş numi eu în general o fire domoală.

Îşi roti privirea prin încăperea goală, mobilată aproximativ.

— N-am de gând să vă reţin. Este o chestiune care se referă, ca să zic aşa, la condiţia dumneavoastră profesională.

Pascu nu răspunse şi celălalt se asigură:

— Sunteţi atent? Din întâmplare am dat peste fişa dumneavoastră. Fişa inginerului Mihai Pascu...

— În fond, ce vreţi de la mine?

— A, aţi trecut la pronumele de reverenţă. În sfârşit! Totdeauna mi-am dorit să lucrez cu oameni cât de cât civilizaţi.

— Ce vreţi? Țipă de astă dată Pascu.

Pe cearşaf căzuse scrum aprins, lăsând o gaură rotundă şi neagră.

— Voi începe prin a vă recapitula unele evenimente petrecute în toamna anului 1969...

— Nu înţeleg la ce faceţi aluzie.

— Bine, atunci s-o luăm *ab urbe condita*. 1964 vă convine? În martie aţi fost exmatriculat de la Politehnică. Eraţi în anul III. Motivul? Bagatele! Câteva restanţe, scandaluri, beţie şi chiar un mic furt camuflat de câţiva colegi, băieţi cumsecade...

— Astea sunt minciuni! Minciuni sfruntate şi nu îngădui nimănui...

Celălalt râse:

— Atunci de ce nu închideţi? În 1965 aţi lucrat pe şantierul de la Brazi. Trăiaţi în concubinaj cu o tânără doamnă ale cărei pretenţii v-au împins la mici excentricităţi. Delapidare, parcă aşa spuneau unii care nu agreează eufemismele.

Inginerul Pascu îşi aprinse cu degete tremurânde o ţigară de la chiştocul celeilalte. Asculta vocea aceea sinuoasă şi dulce, de o dulceaţă care-i făcea greaţă şi ştia că cele ce vor urma vor fi mai cumplite, mai odioase.

— Anul 1968 l-aţi petrecut pe meleagurile însorite ale unui hotel nu dintre cele mai luxoase, cu o firmă de un umor îndoielnic: Penitenciar.

— Cine, cine eşti dumneata? strigă Pascu în receptor.

Se auzi din nou râsul limpede:

— N-are importanţă. Un an mai târziu, tuns chilug şi cu haine fluturânde, găseaţi un serviciu la Popeşti-Leordeni. Cei de la închisoare, distinşi pedagogi, reuşiseră să zgândărească sentimentele dumneavoastră nobile.

Câteva luni ați dus o viață de ascet. Serviciu și — înduioșător! — lecții de matematică în vederea reluării studiilor universitare.

Un huruit puternic acoperi ultimele cuvinte ale necunoscutului.

"Telefon public", reflectă Pascu. Mâna îi asudase pe receptorul alunecos.

— Ați ghicit. Vorbesc din stradă. Ce vă spuneam? A, da! Meditatorul dumneavoastră v-a făcut în cursul unei lecții o propunere interesantă.

— Încetează! Încetează! Ce vrei de la mine?

— Ați acceptat propunerea, continuă calm necunoscutul, și în iunie 1969 erați posesorul unei diplome universitare — false, evident — atestând calitatea dumneavoastră de inginer. Sunt trei ani de-atunci, domnule Pascu și a sosit scadența. Nu există poliță fără scadență.

— Am plătit! Am plătit tot!

— Vă referiți la cei 5000 de lei? Doamne sfinte! Am spus totdeauna că la închisorile de azi nu se mai învață nimic. Câtă naivitate! Cum, cu fleacul ăsta credeți că v-ați acoperit obligațiile?! Nu, domnule inginer. Plata urmează s-o faceți acum.

— Cât? întrebă răgușit Pascu.

— Mai exact: Ce?

— Ce?

— Spre surpriza mea, constat că nu vă lipsesc aptitudinile profesionale. În momentul de față lucrați ca subaltern al inginerului Simionescu. Scurt! Mă interesează lucrările lui.

— Sunt secrete!

Un hohot puternic îi izbi timpanul:

— Tocmai pentru că sunt secrete!

— Îmi cereți imposibilul.

— Nimic nu-i imposibil, domnule "inginer", când există bunăvoință. Știți cum se pedepsește uzul de acte false? În cazul în care nu ne putem înțelege, dosarul dumneavoastră "profesional" va face obiectul unui studiu interesant la M.A.I., și asta în cel mai scurt timp. Așadar, renunțați la termenul "imposibil".

— Bine, dar ăsta-i șantaj!

— Exact! Deși nu-mi plac definițiile brutale.

Trecură câteva clipe. În oglinda știrbă, agățată oblic deasupra divanului, Pascu își văzu obrazul livid. Doar buzele rămăseseră roșii ca o rană umedă. Vorbi încet, cu gura lipită de aparat:

— Nu, domnule! V-ați înșelat. Recunosc, în principiu calculele dumneavoastră au fost exacte, dar în ceea ce mă privește — repet — v-ați înșelat. Cu orice risc, nu pot primi propunerea.

— Mai gândiți-vă! Gândiți-vă bine, domnule "inginer"! O piatră pornită la vale nu se poate opri din drum.

— Am făcut multe, continuă Pascu, ca și cum nu l-ar fi auzit. Am furat, am mințit, dar trăda... și se întrerupse brusc, ca și cum cuvântul l-ar fi ars. Nu! Acesta este răspunsul meu...

Individul își lipi urechea de ușă. O ușă subțire. Două foi de placaj prin care vocea inginerului răzbătea limpede, cu tonalități nealterate. Râse strâmb. Simțea groaza lui Pascu. Teama picurată treptat în vine, atomi de otravă strecurați în sânge. Glasul îi tremură... Inginerul se zvârcolește... Îl simte, vierme netrebnic, fără destin...

Deveni atent. Cineva urca treptele. Individul dispăru în întunericul palierului.

— Este un răspuns pripit și — iertați-mi duritatea observației! — necugetat. L-am auzit de câteva zeci de ori. Pentru că — poate asta vă consolează — nu sunteți singurul inginer plăsmuit peste noapte care trebuie să-mi plătească serviciile. Servicii calificate, aș zice, ținând seama de faptul că în aproximativ trei ani nimeni nu a sesizat falsurile. Eu am răbdare. Trei ani am așteptat până când dumneavoastră și ceilalți absolvenți ai "facultăților mele" ați prins rădăcini trainice. Acum culeg roadele. Firește, în ziua scadenței toți s-au arătat foarte integri sau numai înfricoșați, dar au sfârșit prin a plăti. Așadar, lăsați copilăriile. Veți suna la numărul 57 13... Întrebând dacă au de vânzare un pian *Beckstein*. Evident, este o parolă. Numai unul din locatari știe despre ce este vorba. Așa că insistați până vă va răspunde el. Succes, domnule "inginer"!

Pascu însemnă inconștient cifrele în calendarul de birou aflat pe lada studioului și închise aparatul.

Se duse la fereastră. Privi cerul orb, fără stele, abia ghicit undeva sus. Înregistră forfota străzii, mulțimea care mișuna purtându-și destinele anonime, cenușiul citadin, huruitul tramvaielor, în general tot ce simbolizează orașul ca ritm, culoare și acustică. Simți un nod dureros, oprit în capul pieptului, și deodată, peste Bucureștiul văzut de la etajul șase se suprapuseseră imagini tulburi...

...Femeia cu pomeți înalți și buze răsfărante, într-o bluză roșie, răscroită adânc, dormitorul-celulă, suportând răsuflarea greoaie, astmatică, a hoțului de buzunare, zâmbetul murdar al celui alt, ademenitorul de minore, apoi lentilele groase ca niște farfurii de gheață ale profesorului întinzându-i parșiv cursa între două probleme rezolvate pe un caiet ieftin de 1,15 bani.

...Și din nou fața îngustă, cu pomeții înalți, privind insinuant, printre genele lungi...

Se îndepărtă de fereastră și începu să se îmbrace cu gesturi automate. Aruncă o privire în jur, surprins pentru prima oară de tristețea odăii. Îndreptă cărămida învelită în ziar de sub biroul șchiop, întinse pătura peste așternut și părăsi încăperea cu umerii încovoiați.

Strada i se păru ciudată. Caleidoscop nebun, de o mobilitate obositoare, din care se simțea exclus.

Aruncă o privire întâmplătoare în vitrina unei cofetării. Mormane de dulciuri în culcușuri de staniol, cu panglici savant involte, cutii de bomboane cu festoane de hârtie dantelată, intime ca un fragment de jupon. Înregistrări abstracte, absurde care nu se înscriau în circuitul stării sale de spirit. Se miră

că le percepe, ca și cum orice imagine străină de ceea ce avea să i se întâmple era fără noimă, nu putea, nu trebuia să existe.

Mergea izbindu-se de trecători, de călătorii coborâți în stație. Oamenii se întorceau surprinși. Pierduse eschiva aceea reflexă a umerilor care evită obstacolele, care se scuza.

Traversă piața și după câteva manevre, verificându-și mereu spatele, ajunsese în Calea Rahovei. O siluetă se desprinsese din apropierea restaurantului "Cluj", și pentru o fracțiune de secundă Pascu îi întâlni ochii. Avu impresia absurdă că celălalt îl aștepta, că sesizează o umbră de recunoaștere, un licăr particular al expresiei. Îi auzea pașii în spate, și, după câțiva metri, avu certitudinea că este urmărit.

Umbra, umbra celuiilalt, uriașă, nefirească, se proiecta pe asfaltul cenușiu. O umbră fără pași, căci pașii nu-i mai auzea. Aluneca înainte fermă, infailibilă... Inginerul începu să alerge sfârșit, bezmetic...

Apoi, dintr-o dată, pentru câteva clipe avu senzația că e singur. Umbra neagră nu i se mai încurca în picioare, nu-i mai ardea tălpile. Nu-i mai simțea răsuflarea fierbinte în ceafă. Și începu să râdă. Un hohot demential, ce se prelingea pe zidurile oarbe.

Umbra se lipi de copac. Revolverul strălucea rece, în întuneric. Fixă amortizorul și ridică brațul.

Silueta lui Pascu se frânse brusc, prăbușindu-se pe trotuar.

*

Își reveni după câteva minute, în legănat de roți. Deschise ochii. Cineva îi vorbea, nu putea desluși cine. Imaginile erau neclare, păienjenite.

"Operatorul n-a reglat șarful", îi trecu prin minte.

Își concentrează privirea. Desluși un bărbat tânăr, cu zâmbet blând.

— Stați liniștit! Ajungem imediat la spital.

Simți că-și va pierde cunoaștința și rosti împleticit:

— Trebuie... E greu...

Tânărul îi șterse sudoarea de pe față.

— Nu acum. Vorbim mai târziu...

Pascu zâmbi trist.

— Nu există mai târziu... Acum... Nu sunt inginer... Am... Am avut o diplomă falsă. Cineva, acum trei ani... mă șantajează... Secrete de la serviciu...

— Cine vă șantajează?

— El, ei, nu știu. Acasă, telefon... "Cumpăr Beckstein"... E o parolă...

Inginerul Pascu intră în comă și nu-și mai reveni. Muri în aceeași noapte într-una din rezervele Spitalului de Urgență.

Capitolul II

Un anchetator inedit

Maiorul de securitate Minerva Tutovan se trezi la primul semnal al telefonului. Scoase întâi piciorul de sub plapumă, încercând temperatura camerei. Ca de fiecare dată atinse scrinul vechi care gemu, zgâriind liniștea nopții de iarnă. Întinse, din obișnuință, mâna să aprindă veioza și abia după ce făcu para să funcționeze de câteva ori își aminti că nu înlocuise becul ars.

Zbârci, plictisită, din nasul lung și începu să bâjbâie pe lângă pat căutând telefonul.

— Alo!

Avea o voce metalică, imposibil de confundat. Ascultă un timp, apoi trânti receptorul și se apropie de fereastră.

Încercă să-și amintească unde pusese ceasul. Trase perdelele vechi căptușite cu tafta de culoarea zmeurei, cadou de la o mătușă ("biata tanti Caliopi, toată viața a avut gusturi fistichii"), lăsând să se strecoare în odaie un întuneric incert, albastrui.

Pe lada studioului, extensoarele prinseră luciri astrale. Se îmbracă cu mișcări iuți, bruște: ciorapii de bumbac trei sferturi, costumul cenușiu — fustă și jachetă — pantofii plați.

"Hm! 11 fără 10."

De sus se auziră bubuituri. Minerva ridică exasperată ochii spre tavan:

— Iar?! Oamenii ăștia mă omoară! Ce-or fi având de bătut la miezul nopții?!

Un zgomot asurzitor — corul țevilor de calorifer izbite cu diferite obiecte fieroase — traversă blocul de-a lungul celor opt etaje.

Locatarii cereau liniște.

"Hm! Mi-au luat-o înainte..."

De pe tabla neagră acoperită cu exerciții de trigonometrie desprinse paltonul, își trecu palma peste breton, apoi pe creștet până spre ceafă, unde părul se isprăvea brusc, și ieși din casă încuind yala de două ori.

*

Colonelul Ionaș o cunoscuse pe Minerva cu mulți ani în urmă, în condiții sui-generis. Profesoară de matematici pe atunci și diriginta unei clase mijlocii, făcuse o excursie cu elevii la un monument istoric din preajma Bucureștiului. La câțiva metri de șosea copiii dăduseră peste cadavrul unui bărbat în vârstă. Fusese ucis cu o secure, pe care asasinul, înspăimântat probabil, o abandonase în apropiere. Victima, un spion aflat de mult în atenția organelor securității, era lăsat în libertate pentru a-i depista complicități.

Minerva se schimbase foarte puțin. Același breton câș, aceeași expresie indiferentă, același nas lung, subțire, alternând grimase în funcție de dispoziție.

— Ții minte povestea din satul Pana?

Minerva ridică din umeri:

— Fleacuri!

"Fleacuri, hm, așa spusese și atunci..."

Venise într-un suflet de la București, cu un I.M.S. de serviciu. Spre surprinderea lui îl găsisse pe asasin în biroul sectoristului, gata să facă mărturisiri.

Fusese descoperit de Minerva. Cu toporișca sub braț, se dusesse la școala din comună. Intrase în mai multe clase: "Măi copii, am găsit securea asta în drum. Nu știți a cui o fi?" Se ridicase un băiețel mai mărișor, pistruiat, cu părul ca morcovul: "Dați-o încoa', e a lu' tata..."

Pe Minerva n-o mai găsisse în sat. "Cică se grăbea", spuse polițistul de la post. Făcuseră cunoștință abia la București, într-o recreație. După câțiva ani, Minerva părăsea învățământul...

Colonelul își privi ceasul.

— Acum o jumătate de oră, inginerul Mihai Pascu a fost asasinat la câțiva metri de sediul securității. Medicul salvării care a însoțit victima la spital s-a grăbit să ne relateze ultimele sale cuvinte.

Scoase o foaie de hârtie din buzunar și citi rar, încruntându-și sprâncenele groase, haiducești, după cum le definise cândva Minerva.

— *Nu există mai târziu... Nu sunt inginer... Am o diplomă falsă... Cineva... acum trei ani... mă șantajează. Secrete de la serviciu... Acasă... telefon. Cumpăr Beckstein. E o parolă...*

Douăzeci de minute mai târziu, la Circa de poliție s-au prezentat soții Cătănoiu, vecinii inginerului.

— Mi-a telefonat maiorul Panait, șeful secției. Susține că declarația lor ne interesează în cel mai înalt grad.

Se uită la Minerva. Își sprijinise capul de portieră, urmărind succesiunea imobilelor pe străzile pustii. Lumini întârziate trădând insomniile ori eforturi cumplite "de a îngrășa porcul" înainte de sesiune, trecători rari, expulzați din bodeguța de cartier cu orar redus, măturători cu ochiul de pisică înfipt între omoplați, împingând tulumbe.

Fulgii de zăpadă, deși, mărunți, întindeau un voal lichid pe parbriz.

Mașina frână brusc.

Doamna Cătănoiu, scundă, vioaie, cu ochii foarte apropiați unul de altul, frământa mânerul poșetei. Domnul Cătănoiu, înalt, slab, sașiu, n-avea ce face cu mâinile. Încercă să se ridice la intrarea Minervei și a colonelului Ionaș. Nevastă-sa îl opri, șuierând scurt:

— Stai jos, Simioane!

Simion se execută prompt.

Minerva nu-și ascunse zâmbetul. Și-i putea lesne închipui la ei acasă: doamna Cătănoiu, în capot de zanana cu flori freacă maioneza în pragul bucătăriei, trăgând cu ochiul la televizor. "Degeaba! Ca Tanța și Costel nu mai facăștia pese..." Continuă să comenteze 20 de minute pe temă. Domnul

Cătănoiu clipește mărunț cu gura mereu întredeschisă. Are deviație de sept și respiră pe o singură nară. Îi dă dreptate clătinând rar din cap. Se gândește cum va justifica suta la chenzină... Berea cea de toate zilele la bufetul întreprinderii, buletinele Pronosport în colectiv, sau poate o undiță... Apoi doamna Cătănoiu trece la rubrica "evenimente din bloc", foarfecă manierele neamurilor lui Simion: "Au venit patru mitocani cu o amărâtă de găscă și mi-au stat pe cap o săptămână." Apoi emite considerațiuni proprii asupra zborurilor cosmice: "Eu una nu m-aș duce să mă tai!", și în cele din urmă desființează în treacăt *du pesul* cumnatei Zoica. Domnul Cătănoiu dă mai departe din cap. E de acord...

— Vă rog, începu maiorul Panait, să relatați și dumnealor convorbirea! și se retrase sub un pretext oarecare.

Doamna Cătănoiu trase adânc aer în piept:

— Cum îi spuneam și domnului sublocotenent..

— Maior, rectifică, zâmbind subțire, colonelul Ionaș.

— Aș! Are tot o stea ca alde Pangrate, infanteristul de la doi. Este, Simioane?

Domnul Cătănoiu deschise gura, dar nu avu timp să articuleze vreun sunet. Întrebarea fusese eminamente retorică.

— Cum spuneam dară, noi suntem cuplați cu inginerul Pascu. A venit omul să ne roage. Miel, nu alta! Că i-am zis lui Simion: "Pe cine nu-l lași să moară, nu te lasă să trăiești..." Vorbește, domnule dragă, de ne-a înnebunit! Este, Simioane? Bun! 'Nea seară pui mâna pe receptor s-o sun pe soru-mea, Steluța. Fie-sa, a creață, e felceriță la Colțea și lucrează de dimineață. Voiam s-o întreb pe soru-mea ce să-i mai dau lui Simion, că suferă — mă iertați de vorbă proastă — cu pânțele de când a mâncat prune uscate aduse de frate-său din Huși când a stat la noi săptămâna trecută, pe motiv că fiu-său era plecat în deplasare tocmai la Timișoara și uitase să-i lase cheia sub preș. Este, Simioane?

Domnul Cătănoiu îngână confuz:

— Lasă, tu...

— Adică ce, nu-i așa? Mă rog, chestii familiare... Așa că ridic receptorul. Nu-mi stă în caracter să fiu indiscretă, borșul meu, plita mea, ce-mi pasă mie de alții, nu ca alde Ștefăneasca, că nu-ți sună bine omul și-a și scos mitocanca capu' pe ușă să vază cine-i! Dar lasă, că acu' o băgară la ilicit. Adică mă orbește pe mine că dintr-un salariu îți faci și casă și Fiat 1800?

Domnul Cătănoiu reuși s-o întrerupă:

— Lasă, tu...

— Mă rog, chestii de bloc...

— Deci, interveni colonelul, ați ridicat receptorul și, desigur, fără să vreți, ați auzit...

— Fără să vreau, domnu' ! Fără să vreau! Da' ce-am auzit! ! "Domnule Pascu", zice...

— Cine zicea?

— Un bărbat. "După ce ați ieșit de la pușcărie — zice — cineva v-a vândut o diplomă falsă..."

Doamna Cătănoiu își continuă relatarea reproducând în stil personal discuția interceptată.

— Înainte să închidă, zice: "Veți suna și veți întreba dacă au de vânzare un pian..." Căută cu ochii în tavan: "Un pian... Un pian *Goldenberg!*" Ț! Nu! Pocni din degete cu satisfacție: *Braunstein*.

— Poate *Beckstein*, sugeră Minerva.

— Asta e! *Beckstein!* De unde știți? "E o parolă — zice — numai unul dintre locatari știe despre ce este vorba." P-ormă a trecut tramvaiul și-a închis.

— Vorbea din stradă? se interesă colonelul.

— Vezi bine, că pe la noi nu trece.

— Cum vi s-a părut glasul? Mă refer la persoana care-l amenința pe inginer.

— Cum să mi se pară?

— O voce poate fi groasă sau subțire, alterată de alcool sau tutun.

Uneori se poate preciza cu aproximație și vârsta. Gândiți-vă, doamnă, este foarte important pentru noi.

— Păi... Doamna Cătănoiu părea încurcată: Știu eu... Un glas, așa, de mototol. Așa, ca a lui Simion. Se întoarse spre bărbat-său: la zi tu ceva, Simioane, să auză și dumnealor!

— Ce să zic!? făcu fâstâcit domnul Cătănoiu.

Colonelul se ridică, zâmbind:

— Vă mulțumim foarte mult Ne-ați făcut un mare serviciu. V-aș ruga să nu comentați cu nimeni întâmplarea.

Rămași singuri, colonelul se adresă Minervei:

— Ei, ce părere ai?

Minerva scrută chipul blajin al lui Ionaș. Avea o privire cuminte, cu ceva mucalit în colțul gurii.

— Sunt foarte surprinsă. Perversitatea combinației depășește cu mult tot ce am întâlnit până acum.

— Într-adevăr.

— Vă dați seama? Cineva, pe care-l bănuiesc bine camuflat, oferă, contra unor sume relativ accesibile, diplome false de inginer. Urmează câțiva ani de expectativă. Oamenii au răbdare. O răbdare diabolică. Așteaptă ca băieții să prindă cheag la diferite locuri de muncă, să avanseze. Pe de altă parte, urmărește și momentul psihologic. Teama, teama inerentă primelor luni când oamenii beneficiază de o situație trucată, când conștiința faptei neîngăduite și reprezentarea ei acută începe să se atenueze. "A ținut figura", cum ar zice, de exemplu, colaboratorul nostru mai tânăr Dobrescu. Treptat îmbobocește un vag sentiment de securitate. Oamenii se simt mai bine, încep să se bucure, să guste din avantajele unei poziții sociale artificiale care le oferă satisfacții de ordin moral și material. E clipa în care renunți cel mai greu la o platformă, clipa în care șantajul dă roadele cele mai sigure. Îți trebuie o coloană vertebrală a dracului de solidă, mult resort ca să te poți împotrivi, în fond ca să poți alege între avantajele pomenite și oprobriul public la care, fatal, se adaugă sancțiunea penală. Iar prețul nu-l constituie

câteva mii de lei amputate periodic din bugetul falșilor ingineri, ci informațiile cu caracter secret deținute de aceștia prin specificul activității lor.

Colonelul Ionaș rămase câteva clipe pe gânduri. Sprâncenele groase coborâseră mult deasupra pleoapelor, ca o streășină neagră, ascunzându-i privirile:

— Mă întreb... mă întreb în ce moment determinant al acțiunii am intervenit noi. Diploma i-a fost procurată lui Pascu acum trei ani. Deci în 1969. Este singurul punct fix în jurul căruia ne putem mișca pentru moment. Câți pseudoingineri au mai fost racolați de atunci sau până atunci? Câți își dau deja obolul furnizând informații? Îți dai seama, Minerva, că Pascu nu este, nu poate fi singurul caz? Felul în care a fost concepută "întreprinderea" presupune anvergură, o rețea întinsă de falși specialiști vizând o ramură ori mai multe sectoare ale economiei noastre naționale.

Scoase o foaie de hârtie și un pix lung, albastru.

— Ce date avem?

— În mod prezumtiv, un număr de telefon la care Pascu trebuia să-și dea consimțământul. Imposibil să nu și-l fi notat. În lipsa intenției, cel puțin ca impuls reflex. Și parola. La numărul respectiv răspund mai multe persoane. Necunoscutul a specificat că una singură se află în cunoștință de cauză, fără să precizeze care.

Colonelul se ridică făcând câțiva pași prin încăpere.

— Trebuie luate măsuri imediate. Să fie avertizate marile întreprinderi și institutele de cercetare. Veți acționa ca organ de cercetare penală, anchetând crima cu mijloacele specifice organelor de poliție. Printre cei cu care veți avea de-a face în această anchetă veți întâlni desigur și oameni avertizați. Vreau să spun oameni care cunosc substratul afacerii, inițiați în istoria diplomelor false. N-avem voie să-i alertăm. Trebuie să le generăm certitudinea că au în față un anchetator penal, căutând urmele unui asasin obișnuit. Să nutrească convingerea că autoritățile ignoră total orice altă implicație străină de crimă. Este esențial! Cu cine vrei să lucrezi?

Minerva își ridică umerii, surprinsă:

— Cu locotenentul Dobrescu. Ca de obicei. Există obiecții?

— Nu! Îngână Ionaș, frecându-și obrazul. E un băiat bun.

O conduse spre ușă.

— Știi, sunt cam supărat... Fiu-meu... a rămas corigent la matematici.

"Aha!" conchise Minerva, clipind șiret. "O ia pe după vișin. Vrea să-mi servească o chestie cu Dobrescu. Iar e sentimental..."

— Trei la teză, trei la oral... Nevastă-mea a instituit un regim draconic. I-a suspendat tot: teatru, patinaj, cinema, televizor... Crezi că e pedagogic? Fac apel la profesiunea ta inițială...

— Perfect pedagogic! Urmăriți-i și lectura. Mi-amintesc că, pe vremuri, elevul Dobrescu încerca să mă păcălească strecurând în copertele manualului de geometrie un roman de spionaj, numai că eram la începutul anului și el ținea degetele între ultimele file.

Colonelul râse:

— Apropo de Dobrescu, nu-i scoate prea rău sufletul... Te rog!

Cadavrul fusese transportat la morgă. Trupul inginerului Pascu acoperit cu un cearșaf de pânză devenise un număr, un obiect înregistrat cu creion chimic de un funcționar indiferent. La chiuvetă, Vlase, medicul legist, își spăla mâinile. O salută pe Minerva Tutovan cu un zâmbet obosit. Avea ochi frumoși, muiați de o boare. Pe corneea albă, irisul negru se detașa precis, parcă tras cu tuș.

— Ce-i cu procurorul? Întrebă Minerva.

— A plecat. Sunt poate zece minute.

— Acum începeți?

Vlase oftă imperceptibil:

— Da. E o autopsie ușoară. Individul era tânăr, viguros. Fără grăsime...

Minerva măsură făptura delicată a doctorului, încheieturile subțiri. Vlase își detesta profesiunea. Crima îl terifia. Nu reușise niciodată să se obișnuiască cu ideea de moarte. Moartea...

Privi îndelung silueta care se ghicea sub cearșaf. Parcă încerca să fixeze omul în spațiu și timp. O existență oarecare. Un salt mincinos peste ștachetă, apoi scadența implacabilă. Evenimentul inserat succint la rubrica "Aflăm de la Poliția Capitalei" va fi comentat o seară, poate două, de gospodine în timp ce prepară tocana, apoi se va așterne uitarea... "A murit un om! Un om tânăr! Ei și? Oare asta-i totul?"

— Vreau să-l văd.

Medicul săltă puțin cearșaful.

— Un băiat frumos. Păcat!

— Mda! făcu Minerva pe gânduri. Ce ați constatat?

Se uita insistent la tatuajul de pe brațul drept al victimei: Două mâini împreunate.

— Distanța de tragere: circa 30 de metri. Evident, un trăgător excelent. Direcția: perpendicular pe țintă. Arma, dar asta o știți dumneavoastră mai bine: Colt 45, cu amortizor. Glonțul a perforat plămânul și s-a oprit în miocard. Bănuiesc. Atât deocamdată.

Își puse mânușile de cauciuc și dezveli victima. Avea mișcări moi, unduioase.

Vlase ridică ochii.

— Măine dimineață sunteți la birou?

— Cred că da. Dați-mi un telefon!

Vlase părea încurcat.

— Ar mai fi ceva... Nu știu, poate e o prostie, dar...

— Dar?

— Acum o jumătate de oră am primit un telefon. Cineva, un bărbat, voia să știe dacă inginerul Vlase a ajuns pe masa de autopsie...

— O glumă... macabră, nu vă mai frământați...

Se învârtea prin încăperea spațioasă insuficient mobilată, ținând mâinile înfipite în buzunare.

Locotenentul Dobrescu, tânăr de tot, o urmărea pe sub sprâncene, sfiindu-se s-o privească în față. De fapt evita totdeauna ochii Minervei, rotunzi și lucioși, extrem de mobili pe un chip, în general, impasibil.

Eschiva îi stimula memoria afectivă. Pe vremuri, în fond nu cu foarte mulți ani în urmă — opt sau poate zece — fusese elevul Minervei Tutovan. Matematicile nu constituiseră niciodată slăbiciunea locotenentului. Uneori, în nopți agitate, retrăia coșmarul tezelor, al "extemporalelor fulger" de 15 minute, al examinărilor nemiloase pe baza "pașaportului" — caietul de teme. Ochiul pătrunzător al Minervei — i se spunea "Samuraiul", iar porecla era preluată cu voluptate de fiecare generație — descoperea cu precizie diabolică manevrele frauduloase din pauză, când, cu sufletul la gură și mâna înfrigurată, erau completate lacunele după caietele colegilor.

Printr-a noua îl lăsase corigent. Petrecuse o vară îngrozitoare, un iulie fierbinte, crispat, fără ștrand și fără filme, surghiunit opt ore pe zi în spatele obloanelor trase. Învățase cu lacrimi înghițite, cu pumnii încleștați și groaza în suflet: "E în stare să mă lase repetent...", și născocea răzbunări cumplite, balsam dulce torturilor de peste zi.

Ulterior terminase Facultatea de Drept. Se prezentase la post, repartizat pe lângă un oarecare maior Tutovan. Nu făcuse nici o corelație. De fapt, nici nu știa că Minerva abandonase învățământul. Când dăduse cu ochii de ea, îl cuprinsese un soi de amețeală, o sfârșeală lină. Prima întrebare a fostei profesoare fusese edificatoare: "Mai ții minte, Dobrescule, formula de rezolvare a ecuației de gradul trei?"

De-atunci trăia într-o continuă tensiune. La fel de necruțătoare ca pe vremea când voia să-l învețe matematică, îl iniția în "tainele" profesiei, tratându-l fără menajamente, sâcâitoare, didactică, despotică, imposibilă.

Acum stătea în mijlocul odăii derutat, încercând să intuiască, din sărăcia obiectelor, ceva, o idee ori o observație inteligentă. Iar gândul că "trebuia" să fie deștept și perspicace îl paraliza. Deodată își aminti de ultimele cuvinte ale inginerului Pascu și se apropie de studio. Găsi pe ladă calendarul unde inginerul mâzgălise numărul de telefon. L-l arătă Minervei care, din cealaltă extremitate a încăperii, ridică din umeri.

— L-am văzut. Povestea este extrem de ingenioasă. Îți dai seama, Dobrescule? Furnizezi diplome false unor derbedei — numai o pramatie e în stare să beneficieze de așa ceva — și după un timp vii cu șantajul: "Ori îmi dai relații despre cutare și cutare lucru, ori te torn la poliție." Și-acum ce faci? Te uiți la mine? Am un aer rococo! Nu crezi?

Fâstâcit, locotenentul începu să tragă de sertarele unui bufet scund, scoțând la iveală rufe, lenjerie, câteva tacâmuri sărăcăcioase.

— Nu bulendrele mă interesează, Dobrescu! Învăță să observi și să înțelegi.

Se apropie apoi de el cu brațele încrucișate pe piept.

— Arăți de parcă ai fi înghițit un bec. Fii mai bărbat, ce Dumnezeu! Ia-o metodic. Sunt trei oglinzi în casă, dar nici un șifonier. Hainele, foarte multe, o garderobă bogată, așa zice, sunt agățate pe pereți în cuie, ori atârână pe spatele scaunelor. Deci individul era preocupat, în cea mai mare măsură, de cum arată el, nu interiorul. Un individ care-și consumă existența pe stradă, la cinema ori în cârciumi, pentru care casa îndeplinește un singur oficiu: de acoperiș. Nu trădează nici cea mai mică preocupare pentru aspectul locuinței. Nu găsești nici măcar vedeta decupată dintr-o revistă și prinsă în patru pioane. În schimb, se zgâia toată ziua în oglindă, chiar și când vorbea la telefon. Cui trebuia să placă? Ce zici?

Locotenentul roșu ca sfecla îngână:

— Femeilor...

— Ai ghicit! Cum ai ghicit, Dobrescu?! Caută deci corespondența sentimentală. Nu în masa de lucru. Când ai de-a face cu mai multe femei, devii prudent. Materialul compromițător îl ținea deci ascuns. Vezi în spatele oglinzii sau între lada studioului și dormeză. Apropo, tu unde le ții ascunse?

— Eu?! Știți... eu...

— Știu.

După câteva opinteli, locotenentul reuși să dea la o parte lada. Scoase un pachet învelit în ziar. Scutură praful gros, concentrat ca un ciorchine de vată.

— Totdeauna am afirmat că bărbații n-au fantezie, conchise Minerva.

Desfăcu jurnalul din care căzură câteva scrisori și fotografia unei femei. Un obraz îngust, cu pomeți mongoloizi și ochi de culoare deschisă. Femeia privea cu capul dat pe spate, ținând mâinile încrucișate la piept, cu ambii pumni ascunși sub subsuori.

— Hm! reflectă Minerva Tutovan. Fire închisă, misterioasă, voință fermă. Tenacitate. Un om interesant.

Puse fotografia la loc.

— Astea le luăm cu noi.

Se îndreaptă spre masa de lucru unde Dobrescu scotocea conștiincios prin sertare.

— După toate aparențele, Pascu era stângaci, spuse în treacăt, dându-l la o parte. Nu știu în ce măsură amănuntul ne interesează, în orice caz e de reținut.

— Poftiți?! Întrebă aiurit Dobrescu.

Sub amenințarea unui revolver și tot n-ar fi fost în stare să ghicească din ce anume o deduse.

Maiorul Tutovan își strâmbă buzele subțiri:

— Am spus că răposatul era stângaci. Nu vezi, ține lampa de lucru în dreapta, deci lumina nu cădea normal, din stânga. Și nu e un accident întâmplător. Să zici că Pascu căuta ceva și a mutat-o din loc. Se vede după praf. Intact pe toată suprafața mesei.

Și, pentru a demonstra cele afirmate, își plimbă degetul pe lemnul lustruit, lăsând o dâră întunecată.

Începu să răsfoiască prin hârtiile scoase de locotenent. Suluri de calc, o

tabelă de logaritmi, o riglă de calcul, câteva caiete. Reținu unul, întorcându-i paginile întâmplător. Erau exerciții de matematici superioare. Le parcurse cu un zâmbet nostalgic.

— A luat lecții.

— Poate că exersa singur, își luă inima în dinți locotenentul.

— Sunt două scrisuri diferite, băiete. Iar unul din ele corectează totdeauna, ori continuă acolo unde, pesemne, Pascu se împotmolea. În sfârșit, cam asta ar fi pe-aici. Hai să dăm o raită în baie!

Încăperea îngustă, dotată cu un minimum de instalație sanitară, mirosea neplăcut. Etajera din fața oglinzii — "a patra", remarcă Minerva — era supraîncărcată de cosmetice și obiecte de toaletă. Sticlulele și cutiile elegante, extrem de decorative, contrastau evident cu pereții scorjiți, mâncați de igrasie. Robinetul de la chiuvetă, defect, picura, apa fiind întâmplător captată într-un borcan mare de iaurt, murdar. Lingurița folosită era alături.

Sub ochii surprinși ai locotenentului Minerva scoase din buzunar un creion chimic cu care însemnă nivelul până la care ajunsese apa. Deșertă apoi borcanul și-l puse din nou sub robinet. Își privi ceasul și se așeză pe marginea căzii, fixându-l pe Dobrescu.

— Ei, ai înțeles?

Locotenentul dădu evaziv din cap.

— Ce-ai înțeles?

— Garnitura e defectă...

— Faci progrese, Dobrescu. Mai departe!

— Dumneavoastră vreți să stabiliți un anumit timp...

— Asta era limpede. M-am uitat doar la ceas. Ce fel de timp?

— Timpul în care se umple borcanul.

— Bun. Și odată determinat timpul, la ce concluzie ajungem?

— Încercați, probabil, o corelație cu ora la care a plecat de acasă victima. Adăugă circumspect: Pot să-mi permit să cred că experiența nu este edificatoare?

— Permite-ți!

— E posibil ca Pascu să fi așezat borcanul sub robinet în momentul părăsirii locuinței, dar mai e posibil să-l fi pus și cu, să zicem, o oră înainte.

Minerva se ridică amenințătoare:

— Dobrescu Vasile, nu mă face să-mi pară rău că ți-am dat drumul la corigență într-a IX-a!

Locotenentul își încleștă mâinile la spate, până simți că-i pocnesc falangele. Stacojiu la față, își mușca buzele. Luă hotărârea disperată să nu-i mai pese. Cât o putea! Și după aia...

Maiorul Tutovan, cu sprâncenele încruntate, își consultă ceasul, apoi luă borcanul în mână.

— Au trecut zece minute, declară ea. Apa colectată atinge înălțimea de un centimetru. Nivelul inițial avea, cu aproximație, 14 centimetri. 14 ori 10 fac 140. Una sută patruzeci de minute. Rezultă că borcanul a fost pus sub robinet în urmă cu două ore și douăzeci de minute, adică — își consultă

ceasul — la 22. La ce oră s-a comis crima, Dobrescu?

— 22 și 15.

— Perfect. Dacă la ora 22 Pascu se afla în această încăpere — ne-o spune nivelul apei din borcan — iar după 15 minute se trăgea în stradă asupra lui, înseamnă că... spune, Dobrescu! Ce înseamnă?

— Că victima venea direct de-acasă.

— Primo! Secundo! Ce-ți spune faptul că un individ — salariat, nota bene! — își ingerează pașnic la miezul nopții iaurtul și în loc să se culce pleacă bezmetic?

— Că victima a părăsit locuința sub influența unei puternice impresii. Completă apoi cu o nuanță de ironie: Produsă, evident, după ce consumase iaurtul.

— Ce anume îi putea genera o astfel de stare?

— Un telefon, o vizită ori o scrisoare! răspunse prompt locotenentul. Cum scrisoarea nu am găsit-o, aș înclina pentru telefon.

— Așa, băiete! Raționamentul tău este confirmat de declarația soților Cătănoiu. Convorbirea surprinsă la cuplaj a avut loc la ora 22! Notează-ți numărul din calendar, și mâine dimineață vii la mine cu numele și adresa abonatului în dinți.

Viscolea. Din buzunarul cât o valiză Minerva scoase un basc. Și-l înfundă până la sprâncene și porni pe gânduri, alături de locotenent. Pe Doamnei, un tânăr voinic cu pălăria dată pe ceafă îl salută jovial.

— Salve, Vasilică! Mișto vreme de idile!

Și se îndepărtă descoperindu-se larg după un clipit semnificativ.

Dobrescu, stupefiat, își vârî capul între umeri, bolborosind ceva neinteligibil.

— Cine era măgarul? se interesă calm Minerva. Nu cumva Diaconescu dintr-a X-a B?

— Da... Cred că el...

Avea certitudinea că-și recunoscuse fosta profesoară și că-l interpelase numai așa, de-al dracului.

— Îl țin minte. Copia totdeauna după Popovici...

Scoase un fluierat strident, de stadion, oprind un Getax. Deschise portiera și se întoarse către locotenent.

— Hai, că te duc până acasă.

— Vă mulțumesc. Stau aproape. A doua stradă.

Minerva ridică din umeri și dispăru înăuntru. Amintindu-și brusc de ceva, scoase iar capul:

— Și mai repetă regula de trei simple, Dobrescu! S-ar putea să ai nevoie...

Rafale de zăpadă, ridicate de viscol, desenau cozi imense de balaur pe decorul orașului. Un decor convențional, cu zăpadă și țurțuri lungi, ca niște bucle de cristal. Toate peisajele ninse seamănă...

Traversă Calea Victoriei pustie, cuminte, carte poștală hibernală. O carte poștală dintre acelea pe care le primești în miezul verii și-ți pare absurdă. Locotenentul înainta greu. Fulgii înghețați, aspri, ca niște solzi, i se topeau pe

obraz.

La Cercul Militar, felinarele agăţau cercei de lumină peste terasele troienite.

Capitolul III

Ave, Tase, morituri te salutant!

Stăteau de aproape o oră în restaurant, urmărind masa din dreapta lor. Trei bărbaţi de vârstă mijlocie beau vinul casei diluat în şpriţuri slabe. Erau posesorii numărului de telefon indicat de necunoscut şi găsit la locuinţa inginerului Pascu.

Dobrescu comandase o sticlă de trei sferturi. Sub ochii vigilenţi ai Minervei Tutovan nu îndrăznise însă să consume mai mult de un pahar. În ce o priveşte, combinase o mixtură cutremurătoare: suc de roşii cu un deget de lichior indian în care storsese trei lămâi. Sorbea din pai cu o expresie de extaz care aduse lacrimi în ochii locotenentului.

— Continuă! făcu Minerva. Trebuie să dăm impresia că facem conversaţie, accentuă, că ne interesăm unul de altul.

Dobrescu roşi ca o făclie şi lăsă ochii în jos.

— Nu fi insolent! Ascult.

— Telefonul fiind instalat în hol, e utilizat de toţi trei. Sunt singurii locatari ai apartamentului. Am sunat la diverse intervale lansând parola. Mi-au răspuns două voci diferite: "Greşeală", şi au închis.

— Concluzia?

— Sau inginerul Pascu nu a mărturisit complet parola, nu a avut timp s-o facă, sau, întâmplător, tocmai cel iniţiat nu a ridicat receptorul.

— Sau... Minerva ezită îndelung, consultându-şi conţinutul paharului. Da... În sfârşit, continuă!

— Cum datele din cartea de imobil nu-mi spuneau mare lucru, mi-am procurat fotografiile lor fixându-i pe peliculă azi-dimineaţă, în timp ce părăseau locuinţa. Le-am arătat celor care se aflau prin împrejurimi în momentul asasinatului.

Locotenentul îşi doză suspansul sorbind încetişor din pahar. Îl puse înapoi pe masă cu grijă exagerată, până ce simţi că Minerva începe să dea semne de nerăbdare.

— Toţi trei se aflau la restaurantul "Cluj", deci la câţiva paşi de locul crimei. I-a recunoscut chelnerul. Ba, mai mult, în jurul orei 22 şi 15, ora crimei, sub diferite pretexte, fiecare a ieşit din local pentru câteva minute.

— Interesant! făcu Minerva. Cine e cel de lângă fereastră?

Locotenentul îşi întoarse, ca din întâmplare, capul. Individul de care se interesa Minerva arunca priviri lipicioase în decolteul unei ospătăriţe. Fata, măgulită, făcea fiţe cu şoldurile, trebăluind mereu pe lângă masă.

Era un bărbat voinic, cu faţa rotundă, bine îngrijită. O bărbie încă decentă se revărsa peste gulerul imaculat al cămăşii. Avea în totul ceva de

purceluș răzgâiat. O anume eleganță, "de craidon" ar fi zis Minerva — pantofi cu scârț, fular cu motive turcești, umeri plonjați — respecta linia anilor '45-'46.

— Dumitru Necula, figurant la Teatrul liric. Burlac, 42 de ani.

Minerva îl măsură lung, concentrat:

— Bănuiesc că principala, dacă nu cumva unica sa preocupare o reprezintă femeile. Felul în care se îmbracă, privirile pe care le aruncă chelneriței, chiar și glumele pornografice pe care le-a spus până acum denotă un senzualism vulgar. Ochiul lacrimos și sunt inexpressivi, iar privirea, cel mult șireată. Conversație ieftină, de cafea, fără să depășească un anumit orizont. Fie că reproduce cancanuri mai mult sau mai puțin picante din culisele teatrului, fie că emite opinii ori observații scabroase de natură sexuală.

— În consecință, opină locotenentul, nu-l cred capabil de crimă ori de vreo combinație tenebroasă. În afară de faptul că-i lipsește suportul intelectual, dă senzația că ține prea mult la modesta lui bunăstare pentru a o risca.

— Satisfăcător, Dobrescu! Satisfăcător! Următorul.

Necula tocmai îi pocnise o palmă pe umăr și râdeau toți trei. Avea o față pământie și ochi negri. Economia de gesturi, ca și îmbrăcămintea modestă dar îngrijită atrăgeau atenția. Vorbea puțin și zâmbea întruna apostolic, parcă recunoscător celorlalți doi că-i acceptă prezența.

— Grigore Dincă, 39 de ani, liber profesionist. Pare un om delicat. Fața trădează o sănătate șubredă, o insuficiență hepatică probabil...

— Nu bate câmpii! îl întrerupse Minerva. Individul e tip saturnian. De aici i se trage culoarea aia bălțată. Încolo e zdravăn tun. Nu vezi ce pectorali are? Ce-i drept, pare un om delicat și cu educație. Presupun că dispune de mijloace extrem de modeste. Îi lipsește siguranța pe care o dau banii, iar hainele sunt uzate, fără a depăși însă limitele decenței. Participă rar la discuții, doar instigat, și atunci emite evidențe ori platitudini.

— Ca inteligență, l-aș înscrie pe aceleași coordonate cu Necula, numai că figurantul e mai șmecher.

— Te pripești, Dobrescu. Are o privire care-i departe de a fi cretină. Mai degrabă am impresia că se amuză copios de ineptiile celorlalți, camuflându-și divertismentul după o mască de naivitate inofensivă.

Minerva sorbi din bizarul cocteil roșu cu fluiditate sfărâmicioasă, zdrobind capătul paiului între dinții puternici, cam mari.

— Ar mai fi Dem Luca, observă locotenentul. Traducător, 56 de ani, necăsătorit...

Maiorul Tutovan scrută cu ochii lucioși profilul ascuțit al bărbatului, ceva între babă și vultur pleșuv. Gulerul ros al cămășii, manșetele zdrențuite ale căror franjuri fuseseră îndreptate atent cu foarfecele lăsând să se vadă dublura, ca și hainele vechi, cu proeminențe lucioase, sugerau o existență penibilă, cu detalii meschine.

Vorbea mult, incoerent, și, din câte i se părea Minervei, făcea abstracție, într-un mod ciudat, de conversația celorlalți. Gesturi largi, rotunde însoțeau

monologurile grandilocvente. Cu muchia palmei omul curăța neîncetat masa, apoi, zvâcnind din vârful degetelor, degaja de pe mâneca hainei imaginea fire de praf.

— Viața e un amănunt penibil, domnii mei, declară tare Luca, ducând paharul la buzele supte. Primii care au observat-o au fost creștinii, căci întreaga lor dogmă — luați-i doar pe Sfântul Martin ori pe preacuviosul Augustin, ca să nu mai vorbim de Baudin, distinsul Jean Baudin — inoculează disprețul față de efemerul antract suspendat în abis, atom al nimicniciei. "*O temps suspende ton vol, et vous heures propices, suspendez votre cours...*" Vedeti, domnilor, la 20 de ani e suficient să întinzi doar mâna ca să-ți agăți bascul de cornul lunii... Însuși Take Ionescu...

Necula, amețit, îl urmărea tâmp și bovin, scobindu-și conștiincios molarii cu un băț ud de chibrit pe care îl sugea din când în când. Dădea din cap competent, în fond năucit și incapabil să găsească un sens în vraștea de idei.

— O ia razna rău, observă Minerva, și încă cu tupeu. Înșiră baliverne scontând la sigur pe ignoranța celorlalți.

— De ce o face? întrebă locotenentul, încrețindu-și fruntea.

— Logoreea ar fi o explicație și cea mai inofensivă. Plictiseala ar fi alta. Amicii i se par neinteresanți, discuțiile lor searbăde, mica lor filozofie naivă, așa că ridică un scut permanent între el și ei. A născocit bruiatul asta fără cap și fără coadă, dar cel puțin îl împiedică să recepționeze observațiile lor banale. "De ce nu-i evită atunci?" ai să mă întrebi. E totuși mai vesel să bei în trei decât de unul singur, și apoi am întâlnit căsnicii — o prietenie foarte strânsă împrumută mult de la această instituție — în care oamenii se detestau și totuși nu reușeau să se despartă. Mai există o variantă. A umorului sardonice. Luca se amuză copios, un râs homeric care-i zguduie măruntaiele, fără sonor, de presupusa naivitate, crasa ignoranță a lui Necula. Treaba, ca preocupare în sine, presupune pe lângă o doză de cinism o insatisfacție pe planuri majore deprimantă sau ceea ce numim în general ratare. Și vorba lui Schopenhauer, pentru că suntem la citate: "Să te ferească providența de cel care n-are nimic de pierdut".

Urmărirea continua. Pe la ora 3 dimineața, Minerva Tutovan, împreună cu locotenentul Dobrescu, se afla la barul, "El Dorado".

Un chelner ce se voia stilat le adusese cafele și o jardinieră din care ciuguleau stafide, alune și *langues de chat*, urmărind pe ringul de sticlă — un disc de culori și lumini — evoluția unei dansatoare destul de trușă. Pe un pretext oriental, femeia își flutura borangicurile multe și ațățătoare, iar mișcărilor sinuoase stârneau exclamațiile celor mai puțin blazați din sală.

Dobrescu, care-și promise să vină într-o zi singur, încerca un obraz impasibil, neștiind ce atitudine să ia. Minerva, cu ochii subțiați și gura strânsă punga, îl observa atent, cântărindu-i reacțiile tot mai vigilentă pe măsură ce numărul se apropia de final. Camuflându-și interesul, locotenentul se foia pe

scaun simulând "datoria trează" pentru masa din imediata apropiere a celor trei: Necula, Dincă și Luca. O chelneriță surprinzător de frumoasă, îmbrăcată în uniforma casei, minijup redus la extrem lăsând să se vadă *dessous*-urile cochete, le aduse o sticlă de șampanie bine frapată, învelită într-un șervet ud, ca un scutec.

După ce turnă în pahare, fata se îndepărtă. Necula, cu zâmbet lat, umed, îi lipi o palmă birjărească pe circumferința dorsală.

— Mă întreb, făcu în șoaptă Dobrescu, de unde au atâția bani? Știți cât costă aici o sticlă de șampanie?

— Să-ți spun eu ce te întrebi? i-o reteză Minerva. Ce seară liberă ai în următoarele trei zile. Aici trebuia să vii cu măgarul ăla, cu Diaconescu... Și cred că ai să vii, mai adăugă după o clipă de gândire.

Tăcu brusc. De la masa celor trei Dincă se ridicase îndreptându-se spre ieșire. Dobrescu îl urmă, afișând un aer distrat. Se strecura printre mese, calculând unde anume se putea considera în afara razei vizuale a Minervei, pipăind voluptuos prin stofa hainei țigările și bricheta. Dincă, după o scurtă incursiune la toaletă, dădu un telefon de la garderobă. Rămase mult timp cu receptorul lipit de ureche și chipul i se întunecă rapid. Reluă numărul încă de două ori, apoi renunță.

— Ei? făcu Minerva, trecându-și palma peste breton.

— A dat un telefon.

— Și?

— Nu i-a răspuns nimeni, deși a încercat de câteva ori.

— Mda, e aproape 4. Destul de bizară ora. Îl măsură cu un zâmbet sarcastic, observând: Și mai schimbă țigările, Dobrescu...

O parte din lumini se stinse și începu dansul. Tangoul languros din repertoriul lui Nat King Cole fu urmat de un șeic apocaliptic întins pe vreo 20 de minute. O pereche — oameni între două vârste — valsa cinstit, ignorând stoic comentariile succulente ale celor din jur:

— Ușurel, tăticu'!! Nu te osteni!

— Te prinzi ce step văd gagiii?!

— Fane! Țștia-s de la "Steaua fără nume..."

Un tip rubicond, cu mustață pleoștită, îmbrăcat în haine cafenii, cu o cravată improvizată dintr-un cordon de fâș, se înclină reverențios în fața Minervei. Aceasta îl măsură iritată și se adresă locotenentului:

— Spune-i, te rog, persoanei că încă nu achităm nota.

— Pardon, păpușico, ziceam că te fac un dans.

Dobrescu, alarmat, încercă să evalueze prețul marelui candelabru ce atârna deasupra ringului. Intervenii oportun:

— Domnișoara e cu mine...

— Ce impertinentă! izbucni Minerva Tutovan.

Nu-și găsea locul de indignare.

Dobrescu însă, care încerca pentru prima oară să-și considere fosta dascăliță folosind genul feminin, era cel mai surprins. Scrutând obrazul osos, cu ochi rotunzi, nasul lung țâșnind direct de sub breton, își aminti cu zâmbet ascuns una din numeroasele legende care circulau pe seama Minervei. Celi-

batară convinsă, stare civilă enunțată cu emfază și ochi scăpărând de satisfacție, ținea în particular la apelativul *domnișoară*, corectând prompt orice confuzie. În seri de toamnă, când nostalgia lânzește lângă sobă semănând tristeți grațioase, cunoscuții recapitulau cu același zâmbet neobosit unica "aventură" a Minervei. Făcând naveta la Ploiești (era pe atunci profesoară la un liceu din centrul orașului), un inginer care o urmărea asiduu încercase s-o sărute în tren. Însăpăimântată, Minerva sărise din mers, fracturându-și brațul. Comentariile sardonice pe marginea incidentului o scoteau din sărite. Pe "agresor" îl dăduse în judecată.

— Ce faci, Dobrescu, dormi?

Locotenentul tresări puternic cu senzația că este scos la tablă.

Necula, bine amețit, își făcea drum printre mese reluând itinerarul lui Dincă. Toaleta, apoi telefonul. Spre surpriza lui Dobrescu, figurantul formă același număr. Așteptă câteva clipe să i se răspundă, în timp ce pe figura dolofană Dobrescu desluși dezamăgirea pe care o încercase, la același aparat, saturnianul Dinică. Ca o variație la temă identică, Necula cumpără un pachet de țigări, apoi se întoarse în local.

— Același număr de telefon! răspunse locotenentul privirilor Minervei. Înainte a fost la toaletă. De la garderobă a cumpărat un pachet de "Snagov".

Luca se ridică la rândul lui, îndreptându-se direct spre telefon. Camuflat în spatele unor consumatori care-și reclamau paltoanele, Dobrescu descifra numărul deja cunoscut. După câteva clipe, un zâmbet lung inundă fața lui Luca. Se întoarse imediat cu spatele și în ciuda manevrei sale rapide, locotenentul nu mai surprinse decât ultimele cuvinte: "Negreșit, mâine..."

Orchestra decretase "șpriț-pauză". Localul începu să se golească. În așteptare, Minerva schițase cu chibritul ars niște semne în care Dobrescu desluși cu repulsie radicali de ordinul doi și trei.

— Același număr de telefon, i-o luă ea înainte, fără toaletă și fără țigări. Asta știu, sau, în fine, bănuiesc. Și acum, cere nota!

Curând, cei trei se ridicară o dată cu un grup masiv de la o masă colectivă. Minerva șopti:

— Da! Ecuația e prea simplă, mult prea simplă...

*

Duminică dimineața, maiorul Minerva Tutovan suna la ușa unui apartament din strada Rozelor.

După câteva minute îi deschise o femeie, tânără în mod evident abia trezită din somn. Peste cămașa de noapte îmbrăcase în grabă un capot roșu pufos, tivit cu blăniță albă. Un strai de Moș Crăciun, cochec și vesel.

Femeia manifestă o surpriză firească în fața legitimației Minervei și o invită în casă, prezentând scuze de circumstanță. Este dezordine, fiind duminică am întârziat mai mult în pat.." etc.

Se opriă într-un gen de salonaș, relativ modest, dar mobilat cu gust. Două fotolii de catifea, gușa porumbelului, covor și draperii verde-închis, o măsuță joasă bine lustruită, nelipsita scrumieră masivă de cristal, acuarele

vii cu rame albe pe pereți. Deasupra televizorului atârna fotografia unui cavalerist din timpul primului război mondial. Ochii blânzi contrastau cu silueta țeapănă, agresivă, proptită în sabie. Ochi care priviseră indiferenți filmul unor evenimente majore sau meschine, cenușii, de fiecare zi, o succesiune de întâmplări de care nu-și mai amintește nimeni, consumate deceniu după deceniu... Minerva își dădea seama că micul apartament reprezintă de fapt o garsonieră dublă: un dormitor, baia și, desigur, bucătăria minusculă.

— Să vă servesc o cafea! propuse femeia convențional.

— Nu vă deranjați, zâmbi Minerva încercând să imprime figurii o expresie cât mai agreabilă. Vreau să discut cu dumneavoastră despre inginerul Mihai Pascu.

Peste chipul femeii trecu o umbră. Suspină ușor. Ridică ochii verzi, lungi și întrebă în șoaptă:

— De ce a murit?

— Aceeași întrebare mi-am pus-o și eu. De ce?

Dora Ioachim își stăpâni o tresărire. Părea extrem de echilibrată, decentă în gesturi și reacții. "Genul de femeie", își zise Minerva nu fără admirație, "care n-a fost văzută niciodată plângând."

— Oribil... Am citit la *Mica Publicitate* anunțul colegilor...

Își aținti privirea afară, în cenușiul de plumb al dimineții de iarnă.

Observându-i pomeții proeminenți, linia fermă a buzelor și a bărbiei, Minerva Tutovan retrăi impresia produsă de fotografia din locuința lui Pascu. Multă personalitate, voință. "Da, fără îndoială, Dora Ioachim este o femeie interesantă."

Nu era frumoasă în accepțiunea clasică a noțiunii. Nu epata cu strălucire de star și nu înduioșa cu dulceața canoanelor estetice ale romanticilor. Și totuși avea un chip de la care nu-ți puteai lua ochii. Exista în femeia aceasta suplă, cu membre subțiri, dar viguroase, cu părul roșu, tuns scurt și ochi sticloși de un verde compact înghițind pupila, ceva sălbatic, nedomolit. Și poate că farmecul ei incontestabil consta tocmai în paradoxul tulburător dintre firea aprigă, zbuciumată și sobrietatea reacțiilor, ponderarea conduitei. O sălbăticiune cu maniere de pension.

Se întoarse spre Minerva:

— Acum înțeleg. Ați găsit la el scrisorile mele.

Maiorul Tutovan confirmă, clătinând din cap.

— Le păstra, reluă Dora Ioachim. Le mai păstra încă...

— V-a iubit mult, minți Minerva. Păstra doar scrisorile și fotografia dumneavoastră.

Dora Ioachim îi aruncă o privire goală: "Ce putea ști femeia asta despre dragoste... Dragostea disperată, dementă, fără zile, fără lumină, căci totul este o noapte, delir cu ochi fierbinți, tiviți de cearcăne, trântă încleștată cu infinitul, cu clipa care se vrea eternă, luptă dinainte pierdută, dintotdeauna pierdută. Apoi pustiul..."

Minerva își trecu palma peste obraz, privind-o insistent. Citise cândva, într-o revistă de duzină, un test naiv: "Cum definiți o sticlă cu conținutul

înjumătătit?" "E pe jumătate plină", spune optimistul. "E pe jumătate goală", afirmă pesimistul.

"Pentru Dora va fi întotdeauna goală. Așa s-a obișnuit. Așa s-a deprins să-i judece și pe ceilalți. Așa mă judecă și pe mine."

— Cu alte cuvinte, nici măcar nu se știe de ce a trebuit să moară!

— Poate că ne ajutați dumneavoastră să aflăm, sugeră Minerva.

— Cum?

— Vorbiți-mi despre el.

— Adică despre dragostea noastră...

Își aprinse o țigară și trase câteva fumuri adânci înainte de a începe.

— Am spus dragostea noastră, căci este unicul context în care pot vorbi despre Mihai. Totul a început acolo, la Brazi. Sunt chimistă — nu, n-am studii universitare — și fusesem angajată prin transfer de câteva luni. Abia obținusem divorțul de soțul meu, medic la Craiova, și mi se părea, așa mi se părea atunci, că devenisem imună. Afecțiunea pentru Mihai a fost spontană și de la început covârșitoare. Când mi-am dat seama că încep să alunec, sentimentul era definitiv.

— Ce înțelegeți prin a aluneca? Întrebă încet Minerva.

Dora Ioachim zâmbi trist:

— Iubirea e înălțătoare, scrie în toate abecedarele, sursă de inițiative generoase, elanuri filantropice etc. La 17 ani credeam că e suficient să întind doar mâna ca să-mi agăț bascul de cornul lunii...

Minerva încruntă ușor sprâncenele:

— Continuați!

— Azi am 28 de ani, am iubit de două ori și pot măsura prăpastia, tenebrele de coșmar în care te azvârle dragostea. În ceea ce-l privește pe Mihai, intuisem omul, specia, dacă vreți primejdia, dar nu mă puteam opune.

— Curios! N-aș fi zis că vă lipsește voința. De fapt, în ce consta primejdia?

— Mihai era un dezechilibrat. Nu mă refer la un dezechilibru nervos. N-avea echilibru în sensul acelei cumpene dintre bine și rău care dă sens pozitiv unei existențe. Avea intențiile cele mai bune din lume și inițiative frecvente pentru aducerea lor la îndeplinire. Era însă incapabil să se opună, să reziste unei plăceri concrete și imediate care trebuia sacrificată țelului major.

— De pildă?

— Cunoașteți probabil amănuntul că în 1964 fusese exmatriculat de la Politehnică. În '66, poate și la insistențele mele, se hotărâse să-și reia studiile. Avea nevoie de o recomandare de la întreprindere. În situația aceea, cea mai mică greșeală îi putea fi fatală. Voia să aibă sau să se creadă că are o conduită ireproșabilă. Într-o sâmbătă a plecat la Ploiești, la o nuntă. Tocmai intrasem în concediu, așa că ne-am dus împreună. Ei bine, mi-a fost literalmente imposibil timp de trei zile și trei nopți să-l scot de-acolo. Era o nuntă bogată, niște țărani își măritau fata, iar chefu nu se mai isprăvea. Argumente, amenințări, lacrimi — toate au fost inutile. Amănuntul vi se pare poate nesemnificativ, totuși îl caracteriza.

— N-avea măsură.

— Da, n-avea măsură. Era în stare să piardă o chenzină întreagă la table ori cumpărând câteva pungi de *Loz în plic*.

— Ce s-a întâmplat cu recomandarea?

Dora Ioachim aruncă o țigară stinsă.

— I-au refuzat-o, firește.

— Din cauza celor trei absențe?

— În mare măsură. I s-a propus prelungirea termenului de îndreptare, ca să zic așa, cu încă un an. Inutil! Era jignit, își pierduse curajul și încrederea.

— Mă întreb, spune Minerva pe gânduri, ce aş fi făcut în locul dumneavoastră...

— Ceea ce trebuia să facă orice femeie care iubește. Eu îl divinizam. Subiectiv eram de partea lui. Suferea și aveam impresia că i s-a făcut o nedreptate gratuită. Evitam totuși să-l alimentez. Astăzi văd altfel lucrurile. Nu pot reproșa cuiva că nu crede în mine sau că mă detestă. Și-apoi poate că oamenii aveau intuiție. În '67 a făcut o prostie și a fost condamnat la un an și jumătate. Intrase într-o combinație dubioasă cu unul din magazinerii șefi. A sustras niște materiale. Abia la proces am înțeles despre ce era vorba.

— După aceea, probabil l-ați părăsit.

— Nu mă cunoașteți! Nu de aceea l-am părăsit.

— N-am spus de aceea, ci după aceea.

— Nici așa nu este exact. Nu sunt omul care să dau bir cu fugiții din cauza unei hârtii cu antetul tribunalului pe care scrie sentință. În decembrie '68, când a fost pus în libertate, l-am primit la mine în casă, aici. Era dureros gândul și totuși reflectam că un an de penitenciar trebuia să-l fi scuturat puțin. Și, ciudat, se întorsese cu un moral excelent, pus pe fapte mari. Și-a găsit un serviciu la Popești-Leordeni și începuse chiar să ia lecții de matematică și fizică.

— Cu cine?

— Nu știu. Nu l-am întrebat. În fond, important era că se hotărâse.

— Evident.

Dora Ioachim se ridică și se opri lângă fereastră. Picioarele goale, în papuci mici de lac, erau încă bronzate. Vorbi cu spatele întors:

— Sunt în stare să iert multe. Nu și minciuna. Când mi-am dat seama că mă înșală, totul s-a terminat în mod irevocabil. Nu fac distincție între așa-zisele aventuri de o seară, inofensive, și "legăturile serioase". Faptul în sine, indiferent de rubrică, mi-e suficient. În general cred că e suficient. Ar trebui să fie. Oftă. În sfârșit. De-atunci nu l-am mai văzut. Am auzit că între timp a devenit inginer.

Telefonul începu să sune și Dora Ioachim întinse mâna îngustă după receptor.

— Da, eu sunt... mai târziu, te rog. Peste jumătate de oră. Bine, la revedere.

Închise, adresându-se Minervei:

— Cam asta ar fi tot ce v-aș putea spune despre Mihai.

Maiorul Tutovan se ridică.

— Vă mulțumesc.

În prag se întoarse căutând lung în ochii sticloși ai Dorei Ioachim. Femeia îi suportă privirea ferm, fără să clipească.

Când ușa se închise, Minerva rămase câteva clipe nemișcată, mângâindu-și bretonul gros.

"Ce-ar fi în stare, la o adică, să facă femeia asta dintr-un Dobrescu, de pildă?"

Coborî scările plimbându-și degetele pe balustrada lustruită. În hol se opri surprinsă. Locotenentul Dobrescu, într-un pardesiu sport, cerceta lista locatarilor.

— Ce cauți aici?

— Dumneavoastră?!

Ochii locotenentului străluceau. Părea extrem de tulburat.

— Femeia, Dora Ioachim...

— Știu, Dobrescu. Îl cunoaște pe Luca.

— V-a spus ea?

— Într-un fel.

Leșiră din bloc. Se auzeau tramvaiele încrucișându-și liniile la Podul Izvor. O luară pe Cheiul Dâmboviței.

— Fata asta e un număr mare. Minte bine și cu talent. A scăpat însă aiureala aia, cu luna și bascul, a lui Luca. Sper să n-o fi ciupit din vreun clasic. Sună destul de bine, iar imaginea e frumoasă. Dora Ioachim a înregistrat-o și mi-a plasat-o trădând faptul că îl cunoaște.

— Îi cunoaște pe toți trei...

Minerva îl privi iute.

— ...și se întâlnește cu fiecare în parte.

*

La 4 sau 5 dimineața, din diverse puncte ale Bucureștiului — adeseori localuri care și-au prelungit insomnia ori cotloane de unde somnul a fost alungat cu șprițuri și cafele — țâșnește inițiativa împletită: "Hai la gară!"

În zorii zilei, restaurantul Gării de Nord oferă parada de gală a marilor cheflii, campionii nopților pierdute. Cei care-și iau micul dejun în așteptarea acceleratului de dimineață ori între două trenuri sunt răzleți și solitari, lesne de identificat. Fețe proaspete, bine rase, valiza mică de voiaj alături, consumația: ceai cu gem ori anglo-saxonul șuncă și ouă.

Fenomenul pitoresc îl reprezintă însă ceilalți. Mese de trei până la zece persoane, figuri trase, podoabe capilare stufoase, iar comanda invariabilă: 50 de coniac înainte, ciorbă de burtă acră, fierbinte, crâncenă și ardeiată, după.

Când pe urmele neobosiților Dincă, Luca și Necula, maiorul Minerva Tutovan și locotenentul Dobrescu pătrunseră în restaurantul Gării, avură surpriza de a nu găsi nici o masă liberă. Se "lipiră" destul de greu lângă o pereche de navetiști. Ceilalți trei fură cooptați cu urale și îmbrățișări sentimentale la o masă de cheflii.

— Să trăiești, coane Griguță!

- Pe unde ați fost azi-noapte?
- Zău? E mișto programul? Și gagica?
- Durere!!!
- Câți marafeți?
- Ce luăm? Să vină șeful!

După câteva minute, ospătarul apărură cu două castroane uriașe, aburinde. Împărți expert ciorba, ingerată cu deliciu în ritm vertiginos, apoi fără să aștepte comandă specială — își cunoștea clienții — aduse un platou imens cu gogoșari, castraveți și inimi crețe de varză acră.

— Ce-i cu ăștia, dom'le?! se miră Minerva Tutovan îndată ce rămaseră singuri.

Avea în față un ceai din care sorbea rar, cu silă. Dobrescu, la a cincea cafea începând de aseară, reflecta îngrijorat:

"Indivizii sunt de cursă lungă. Trei cârciumi într-o singură noapte și cine știe ce le mai trece prin minte, iar Minerva e în stare să se țină după ei până or cădea sub masă. În fond, am putea preda acum urmărirea altora. Cu un telefon, rezolvăm lesne..."

— Că au bani, e limpede, dădu el glas unui gând mai vechi.

Minerva ridică plictisită din umeri. Era deconcertată. Fără îndoială nu așa și-l imaginase pe "marele maestru" și nici măcar pe complicii săi. Triumviratul — Luca, Dincă și Necula (un ratat, un oarecare și un crai ieftin de mahala) — excludea, fie chiar numai ca executanți, combinația de mare subtilitate a diplomelor false. O astfel de întreprindere presupune în limitele sale minore și majore o anume consecvență, o anume seriozitate, o fermitate și măsuri extreme de precauție care se îmbinau greu cu existența de un boem grotesc și public a celor trei. "Performanțele", gândea Minerva, "indiferent de planul moral pe care se înscriu și cu atât mai mult când sunt machiavelice, incumbă, pe lângă un efort susținut, o sobrietate ce nu îngăduie investigații nici măcar întâmplătoare. Și totuși, legătura dintre cei trei, ori doar a unuia dintre aceștia și autorul șantajului este incontestabilă."

La masa lor cheful continua. Câteva sticle de vin umpleau frapierele, cafele duble abia fuseseră aduse. Necula, cu brațul pe după gâtul unui individ îndesat, cu ochii mici înfipti la rădăcina nasului, cânta *sotto voce*, romanețe lacrimogene. Dincă clipea mărunț, întinzând același zâmbet tâmp la care adăugase o tentă de blajinătate. Luca, cel mai treaz, continua să alunge firimituri inexistente, cu demnitatea unui majordom de casă mare. Din când în când intervenea cu glas baritonal bine timbrat: "Domnilor! Nu se poate, domnilor..."

La 10 dimineața, două getaxuri burdușite — Luca, Dincă și Necula, plus cei racolați la restaurant — părăseau Gara de Nord. Într-al treilea, Dobrescu și Minerva făceau pronosticuri asupra itinerarului. Urmărirea era ușurată de traficul aglomerat al dimineții. Mergeau pe linia tramvaiului 12. Mașinile frână în fața cimitirului Bellu. Necula cumpără o lumânare groasă și grupul gălăgios se angajă pe aleea centrală. Cotiră apoi spre stânga, înaintând cu dezinvoltură, fără nici o urmă din rezerva aceea superstițioasă pe care cei mai mulți o încearcă cu prilejul unor astfel de vizite. Pâlcuri de oameni —

rude de-ale răposatului ori vecinii veniți din spirit competițional ("pe alde cumnată-meu l-au slujit trei popi!") — se înghesuiau în jurul femeilor cu haine cernite care împărțeau pomeni: ștergare, căni de lut, vin de 7,50 lei, colivă. Milostivii îngânau câte un bogdaproste printre obișnuitele comentarii mai puțin pioase:

"Nu-i potrivită din grâu..."

"Mitocanul și la colivă se cunoaște!"

Preoții rasoleau slujba asigurând prin semne și viu grai pe cei care așteptau să le vină rândul:

— Cu sfinții odihnește... sufletelee... acu', acu', madam Popescu... adormiților roobilor tăi...

În frunte cu Necula, Dincă și Luca, cheflii se apostrofau bine dispuși. Părea un grup în zi de sărbătoare într-un loc de agrement cu călușei, floricele, gogoși calde, și ici-colo figuri oacheșe încercând să-ți vândă de ocazie un stilou verde, ieftin. Reflecții de un umor macabru se încrucișau deasupra mormintelor. În fața unui cavou impunător, oamenii se opriră. Edificiul pătrat, cu coloane de marmură și frontispiciu rotund din sticlă colorată ca o roză a vuiturilor, era împrejmuit de un lanț cu anouri groase.

— Valabilă garsonieră! comentă cineva din grup.

— Are sonerie?

— Și-o fi pus telefon...

— St! făcu Dincă. Liniște, domnilor!

Cei trei adoptaseră brusc un aer pios. Cu gesturi măsurate, Luca deschise cavoul, aprinse lumânarea și alimentă candela dintr-o sticluță de untdelemn pusă la îndemână pe o etajeră alături de un vas cu imortele și fotografia răposatului: o figură mucalită, făcând parcă cu ochiul din altă lume.

Oficiul isprăvit, Luca se alătură celorlalți și cu glas răspicat decretă:

— Descoperit! Domnilor, aci zac rămășițele pământești ale marelui filantrop, singurul cu adevărat înțelept, Anastase Vasiliu. Dovedind o desăvârșită înțelegere a existenței în sensul ei filozofic, săvârșindu-se din viață, acest om a depus un ultim omagiu pe altarul bachic lăsându-ne nouă, prietenilor săi, întregul său avut. Rugăciunea-i din urmă a fost ca suma lăsată — reproduc textual din testamentul domniei sale — "...să fie băută până la ultima centimă întru petrecerea și desfătarea celor care m-au iubit..."

Oamenii cu pălăriile scoase și cu bărbiile în piept păstrară un moment de reculegere. Glasul lui Luca continuă cu modulări de incantație:

— Tase! Gândul tău bun a dat roade. Noi, păcătoșii, îți mulțumim.

Dumnezeu să te odihnească în pace pe nesfârșitele sale câmpii!

— Amin! se auzi corul celorlalți.

Luca închise cavoul. Oamenii își puseră pălăriile și părăsiră cimitirul sub ochii stupefiați ai Minervei și ai lui Dobrescu, așezați pe o bancă între două femei îndoliate.

În fața porții, grupul se răzleți. Dincă, Luca și Necula luară o mașină. Mergeau, în sfârșit, spre casă.

Era ora 11 dimineața.

Peste un ceas, Necula părăsi din nou locuința, urmărit de ofițerul care preluase supravegherea.

Dobrescu se culcă îmbrăcat și adormi buștean. Îl visă pe Tase Vasiliu cu aripi de înger, înotând într-un cer impecabil *bleu-ciel*. Din buzunar îi ieșea o sticlă de whisky înfundată cu un cocean.

— Ce tâmpenie! murmură locotenentul și se întoarse pe partea cealaltă.

Capitolul IV

Atenție! Minerva zâmbește

— Ce zici de bascul meu, Dobrescu?

Minerva îl privea pe sub sprâncene, urmărindu-i atent figura. Lapovița de peste zi se strânsese în băltoace mari în care călca nestingherită, împrăștiind apa pe câțiva metri. Locotenentul, prima victimă, cu galoșii inundați, rezista stoic. Privi bereta de fetru, o brânzoaică bleumarin cu paratrăsnet obosit, compunându-și o expresie măgulitoare.

— E interesantă...

Minerva intră cu pantoful în groapa cea mai adâncă. Cineva se sesiză, apostrofând-o revoltat:

— Cască ochii, cucoană!

— Originală, continuă locotenentul. Ați luat-o de la pachet?

— Te-am prins, Dobrescu! N-ai spirit de observație! Zece ani am pus-o la fiecare teză. Știi de ce?

— Probabil că socoteați lucrările scrise drept... ăăăă... un eveniment deosebit.

— Aiurea! Trăgea fereastra și era singurul loc de unde puteam să văd cine copiază. Mai exersează, Dobrescule, mai exersează!

În hol, Minerva își scoase bascul, consultându-și chipul în oglindă (pentru prima oară în ultima săptămână) și încercă din față și profil un zâmbet mios.

Locotenentul numea aceasta "toaleta de anchetă" și, după preparative, deduse că pe Luca îl așteaptă clipe îndeajuns de dificile. Surâse.

Pe ușa ascensorului copiii zgâriaseră autografe sentimentale: "Titi repetentul!" "Gigel e un bou!" Urma desenat cu cretă "Sfântul" în ipostaza simbol.

Apartamentul celor trei prieteni, situat într-un bloc vechi de pe Ana Ipătescu, era spațios: trei camere pe hol, cu dependențe bogate, ocupate în exclusivitate de Luca, Dincă și Necula.

— De fapt, spuse traducătorul după ce se legitimară, inițial stăteam aici doar eu cu Necula și o familie de juriști. Griguță, vreau să spun Dincă, le-a propus schimb de locuință — avea o garsonieră elegantă pe Filitti — și oamenii, evident, au acceptat.

Dobrescu privi în jur. Holul era frumos dar sărăcăcios și neîngrijit. O lustră splendidă, Murano, și o oală care colecta picăturile de apă pierdute de

calorifer erau singurele obiecte din încăpere.

Luca îi invită la el, o odaie tristă, rece, fără mobilă. Se vedea așternutul improvizat, acoperit în grabă cu o pătură cafenie cu ciucuri știrbi. O mașină de scris portativă "Erika" stătea pe o ladă răsturnată în fața unui scăunel mic de bucătărie. Ziare vechi fixate în pioaneze înlocuiau fața de masă, perdelele, abajurul lămpii de birou — un braț sinistru de fier cu bec de 200 de lumini. Pe parchet erau împrăștiate cărți, reviste, ghemotoace de hârtie, sticle goale, sifoane, cutii de conserve cu mucuri de țigări în vecinătatea unei amprente lăsate de un fier de călcat.

Element discordant, un tablou mare cu ramă de bronz atârna între ferestre, asediat de păianjeni. Un bărbat arogant, cu haine și aer *fin de siècle*.

— Luați loc, doamnă! o invită Luca desemnându-i cu politețe afectată scaunul de bucătărie. Din nefericire, ospitalitatea mea e limitată. Sunt un om sărac.

Minerva îi adresă o privire plină de admirație.

— Nu trebuie să vă scuzați. De mult m-am convins că inteligența n-are nevoie de ambalaj. Și când spun asta, mă gândesc la ultimele dumneavoastră lucrări. Colegul meu mai tânăr le-a apreciat în mod deosebit...

Dobrescu îi scruta amuzat chipul. Emană o bunăvoință serafică, iar vorbele se rostogoleau rotunde, calde, îmbălsămate în nectar și ambrozie. Acum privea lung fulgarinul lui Luca de pe care apa se prelingea pe parchet.

— A plouat toată dimineața și mi-am pierdut umbrela, începu el o explicație nesolicitată.

— Locuiți de mult aici?

— Din 1952.

— Dacă nu mă înșel, anul coincide cu retragerea dumneavoastră din învățământ.

— A! râse îngăduitor Luca. Înțeleg la ce faceți aluzie. Este un reproș camuflat.

— Un reproș?

— Adică am renunțat la un post sigur și onorabil, naufragiind într-o existență mizerabilă.

— Nu-mi permit să fac aluzii, chiar dacă — să zicem — problema în sine suscită interes.

— Vă mărturisiți totuși curiozitatea.

— În măsura în care dumneavoastră sunteți dispus să mi-o satisfaceți.

— O astfel de amabilitate mă dezarmează și mă obligă. Funcția de profesor nu mă avantaja.

— Din ce punct de vedere?

— Al libertății spirituale. Poate vi se pare prețios. Dar îmi place să zbor, să mă avânt...

"...să zbor... să mă avânt..., repetă în gând Minerva. Baloane retorice sau instinctul de conservare care ne obligă să ne mistificăm, să găsim justificări pentru ceea ce nu poate fi justificat, să ne definim romantic insuficiențele?

Sună bine «libertate spirituală». Mai bine decât indolență, oroare de muncă disciplinată, obligatorie..."

— Nu există nici un regulament care s-o interzică.

— Dar nici s-o recomande!

Și râse. Dinții de față, avariați, păreau niște unghii roase, crescute în gingiile vinete.

Minerva clipi din ochii mari, lucioși. Ai fi zis că e timiditatea personificată.

— Și acum... zburați?

Se simți brusc enervat.

"În fond ce vrea? Ce vrea de la mine?"

— Nu importă faptul în sine, ci ideea.

— A, da! Înțelegi, Dobrescu? Totul e să ai aripi. A le folosi e deja o chestiune minoră, subsidiară.

Traducătorul îi aruncă o privire iute, apoi pleoapele se lăsară peste ochii obosiți și gălbui.

— Zilele trecute, reluă Minerva, discutam cu cineva despre dumneavoastră. Vă mărturisesc că afirmațiile persoanei m-au surprins. Vă înregistra existența la rubrica ratare. Evident, cataloga greșit. Îi scăpa sensul noțiunii. A confunda ratarea cu un mod de viață înțelept, disprețuind divertismentele minore, aspirând mereu spre desăvârșire, reprezintă o eroare grosolană.

Luca își aprinse o țigară cu mână nesigură, aruncând chibritul pe parchet. Îi strivi măciulia sub talpă, mai alungă câteva fire de praf de pe genunchiul pantalonului, apoi vorbi cu glas bine timbrat:

— Totdeauna găsim motive să ne plângem. Cei din jur nu ne înțeleg, căci sunt prea aproape și deci nu ne pot îmbrățișa într-o imagine de ansamblu. Ceilalți pierd esențialul din cauza distanței. Ratare! Hm! Termenul nu mă înspăimântă; de fapt, trebuie să fiu recunoscător persoanei. A rata presupune o încercare, un start în cele din urmă neizbutit. Nu poți pierde ceva ce nu ai. Or asta e mai mult decât nimic. Cui trebuie să adresez mulțumiri, doamnă?

Minerva arboră o mină derutată, plină de scrupule.

— Este vorba de... o femeie.

— O femeie?!

— Exact. O bună prietenă de-a dumneavoastră. Dora Ioachim. Sper că nu voi avea motive să-mi regret indiscreția. Sincerității nu-i pot răspunde decât cu franchețe.

Luca se crispă ușor. Spuse nesigur, după câteva clipe:

— Nu știu la cine vă referiți. Nu cunosc persoana.

— A! exclamă satisfăcută Minerva. Vezi, Dobrescu? Ți-am spus să n-ai încredere în ea? Fetii îi place să se laude! Ți-am spus, Dobrescu?

Locotenentul recunoscuse spășit:

— Mi-ați spus.

Traducătorul își ridică umerii ascuțiți, de astă dată sincer surprins.

— Nu văd pentru care motiv s-ar putea lăuda cineva că mă cunoaște.

Minerva avu o viziune tulburătoare. Luca avariat, pleșuv, cu dinții roși, continuând să peroreze într-un azil de bătrâni. Un așezământ cu tabieturi mărunte, unde nu te vizitează nimeni pentru că n-ai pe nimeni, sau, mai trist, deoarece nimănui nu-i pasă de tine, unde fiecare povestește ce ar fi putut să fie, dar nu e sau nu-l crede nimeni c-a fost... "O epavă."

Își lăasă ochii în jos, sfioasă.

— Cucerirea unui bărbat matur, cu poziția dumneavoastră socială, cu fizicul și prestața dumneavoastră... Cum îți spunea, Dobrescu? "E nebun, nebun după mine." Improviza, desigur. Imaginați-vă, pretindea, printre altele, că-i cunoaște și pe amicii dumneavoastră: Necula și Dincă.

— Absurd!

— Bineînțeles! O mitomană. O persoană foarte vulgară, de altfel. Dacă pe domnul Necula, în general mai puțin pretențios în astfel de... probleme, îl văd alături de ea, pe dumneavoastră... chiar cu un efort de imaginație îmi este imposibil.

Se auzi telefonul. Luca mormăi ceva care aducea a scuze și intră în hol.

— Ei! făcu Minerva îndată ce rămaseră singuri. Cum ți se pare individul?

— Cu oarecare bun-simț. Evident, minte susținând că n-o cunoaște pe Dora Ioachim.

— Asta-i tot ce-ai observat?

— Deocamdată.

— Dobrescule, Dobrescule! Uită-te bine prin odaie.

Locotenentul își plimbă privirea de jur-împrejur, întârziind asupra fiecărui obiect, apoi ridică vinovat din umeri.

— Omul ăsta, începu Minerva, s-a despărțit de o femeie, după toate probabilitățile Dora Ioachim, undeva prin apropiere. Îți dau un punct de reper: Afară toarnă cu găleata. Nu-ți spune nimic amănuntul ăsta?

— În ce sens?

— Uf! pufni Minerva. I-ai văzut balonzaidul? Acolo, lângă calorifer. Ud learcă!

— Da...

— Da! se strâmbă Minerva. Dar mâneca dreaptă e uscată. Parcă neatinsă de apă. A dus pe cineva de braț, Dobrescu. Obligatoriu o femeie. Bărbații nu merg în felul ăsta. Se țin cel mult de gât. Iar în dreapta conduci, în general, o cucoană. Pasămite, o protejezi. Sau tu nu obișnuiești?

Își reluă brusc zâmbetul amabil. Traducătorul se întorsese.

— Greșeală, explică el, respirând de câteva ori ca și cum și-ar fi pierdut suflul.

Ochii tulburi, de pește, se bulbucău globuloși. O rețea gălbuie înconjura irisul.

— Vă simțiți rău? îl întrebă Minerva, îngrijorată.

— E o stare trecătoare. Mi se întâmplă uneori, preciză, evitându-i privirea. Independent de vreun eveniment concret.

— Sunteți un om sensibil. Abia acum îmi dau seama ce șansă ați avut. Și clătină din cap pe gânduri.

— Șansă? întrebă răgușit Luca.

— Zilele trecute s-a comis în preajma dumneavoastră o crimă. Un șoc vă putea fi fatal. Mai ales dacă ne gândim că vă aflați doar la câțiva metri de victimă și de... agresorul ei. Își întoarse capul: Ce spui, Dobrescu?

Locotenentul arboră o mină filozofică.

— Mare șansă!

Luca își plimbă privirile de la unul la celălalt, strâmbându-se disprețuitor. "Femeia aceasta nu va pleca de aici până nu va afla totul! Totul!"

— Habar n-am despre ce vorbiți.

— Firește, nici nu mă așteptam din partea dumneavoastră să vă amestecați printre cei care se buluceau în jurul cadavrului.

— Încerc sentimentul neplăcut că vă pierdeți timpul, doamnă. Nu numai că n-am văzut nimic din ceea ce v-ar putea interesa, dar nici măcar n-am auzit că s-ar fi comis vreun asasinat de curând, și curăță masa apăsă, considerând chestiunea închisă.

Minerva își fulgeră subalternul cu o privire scurtă:

— Acum te-ai convins, Dobrescu? "Nu, că poate totuși a văzut ceva." Poftim! N-a văzut. Ba l-am și deranjat degeaba... Își relua zâmbetul dulce: Sunteți un om serios, corect, și n-ați avea nici un motiv să nu răspundeți întrebărilor noastre. Se întâmplă uneori însă să înregistrăm anumite fapte fără să ne dăm seama. În aceste cazuri este suficient un punct de reper care să declanșeze memoria.

— Dați-mi un punct fix, afirma Arhimede, și voi învăț globul pe deget. Sau cam așa ceva. Ei? râse cu ironie îngăduitoare Luca. Aștept să mi-l oferiți.

— Știam c-o să ne înțelegem, făcu Minerva, adresându-i un surâs recunoscător. În seara de 7 ianuarie erați la restaurantul "Cluj", împreună cu prietenii dumneavoastră. Vă amintiți?

— Da... Cred că da!

— La ora 22 și 10 ați părăsit localul pentru a vă cumpăra țigări. La 22 și 15, la câțiva metri de restaurant, inginerul Pascu a fost împușcat. La 22,30 v-ați întors. Domnii Dincă și Necula începuseră să se impacienteze.

— Din câte bag de seamă, ceea ce-mi pretindeți este un alibi, nu o informație.

— Forțați noțiunile. În primul rând, nu pretind. Vă solicit ajutorul în cadrul unui... schimb amical de păreri. Cât despre alibi... Termenul incumbă o prezumție de asasin, ipostază care nici măcar nu intră în discuție.

— Eu totuși vă voi prezenta alibiul meu. Fumez țigări "Select", iar în restaurant n-aveau. Cea mai apropiată cârciumă este "Ciocârlia". Dus și întors înseamnă cel puțin 20 de minute.

— Și ați găsit țigări "Select" la "Ciocârlia"?

Luca dădu din cap.

— Nu. Am luat "Virginia".

— La "Ciocârlia"? insistă Minerva. Restaurantul de pe Splai?

— Exact.

Maiorul Tutovan oftă, mângâindu-și degetele scurte.

— Realmente mă îngrijorați, domnule Luca. Astfel de scăpări sunt inadmisibile. Dacă n-ați considera-o drept o imixtiune nedelicată în treburile

dumneavoastră aş opina pentru un consult medical urgent. Nu se poate să fi uitat că restaurantul "Ciocârlia" se află de două luni în renovare. Desigur, aţi fost în altă parte.

— Tot ce e posibil, făcu Luca flegmatic. La urma urmelor, după ce lucrezi ca un ocnaş opt-zece ore pe zi, confecţionând traduceri idioate după autori adesea cu nimic mai deştepti, nu e surprinzător.

Sprâncenele Minervei se rotunjiră:

— Probabil este extrem de rentabil. De altfel, asta şi explică performanţele dumneavoastră materiale. Şi sesizând privirea amuzată a lui Dobrescu care inventaria încăperea, completă: Seară de seară la restaurant, presupune un buget care nu-i la îndemâna orişicui.

Luca ridică degetul gros în sus:

— A! Asta i-o datorăm lui Tase...

— Cui?

— Cândva am fost patru prieteni. Unul dintre noi — Anastase Vasiliu — a murit acum trei ani. A avut întotdeauna o situaţie materială prosperă. Pe vremuri, taică-său, Stelian Vasiliu, ţinea la Şosea restaurantul franţuzesc "Cléo". Prin testament autentificat la Notariat ne-a lăsat nouă, supravieţuitorilor, suma de 180 000 de lei. Cu o condiţie!

— Testările condiţionale, din câte ştiu, nu sunt legale.

— Ne-a avertizat şi avocatul. Totuşi, de comun acord, noi am hotărât să respectăm dorinţa lui Tase.

— Anume?

— Banii să fie băuţi până la ultimul leu. Aceasta a fost dorinţa lui expresă.

— Mi se pare fantastic! comentă Minerva.

— Faptele sunt imediat controlabile. De altfel, totdeauna a cheltuit nebuneşte. Considera că nimeni n-a izbutit vreodată să ia pe lumea cealaltă mai mult de patru scânduri. În timpul bombardamentului pierduse două case, restaurantul a urmat automat... Vedeţi, adăugă fin, e chestie de filozofie individuală.

— A dumneavoastră, am impresia, se înscrie pe aceleaşi coordonate. În sfârşit, povestea e extrem de interesantă... sau cel puţin amuzantă. Deci, în fiecare seară mergeţi la restaurant pe banii defunctului Vasiliu.

— Nu poţi ignora ultima rugămintă a unui prieten de-o viaţă.

— Pe 7 ianuarie...

— Am procedat ca de obicei.

— Reţineţi, cumva, cine a propus restaurantul "Cluj"?

Necula se apropie în vârful picioarelor. Auzi glasul Minervei, amabil, persuasiv, replica lui Luca ironică, acidulată, uneori agresivă. Apoi liniştea se aşternu de cealaltă parte a uşii. O linişte compactă. Îşi ascultă bătaile inimii cu temerea absurdă că ar putea fi înregistrate dincolo. Tresări.

Uşa lui Dincă se deschidea cu infinite precauţii. Necula traversă holul precipitat, dispărând în nişa ferestrei. Nesigur, privind în stânga şi în dreapta,

Dincă se apropie de telefon. Formă un număr, păstrând degetul în orificiile discului până la capătul rotației în ambele sensuri, estompând din zgomotul metalic.

Târziu, înfrigurat, aproape neinteligibil, cu buzele lipite de grătarul microfonului, șopti:

— E aici. În odaia lui Luca. Nu risca...

Necula își agăță degetele transpirate în stofa draperiei. Nu recunoscuse glasul gros, fără timbru. Glasul acela nu era al lui Dincă.

— Necula a propus "Clujul". Auzise de la Teatru că se mănâncă excepțional. Vorbea mai ales de niște fripturi pantagruelice. Suntem, toți trei, foarte gurmanzi.

— Ce curios! se miră cu nevinovăție Minerva. Vă amintiți asemenea amănunt, și nu rețineți de unde anume ați cumpărat țigări în seara aceleiași zile.

— E stupid, dar nu știu de ce mi-a rămas "Ciocârlia" în minte. Poate am intrat undeva, alături.

— Știi tu, Dobrescu, vreun local alături?

— Nu. Există doar un café-bar chiar în stația de tramvai, dar închide la 9 și 30.

Simți privirea ascuțită a Minervei și își regretă competența.

— Până una, alta, trebuie să conchidem că nu din acest sector v-ați luat țigările.

— În fond, ce importanță are? Întrebă sâcâit Luca. Tot nu cunosc nimic din ceea ce v-ar putea interesa.

— Știu că vă deranjăm, făcu Minerva, ghemuindu-se în scaun. Îmi este penibil să insist, dar pentru mine are o mare importanță dacă la 22 și 10, părăsind restaurantul, v-ați îndreptat spre piață, spre Spitalul Brâncovenesc ori ați ales altă direcție. S-a comis o crimă odioasă și nu cred că tocmai dumneavoastră o să ne refuzați ajutorul.

— Direcția oricum ați stabilit-o. Spre restaurantul "Ciocârlia", deci trecând pe lângă Tribunal.

— Sunteți sigur?

— Categorie.

Minerva oftă, frângându-și mâinile.

— Spune-mi, te rog, Dobrescu, ce restaurante există în perimetrul care ne interesează?

— Evident, "Cluj", "Bucur" pe Poenaru Bordea, bufetul "Apolodor" vizavi chiar, "Columbina" pe Sfinții Apostoli, "Bumbești" pe Rahovei...

— Mulțumesc. Prea departe. La care din ele s-au găsit în seara de 7 ianuarie țigări "Select"?

Îl privi fix în ochi, încleștându-și degetele pe marginea scaunului de lemn.

Locotenentul avu senzația că alunecă, dar riscă:

— La restaurantul "Cluj".

— De, făcu Luca ironic. *Quod licet lovi, non licet bovi*. Mie n-au vrut să-mi vândă. Dumneavoastră însă, firește, vă aflați deasupra muritorilor.

— Da?! se miră candid Minerva. N-am avut impresia asta. Cât despre ospătari, nu mă surprinde nimic. Au tot interesul să vândă "Snagov" sau "Amiral", țigări scumpe. Apropo! Ce fumează amicii dumneavoastră?

— "Carpați" — Dincă, iar Necula — "Favorit".

— Trebuia să le cumpărați și lor țigări?

— Nu. Aveau fiecare câte două pachete.

— Înseamnă că în intervalul de 3 sau 4 ore cât ați petrecut la "Cluj" n-au avut un motiv special să părăsească restaurantul.

— Așa îmi închipui. N-aveți decât să-i întrebați.

— Când v-ați întors, i-ați găsit pe amândoi la masă?

— Exact.

Minerva se ridică făcând câțiva pași prin odaia mare, goală.

— Recapitulând, lucrurile ar sta cam așa: Ați ieșit din restaurant dintr-un motiv care ne scapă, îndreptându-vă într-o direcție pe care o camuflați. Am certitudinea că scrupule deosebite vă împiedică să ne răspundeți cu toată sinceritatea. De aceea, nu insist. Și ai să vezi, Dobrescule, când va socoti de cuviință, domnul Luca se va oferi singur...

Se opri lângă tablou, privindu-l câteva clipe. Întrebă fără să se întoarcă:

— Tatăl dumneavoastră?

— Bunicul. A fost director la liceul "Nicolae Bălcescu" din Râmnicu Vâlcea.

— Aha!

Își trecu degetele peste rama tabloului, o ghirlandă bogată din boboci de trandafir. Bronzul strălucea stins sub crusta de praf. Trase floarea din margine, care se desprinsese cu ușurință, și apărură un capăt de hârtie albastră.

— Hm! exclamă Minerva. Aici păstrați certificatul de naștere?

— Ce certificat? Al cui?

Dobrescu văzu urechile Minervei alunecându-i ușor spre ceafă și înțelese că încearcă o mare surpriză.

— Al inginerului Mihai Pascu... Omul care a fost ucis în apropierea restaurantului "Cluj".

Își păstră zâmbetul înghețat mult timp după ce Minerva ieșise. Rămăsese pe pat cu degetele încleștate după genunchiul îndoit în unghi drept. Becul puternic lumina chipul fostului director de școală. Dar de acolo, de unde stătea, nu vedea decât un nimb cețos, fără contur, fără amănunte, cocoțat pe un trup înveșmântat pretențios și incomod. Se ridică și cu gesturi obosite, resemnate își scoase haina. O aruncă pe speteaza scaunului. Se întoarse fulgerat. Cineva umbla la fereastră. Un răcâit menit parcă să-i atragă atenția. Îi fu teamă. Stinse lumina și continuă să asculte. Nu mai avu răbdare. Cu o mișcare bruscă, sfâșie jurnalul prins în pioaneze. Însăpăimântat, se dădu înapoi. Un chip oribil, cu trăsături deformate, privea înăuntru, lipit de geam.

Capitolul V Minerva se dezlănțuie

Necula își strânse peste piept haina de casă din molton cafeniu și, deschizându-i ușa, o lăsă să intre.

— Sunteți singur? se interesă Minerva, făcându-și loc cu coatele în stomacul figurantului, rămas înadins în prag.

— Singur, domniță!

Și își trecu limba peste buzele roșii. O privea cu admirație nețărmată, măgulitoare și aproape că-i auzai exclamația: "Măi, măi, măi, ce femeie!!"

Minerva îl măsură o dată pe sub sprâncene și Necula se înecă.

— Luați loc, vă rog! Luați loc!

Cu mâinile proptite în buzunare, Minerva se opri în fața oglinzii, zâmbind strâmb. În ramă, figurantul înfipsea vreo cinci-șase fotografii. Femei grase, rubensiene, cu sâni goi de-o opulență amintind harbujii din Piața Mare în august.

Observă fără menajamente:

— Ce ții lăptăresele astea, dom'le? La vârsta dumitale e nesperios.

— În casă la mine..., începu înțepat Necula.

— Poți să adăpostești și un elefant, evident, în măsura în care nu se sesizează I.A.L.-ul și deputatul de stradă. Dar astea — și indică pozele — sunt de prost-gust.

Necula le strânse cu o grabă ostentativă.

— Îmi pare rău, domniță! Aveți dreptate. Nu-s făcute pentru făpturi delicate ca... și reflex, privind țință trupul Minervei, desenă cu mâinile în aer o talie cambrată, cu șolduri dolofane exagerat umflate.

Era prototipul bărbatului incapabil să vorbească despre o femeie fără a-i "lucra" silueta în aer. Genul de individ pentru care noțiunea de frumos se traducea printr-o talie cambrată, obiectivul imediat echivala cu o nouă cucerire, iar scopul final, o colecție de flirturi. Va continua să pângărească genunchii adolescentelor cu priviri libidinoase, de taur comunal, până când într-o zi, în tramvai, fata se va ridica, scuzându-se: "Iertați-mă, nu v-am observat. Luați loc!" Atunci va fi sfârșitul. Va urma golul în care n-ai de ce să te agăți, ce să aștepți, ce să speri.

Minerva își îngustă pleoapele:

"Dacă nu cumva, în ciuda profesiei, omul ăsta e un mare actor..."

— Vrei să deschizi fereastra, domnule Necula?

Părul bine brianținat al figurantului răspândea un miros pătrunzător. De altfel, întreg interiorul de cocotă bătrăioară — sufocat de perne, fotografii, bibelouri, patul indecent pufos, colecția de cosmetice din fața oglinzii — îmbina o atmosferă complexă, oscilând între drogherie, alcov de curtezană și așternut neaerisit.

Necula păru surprins, dar se deplasă deschizând un oberliht cu

gentilețea construită a bărbatului care nu refuză nimic unei femei. Zâmbi, clipind mărunț din ochii lăcrimoși:

— Cu ce vă mai pot fi de folos, domniță?

— În primul rând, făcu Minerva zbârcindu-și nasul într-o parte, slăbește-mă cu "domnitismele". În al doilea rând, am câteva întrebări să-ți pun. Unde ai fost în seara de 7 ianuarie?

— A! De Saint-Jean. La restaurantul "Cluj". N-aveam nici o loană, făcu cu ochiul, nici măcar vreun Ion, dar am considerat că aceasta nu poate constitui un impediment serios.

— Din câte sunt informată, dumneata ai propus localul.

— Așa este. Îl laudau băieții la teatru. Dacă nu mă înșel, cu o seară înainte fusese Răducu cu toată "trupa".

Minerva habar n-avea cine făcea parte din trupa lui Răducu — diminutivul unei marcante personalități artistice — dar putea paria pe orice că în fața acestuia, Necula înclina reverențe de 90 de grade, îngânând copleșit de respect: "Maestre..."

— Câte ore ați petrecut în restaurant?

— Păi am sosit pe la 6 jumătate seara și am plecat la 11, ca de obicei.

— Ce incidente au intervenit pe parcurs?

— Vă gândiți la Coca... Era singură la masă și am poftit-o să bea cu noi un coniac. N-a stat nici jumătate de oră. Fată bună, și iar pedală mâinile rotofeie prin aer, în timp ce gura i se umplu brusc de salivă.

— Nu la astfel de incidente m-am referit, declară Minerva tăios. De pildă, la un moment dat Luca a părăsit restaurantul. De ce?

— Mi se pare că n-avea țigări. Nu-mi amintesc exact.

— Cu puțin timp înainte plecaseși dumneata. De ce nu i-ai făcut oficiul?

— Nu mă rugase. Afară de asta, nu sunt debite prin apropiere. Eu ieșisem să dau un telefon.

Minerva îi privi gura, din nou inundată de salivă. Întrebă, subțindu-și privirea:

— Era acasă?

— Nu. Își reveni însă repede: Cine, adică, să fie acasă?

— Dora Ioachim, și Minerva schiță cu brațele o siluetă feminină.

Necula căscă gura suflecându-și curios buzele. I se vedeau gingiile roze, ca de copil.

— N-o cunosc.

— Minți, Necula! Și nu înțeleg de ce o faci. Reprezintă o performanță prețioasă în palmaresul dumitale. Afară de faptul că, în mod evident, te preferă.

— Cui să mă prefere?

— Amicilor Luca și Dincă. De, ce-i drept, și-i măsură rotunjimile, te avantajează fizicul.

— Nu înțeleg.

— Ia fă un efort! Femeia se întâlnește cu fiecare pe rând. Ce nu-i limpede în chestia asta?

— Nu văd de ce ar proceda așa.

— Vasăzică ți-ai amintit. O cunoști.

— N-am afirmat că o cunosc. Dar admitând ipoteza, încerc să continuu raționamentul. De ce s-ar încurca o femeie, aceeași femeie, cu noi trei?!

— Mi se pare extraordinar că tocmai dumitale trebuie să-ți explic astfel de lucruri. Sunt cazuri în care o femeie iubește simultan doi bărbați. Cel puțin așa se susține. Ei bine, Dora Ioachim iubește în bloc. Sau dacă vrei, în grup. Acum a căzut... "bucuria" pe voi.

— Este o glumă...

— Că vă înșală pe unul cu celălalt? Nici gând! Și oricum e o consolare să știi că nu ești singura victimă. Cu buna dumitale cunoștință, Pascu, a procedat la fel. Apropo, când l-ai văzut ultima oară?

— Nu știu despre cine vorbești.

— Ascultă, domnule Necula! N-am venit aici ca să flirtăm, deși pot bănuir că acesta este genul de conversație care te avantajează. Credeam că putem discuta serios.

— Mă amenințați?

Minerva ridică ochii:

— Împrejurările te amenință. Și în loc să încerci să înlături, să limpezești o situație dubioasă, cochetezi stângaci în spatele unor paravane transparente. "Nu cunosc"... "Nu știu despre cine e vorba"...

— Aceasta este realitatea, chiar dacă dumneavoastră nu vă convine.

— Aha! exclamă sarcastic Minerva. Și ce mi-am zis! Dacă tot n-am făcut rost de criminal în cazul inginerului Pascu, ia să-l încondeiez eu nițel pe Necula! N-o fi mare pierdere pentru teatrul românesc.

Figurantul se ridică în picioare, trăgând de capetele cordonului.

Bolborosi roșu la față:

— Nu vă permit să mă ofensați!

— Bravo! În sfârșit, partitura e completă. Amenințare, intimidare, ofensă. Rămâne să te plângi pentru brutalitate fizică. Ia gândește-te! Un cnocaut face frumușel într-o reclamație.

— Iar activitatea mea, din punct de vedere artistic, nu este o problemă care să țină de competența dumneavoastră.

— M-ai pus la punct! Dar îți faci griji inutile. Te-am văzut în actul III, tabloul V din "Lear" ținând extrem de convingător halebarda. N-ai dus-o și pe Dora Ioachim să te admire?

— Repet, nu știu la cine faceți aluzie.

— Am să-ți amintesc eu, Necula! În seara de 9 ianuarie ai fost la barul "El Dorado".

— Poate.

— Nu poate. Sigur! Erai, ca de obicei, cu Dincă și Luca. Consumați șampanie franțuzească.

— O chestiune de buget!

— Dacă-ți imaginezi că bând "Zarea" m-ai fi înduioșat pe teme patriotice, te înșeli. Iar în privința bugetului, las-o mai moale! Tase să trăiască! La ora 3 dimineața ai dat de la garderobă un telefon la numărul 17.19...

— Ei și?
Minerva zâmbi subțire.
— Nu știi cui i-ai telefonat?
— N-am spus asta.
— Atunci?
— Uitasem numele persoanei.
— Amintindu-ți, înseamnă că ți-am făcut un serviciu.
— Înseamnă...
— Așadar, o cunoști pe Dora Ioachim.
— Să zicem...
— Ce argument a folosit ca să te convingă să nu vorbești despre ea?
— Absolut nici unul. Nu era nevoie. Sunt un om discret.
— E o calitate care te face să verși lacrimi. Dincă și Luca o posedă de asemenea. Ori poate pe ei i-a amenințat să tacă... Ce zici?
— Nu știu ce-a discutat cu ei, și nici măcar dacă-i cunoaște.
— Te informez tot eu, Necula. Se cunosc, și încă foarte bine. În aceeași noapte, la interval de jumătate de oră, fiecare din voi a chemat-o la telefon. Vrei să-mi povestești de ce vă feriți unul de altul?
— Motivele lor îmi scapă. În ceea ce mă privește, v-am spus. Nu-mi etalez public problemele sentimentale.
— Numai fotografiile, și alea de la 80 de kilograme în sus. Mă surprinde chiar pasiunea dumată pentru Dora. E sub tonaj. Dar fiindcă veni vorba, pe ea de ce n-ați chemat-o la "Cluj"? Ar fi fost vesel în familie. Unde pui că la câțiva metri doar își dădea sufletul bietul Pascu. Tabloul e fermecător: logodnica, logodnicul și succesorii.
— Vreți să insinuați că eu l-am lichidat pe Pascu?
— Ți-ar fi fost la îndemână. De ce-ai părăsit localul?
— Trebuia să dau un telefon.
— Cui?
Șopti cu greutate:
— Dorei.
— Când te-ai întors, Luca era la masă?
— Nu. Ieșise și el.
— De unde ai sunat?
— Am găsit un telefon public pe Poenaru Bordea. La intrarea unui bloc.
— Ia mai reflectează, Necula! Am impresia că ai sunat din altă parte.
Figurantul ridică din umeri.
— Credeți ce vreți.
— Nu ce vreau eu. Ospătarii — depozitau niște lăzi cu sticle în fața restaurantului — mi-au relatat că ai luat-o pe Rahovei în sus. Au fost foarte atenți pentru că înăuntru rămăsese doar Dincă și le era teamă să nu plecați fără să achitați consumația. Asta înseamnă că faceți o impresie foarte bună... Deci încă o dată m-ai mințit. Oftă: De unde-ai sunat?
Necula lăsă capul în jos, jucându-se cu ciucurii de la halat.
— Am găsit un telefon pe Rahovei.
— Unde?

— Înainte de Sfinții Apostoli.
— În curtea bisericii?
— Mai încolo puțin.
— Ce trebuia să-i comunici Dorei?
— Nimic special. Adăugă după o scurtă ezitare: Voiam să văd dacă-i acasă.
— În drum, firește, te-ai întâlnit cu Pascu. Aveați același itinerar?
— Nu-l cunosc. Nu știam că Dora fusese logodită, nu mă interesează trecutul femeilor cu care am de-a face, și-n orice caz numele Pascu nu mi-ar fi spus nimic!
— Nici chiar atunci când i-ai văzut cadavrul?
— N-am văzut nici un fel de cadavru!
— Iar minți, Necula, și treaba mă indispuce. Tocmai pentru că l-ai văzut încerci să mă induci în eroare.
Necula își înfipse degetele în şuvițele cleioase de păr și gemu răgușit:
— Nu-l cunosc! Nu înțelegeți că nu-l cunosc?!
— Cineva afirmă că erați prieteni.
— Prieteni?!
— Atunci... frați!
Necula avu un râs isteric. Ochii roșii lăcrimau acum de-a binelea, iar stomacul îi tresărea convulsiv.
Cu o mișcare iute, Minerva îi ridică mâneca hainei de casă. Pe pielea albă, două mâini tatuate își împreunau degetele. Același tatuaj de pe brațul inginerului Pascu.
— Frați de cruce, Necula, șopti Minerva.

Capitolul VI

Minerva rămâne pe gânduri

— Printre altele, își continuă raportul Minerva, am luat legătura cu conducerea principalelor întreprinderi din București și din țară. Desigur, măsura în sine inspiră scepticism.
— Ce le-ai cerut? se interesă colonelul.
— Să ni se relateze tot ceea ce li se pare suspect. I-am pus la curent cu afacerea. Evident, în linii mari. Ar fi fost în stare să ne relateze despre X care-și bate nevasta ori Y care vine beat la serviciu. Le-am atras în mod deosebit atenția asupra personalului tehnic angajat în ultimii ani. Ne-au sosit primele răspunsuri.
— Ei?
Minerva oftă:
— Nimic. Absolut nimic.

Avea o îndemânare deosebită pentru lucruri pe care de obicei le fac femeile și numai siliți de împrejurări, bărbații, iar atunci stângăcia și lipsa de aplicație sunt evidente.

Pe bufetul scund erau așezate obiectele ce trebuia să fie predate la Fond. Negrese cu cercei mari și gură roșie de fetru, căței mițoși, balerine de sârmă, podoabe de aramă ori de lemn. În bibliotecă — câteva rafturi bine lustruite — toate cărțile erau îmbrăcate în hârtie groasă, albastră, peste care Dincă lipise celofan.

Ordinea meticuloasă, ca și o impresie acută de util — totul era practic, la îndemână, suficient doar să dai perdeaua bine scrobită la o parte, să bagi în priză, ori să tragi un sertar — o determinau pe Minerva să vadă în Dincă un solitar.

O privea grav, cu ochii mari, negri, nefiresc de vii pe fața pământie, aproape fără contur din cauza culorii teme.

Era straniu că, observându-l, abia îți stăpâneai exclamația: "Un nefericit!" "De ce?" se întreba Minerva încercând să-și analizeze senzația.

"Pariez că încă mai păstrează primul costum... Atinge stofa cu buricul degetelor pentru ca nu cumva unghia să agațe vreun firicel de lână. Al meu! Pantofii mei! Cămașa mea. Acest «al meu» obsedant, meschin, care limitează sau sufocă. Țsta să fie paravanul după care se ascunde marele necunoscut?"

Dincă își puse mâinile pe masă. Mari, albe, cu un tremur nervos, aproape neverosimil față de fragilitatea grațioasă a jucăriilor de pe scrin.

Minerva se juca cu un portțigaret sculptat, mângâindu-i adânciturile cu buricul degetelor.

— De când îi cunoașteți pe Luca și Necula?

— Sunt aproape zece ani.

Avea un glas melodios, bine timbrat.

— Nu vreau să fiu indiscretă, cel puțin nu în acest sens, rectifică zâmbind, dar asociația mă surprinde. Sunteți altfel decât ei... Alt aluat, așa zice...

— Dacă mi-ar semăna, n-ar mai fi interesați. Sunt un om trist, doamnă, puțin sociabil, nu prea simpatic. Pe undeva, firesc. Am avut o copilărie tristă. Imaginați-vă o căsuță, de fapt o colibă, în mijlocul pădurii. Surâse: Mă văd încă la nouă ani după moartea mamei, slab, cu chipul prematur îmbătrânit, cu inima sălbatică, speriată. Un vecin m-a urcat în tren. La Răsadnița mă aștepta unchiul. Un munte de om, colțuros... M-a luat de mână. Înnoptase. Pădurea mi s-a părut înspăimântătoare, plină de taine. Unchiul, pădurarul, scotea o vorbă la câteva zile... În sfârșit... Luca și Necula mă ajută să-mi depășesc complexe.

— Deci căutați în această prietenie antidotul propriilor dumneavoastră tare.

Dincă oftă:

— Nu caut. Mi-ar fi penibil să consider o prietenie din punct de vedere utilitarist. Aș trăi cu senzația neplăcută că exploatez niște sentimente sau că, în orice caz, dăruiesc mai puțin. Or, eu le sunt recunoscător că mă acceptă.

Adăugă în șoaptă: Așa cum sunt.

Minerva râse:

— Cred că la "cusururile" dumneavoastră trebuie să mai adăugăm unul: modestia.

— Vă mulțumesc pentru maniera amabilă în care abordați problema. Cert este un fapt: Luca și Necula reprezintă stâlpii existenței mele, prietenia lor — suportul meu moral.

— Nu intenționez să spun nimic rău despre ei. Totuși, fără a minimaliza noțiunea, consider că-i acordați o importanță disproporționată. Sunteți un om tânăr, talentat, și a miza totul pe Luca și Necula...

— Doi bețivani, vreți să spuneți, fanfaroni, ratați și așa mai departe.

— Să zicem.

— Lucrurile acestea nu prezintă importanță pentru mine.

— Pentru mine, da. Îl privi atentă, întrebându-l aproape în șoaptă: Ce le datorați?

Omul își trecu mâna albă peste obrazul pământiu. Contrastul de culori era atât de violent, încât părea să-l fi mângâiat altcineva.

— Mda! Este inutil să mă eschivez. Într-un fel sau altul mă veți sili la confidențe sau veți afla singură cum stau lucrurile, riscând ca ele să vă fie prezentate deformat. În puține cuvinte, oamenii aceștia mi-au salvat viața de două ori. Am vrut să mă sinucid. Neserioși, frivoli, cum vreți să-i calificați, au reușit dacă nu să-mi redea dorința de a trăi, cel puțin să-mi smulgă — desigur la modul figurat — arma din mână. Decepții de ordin sentimental; sună a foileton ieftin, în cel mai bun caz, melodramatic. Dar nu mă sfiesc să declar că ele au generat momente deosebit de grele în existența mea. Râse încetșor: De fapt, la rubrica *stare civilă* mi se potrivește un singur cuvânt: nefericit.

Minerva își camuflă surpriza.

— Considerând din acest unghi situația, înseamnă că nu mă pot aștepta la o sinceritate excesivă în ceea ce-i privește. Probabil sentimentul ce-l nutriți pentru Luca și Necula vă va împiedica să mă ajutați.

— Principial așa ar fi. Am însă certitudinea că oamenii aceștia nu pot face cu adevărat nimic rău. Cel mult să-și strice propria lor viață. Vă stau deci la dispoziție.

— Domnule Dincă, în seara de 7 ianuarie ați fost la restaurantul "Cluj". În timp ce vă aflați acolo, doar la câțiva metri de local s-a comis o crimă.

— Am asistat la ea, declară Dincă simplu.

Degetele Minervei se crispară:

"Individul e desăvârșit. Glasul, ochii, mâinile mint atât de bine, încât începi să-ți reproșezi îndoielile."

— Vreți să-mi relatați pe larg cum s-au petrecut lucrurile?

— Eram de câteva ore în local. La un moment dat Necula s-a ridicat pretextând că trebuie să dea un telefon urgent. Unul din ospătari i-a atras atenția că aparatul este defect, indicându-i câteva locuri prin apropiere unde ar putea, eventual, încerca. După vreo zece minute, Luca a părăsit și el restaurantul. N-avea țigări.

— Din câte am înțeles nu intenționați să mai rămâneți.
— Vă gândiți că și-ar fi putut cumpăra în drum spre casă, de la orice restaurant?
— Exact.
— Luca fumează "Select". Localurile deschise până la ora unu, de obicei nu țin decât "Snagov", "Amiral" sau "Diplomat".
— Continuați!
— Am rămas deci singur în restaurant.
— Puteți preciza ora?
— 22,05-22,10. Băieții întârziu și simțeam nevoia să iau puțin aer. Am achitat nota rugându-l pe ospătar să nu strângă paharele — mai rămăsese vreo jumătate de kilogram de vin — și am ieșit afară. Depășisem localul cu trei sau patru clădiri, când am auzit în spate pași precipitați. Doi bărbați alergau. M-am lipit instinctiv de zidul unei case. Au trecut prin fața mea vertiginos.
— Le-ați distins cumva trăsăturile?
— Mi-ar fi fost imposibil. La un moment dat am înregistrat, destul de slab, o bufnitură și cel din față a căzut. Celălalt, un bărbat înalt, s-a topit, pur și simplu, în întuneric.
— Apoi?
Dincă își cuprinse brațele cu un aer stânjenit.
— O să vi se pară, desigur, nerecomandabil procedeu, dar am făcut calea întoarsă.
— Ciudat! Nu v-ați gândit că victima ar putea avea nevoie de ajutor?
— Până să fi luat o hotărâre, la capătul străzii apăruseră deja două siluete în uniformă. Știam că rămâne pe mâini bune. În ceea ce mă privește, practic nu-i mai puteam fi de nici un folos.
— Ați procedat greșit, domnule Dincă, dar din fericire, deși faptul e consumat, încă ne puteți ajuta. V-ați întors imediat la restaurant?
— Desigur.
— I-ați găsit pe Luca și Necula înăuntru?
— Doar pe Necula. Luca a apărut după câteva minute. Era exact 22,25. M-am uitat la ceas instinctiv... și tăcu brusc.
— De ce v-ați oprit? Instinctiv trebuia să vă uitați la ceas când s-a tras asupra victimei, și nu când s-a întors Luca.
Dincă ridică din umeri:
— Într-adevăr, așa e...
— Oare gestul reflex n-a fost cumva generat de o corelație între cele două siluete? A domnului Luca și a agresorului? Vorbeați de un bărbat înalt. Aș prefera să vă gândiți bine înainte de a răspunde.
— Nu este cazul să-l camuflez pe Luca. Oricum l-aș fi recunoscut.
— Și atunci, conform principiilor enunțate mai devreme, nu l-ați divulgat.
— Nu.
— Apreciez sinceritatea dumneavoastră.
— La urma urmelor, puteam să omit amănuntul că am asistat la crimă. Minerva își mușcă buza de jos.

— În sfârșit. Bănuiesc că ați povestit și amicilor incidentul.
Dincă negă, clătinând din cap.
— De ce?
— Detest senzaționalul mahalagesc. Îmi repugnă.
— Moartea unui om depășește rubrica.
— Poate.
— Sigur!
— Oricum, n-aveam chef de comentarii. Nici nu mă simțeam prea bine.
De fapt, în noaptea aceea m-am îmbolnăvit. Am stat câteva zile în casă.
— Știți cine e victima? Întrebă brusc Minerva.
— Habar n-am.
— Inginerul Mihai Pascu.
Omul își încreți fruntea. Repetă de câteva ori pe gânduri:
— Pascu..., Pascu... Numele mi-e familiar, totuși nu-l pot identifica.
— Logodnicul Dorei Ioachim, preciză Minerva.
Dincă nu-și disimulă surpriza.
— Al Dorei? Extraordinar! Ah, acum înțeleg, înțeleg...
— Ce?
Refuză să răspundă, privind concentrat mozaicul parchetului.
— O cunoașteți de mult?
— De trei săptămâni. Își luă capul în mâini, rostind cu greutate: Era logodită? Sunteți... sunteți sigură?
— Ce raporturi există între dumneavoastră?
— Între mine și Dora? Părea că nu-și revine. Ce fel de raporturi? Cele dintre un bărbat și o femeie. Își ridică ochii umezi, dilatați. Ce alte raporturi puteau să existe?
Minerva întrebă cu blândețe:
— O iubiți atât de mult?
Omul o privi ciudat.
— Are vreo importanță?
— Englezul spune că nu e deștept cel care greșește de două ori.
— Eu greșesc pentru a treia oară...
Avea un ton sfâșietor și totuși ciudat de calm.
— Mă întreb de ce Luca și Necula, care știau unde vă poate duce o nouă decepție, nu v-au avertizat cu cine aveți de-a face.
— Luca și Necula?!
— O cunosc la fel de bine ca și dumneavoastră. Poate și mai bine.
Dincă păli.
— E o cursă...
— Asta bănuiesc și eu, întoarse Minerva lucrurile la 180 de grade. Dora Ioachim mi se pare extrem de abilă și nu cred că discreția solicitată fiecăruia dintre dumneavoastră ține numai de anumite scrupule morale. Îngrijorător și cert e faptul că prima victimă a căzut.
— Care victimă?
— Am mai discutat. Inginerul Pascu. Mă surprinde că nu l-ați recunoscut atunci, în seara când a fost împușcat.

— Atunci l-am văzut pentru prima oară în viața mea.
Minerva întinse mâna spre etajera cu cărți. Scoase un volum cu coperte albe, unicul neînvelit.
— Ați cumpărat-o recent?
— Am primit-o.
Întoarse prima filă. Sub titlu, o dedicație cu cerneală verde: "Domnului Dincă, cu afecțiune. M. Pascu".
"Trebuia s-o gădesc", reflectă Minerva observând literele rotunde cu majuscule înzorzonate.

Capitolul VII

Se caută un Voltaire

Scoase scama din vârful peniței și continuă să scrie:
"...Consider, deci, că persoana mai sus indicată, plasând la adăpostul predării unor inofensive lecții de matematici diplome false și solicitând apoi, prin șantaj, informații, periclitează în cel mai înalt grad interesele economice ale statului, ceea ce impune domniilor voastre măsuri drastice și imediate..."

Inginerul Mihăilă reciti ultima frază cu un suspin de satisfacție care-i alungă pentru câteva clipe îngrijorarea. Mușcând vârful tocului, căută o semnătură menită să precizeze o anumită poziție, în sfârșit, un soi de atitudine precisă.

În principiu era informat că nu se dă curs anonimelor, denunțurilor nesemnate. Totuși, miza era prea interesantă, prea neliniștitoare, pentru ca cei competenți să arunce, pur și simplu, hârtia la coș. Iar datele de natură să-l identifice pe autor atât de ferme, încât ar fi fost imposibil să nu stârnească măcar curiozitatea. O curiozitate minimă, care să genereze cercetări discrete la fața locului.

Se decise în cele din urmă pentru un "cetățean cu simțul răspunderii", caligrafiat între ghilimele cu litere de tipar, împături scrisoarea și o puse în plic.

Deschise dulapul și scoase o trusă de voiaj. Un costum de haine, două-trei schimburi, economiile — câteva mii de lei, bani lichizi — aveau să-i ajungă pentru un timp, până-și va găsi de lucru undeva, departe, pe un șantier unde oamenii nu sunt curioși, pentru că sunt prea ocupați, iar fluctuația de personal e firească. Trebuia să se dea la fund, să dispară, înghițit în necunoscut sub o identitate mincinoasă. Mâine, poimâine, poliția va fi avertizată de situația falsului inginer Mihăilă, de șantajul celui care-i furnizase diploma. Rămase o clipă pe gânduri. Oare profesorul de la care pleca propunerea și șantajistul sunt una și aceeași persoană?

Coborî în stradă cu senzația neplăcută că este urmărit. Se întoarse de câteva ori dar nu observă nimic. Figuri indifferente, trecători grăbiți, o femeie îmbrăcată la rezezeală plimbând un câine pechinez. Aruncă scrisoarea în cutia poștală de la colț, atent să respecte indicațiile P.T.T.R.-ului care

distingeau: "Pentru București", "Pentru alte localități".

Se simți mai liniștit, dar senzația că cineva e în spate persista. Trebuia să lupte cu tentația de nebîruit de a-și întoarce capul după fiecare doi-trei metri parcurși.

Individul dispăru pe o străduță strâmtă care se deschidea la dreapta. Escaladă gardul și ajunse pe un maidan întunecat. După câteva minute, apărură inginerul Mihăilă grăbit, aproape alergând.

Scoase revolverul, fixându-i amortizorul. Inginerul ajunsese în dreptul lui.

Cadavrul zăcea nemișcat pe trotuar așa cum îl surprinsese moartea. Minerva Tutovan străpunse cordonul de polițiști care asigura ordinea și îngenunche lângă victimă. Un om tânăr, în jur de 30 de ani, cu figură oacheșă.

Alături, medicul legist Vlase dădea explicații procurorului. Minerva făcu semn unui sergent să caute actele victimei și se apropie de grupul celor doi.

Procurorul Ștefănescu o salută reverențios. Vlase dădu amical din cap.

— După câte îmi dau seama, s-a tras cu aceeași armă! declară Minerva prost dispusă.

Era obosită și-i era frig. Pe maidan sufla un vânt aspru.

— Categorie, făcu medicul legist. Moartea s-a produs instantaneu.

Pe trotuarul de vizavi se buluceau trecătorii avizi de senzațional. Bătrâni cu iaurtul în plasă, gospodine purtând sacoșele doldora de zarzavat, un puști cu o jimblă mare, rumenă, din care rupsesse un colț...

Sergentul se apropie respectuos și întinse Minervei Tutovan documentele victimei. Într-un carnet de material plastic, vernil, găsi buletinul: Mircea Mihăilă, București, născut în 1942, și o legitimație de inginer purtând antetul unui institut de cercetări.

"Hm", gândi Minerva, "tot inginer..."

Procurorul conchise enervat:

— A doua crimă în patru zile. E inadmisibil.

Părea să reproșeze cuiva anume treaba asta. Minerva își întoarse iute capul. Îl privi fix câteva secunde, mușcându-și buza de jos. Procurorul nu se formaliză și continuă să comenteze cu Vlase.

Apoi, din nou, îi atrase atenția sergentul. Se îndrepta spre ea însoțit de o femeie între două vârste. Avea o față placidă, cu pleoape umflate, hepatice. În lesă ținea un pechinez care gâfâia, dând din coada subțire ca o virgulă.

— Cu ce vă putem fi de folos, doamnă? întrebă Minerva, stăpânindu-și iritarea.

— Eu am văzut... am văzut tot! leșisem la plimbare cu Siegfried și am văzut!

— Ce?

— Mortul.

— Vreți să spuneți victima...

— Exact. Acum jumătate de oră. Plimbam cățelul. A fost toată ziua indispus.

— Cine a fost indispus?

— Mortul! Adică nu mortul. Că pe el nu-l cunosc. Siegfried.

— S-o luăm metodic, doamnă, propuse Minerva. Deci, acum jumătate de ceas plimbați pechinezul. Unde anume?

— Pe Ilenelor. Strada ailantă. La capăt stau eu. O căsuță galbenă, cu perdele brodate. Acum ne trage și gaze. Siegfried e răcit și a rămas acasă. I-am pus ventuze și i-am tras o frecție pe cînte.

Minerva își propti mâinile în șolduri.

— Cum vine asta? Văd că sunteți cu el.

— Cu cine? clipi femeia nedumerită.

— Cu Siegfried.

— Păi nu ăsta! Ălăalt de acasă! Bărbatu-meu. Îi cheamă la fel: pe el și pe cățel.

— Ce aiureală! De ce nu i-ați spus Popovici, ori Popescu... sau naiba știe...

— Cui, vă rog? Lui bărbatu-meu?

— Câinelui, cucoană!

— A! făcu femeia decepționată. Asta nu se poate.

— De ce?

— Păi, bărbatu-meu a fost prizonier. Zece ani bătuți pe muchie l-am tot așteptat. Credeam că a murit. În amintirea lui i-am spus cățelului Siegfried. Când s-a întors, i-a plăcut și lui. Un gest delicat. Nu găsiți?

— În fine, s-o lăsăm baltă. Ce făcea victima?

— Avea o servietă în mână și părea grăbit.

— Prin ce v-a atras atenția?

— Cine?

— Victima.

Femeia roti ochii, neputincioasă.

— Cum adică, dacă nu vă supărați?!

— Trec sute de oameni. Cum de l-ați reținut tocmai pe acesta?

— A! Păi știți, era cevașilea curios. Mergea ce mergea — că venea dinspre stația de tramvai — și se tot întorcea să vadă în spate. Că, la un moment dat, m-am uitat și eu.

— Și?

— Ce era să văd? Omenire! Bărbați, femei, care cu treburile lui.

— Altceva?

— Când să ajungă la cutia din capătul străzii, s-a uitat iar bine de jur-împrejur, a scos din servietă un plic albastru și i-a dat drumul înlăuntru.

— Sunteți amabilă să-mi arătați unde?

— Da, cum să nu, cu plăcere. Că tot spre casă mă duceam și eu. Căută pe jos, după cățel: Siegfried, hai, băiatule, că e târziu. Ne așteaptă tăticu'!

Pechinezul o luă înainte cu mers crăcănat de rață. Minerva își struni

pasul după al femeii: mărunț și înțepat.

— Imediat ajungem. Ce întâmplare! exclamă cu satisfacție evidentă.
Noroc cu Siegfried.

— Care Siegfried?

— Bărbatu-meu. Nici n-aș fi ieșit astă-seară. E un film la televizor cu ăla frumosu'... de place la toată lumea... Știți dumneavoastră.

— Știu!

Minerva nu se îndoia că pentru un timp femeia va deveni starul cartierului. Vecinii vor sosi în pelerinaj, ascultând povestea pentru a zecea sau a suta oară fără să priceapă căruia dintre cei doi Siegfried îi datorează descoperirea.

Cucoanele vor sorbi prelung și zgomotos din ceștile de cafea, vor trage lacome cu ochiul la chiseaua pântecoasă cu dulceață de culoarea aurului, solicitând detalii. Madam Aglae își va răsuci mecanic degetul uscat în ureche, lungindu-și gâtul ca nu cumva să piardă vreun cuvânt. De fiecare dată povestea va deveni mai stufoasă, mai rotundă, iar incidentul femeii cu ochi hepatici, o adevărată aventură. Și, trist, poate că erau luni sau ani de când se consumase cel mai important eveniment din viață: bronșita contractată de Siegfried — soțul.

— Cum s-a comportat victima după ce a pus scrisoarea la cutie?

— Poate că mi s-a părut, dar parcă se liniștise. După aia nu l-am mai văzut, că dete colțul pe Vâlcei, iar Siegfried s-a oprit la un stâlp să facă... mă rog, înțelegeți dumneavoastră... că-i rușinos nevoie mare. Nu ți-o ridica piciorul când trece cineva, să-l tai... P-ormă am auzit eu așa, ca o bufnitură, ca când desfaci "Spumosul", dar n-am dat atenție. Zic, cine știe, un camion cevașilea. Eh! Ce ți-e și soarta omului. Dacă era bec pe maidan, trăia. Sau dacă nu era Siegfried indispus...

— Soțul?

— Nu, câinele.

Se măsurară din priviri. Gânduri identice, nemărturisite se încrucișară în eter: "Toantă mai e"...

— Așa, criminalul s-a înfundat în întuneric și dus a fost. Iote c-am ajuns. "Slavă Domnului!" oftă Minerva.

Cotiră, și femeia își duse brusc mâna la gură. Cutia de scrisori, într-o baie de flăcări, ardea ca o torță. În pragul unei curți, o fetiță țița, arătând-o cu degetul.

Siegfried, câinele, începu să schelălăie.

Gazda era o femeie gureșă, cu ochii mici și piept agresiv, ciudat de mobil sub capotul murdar. Mirosea a ceapă prăjită și undeva în bucătărie se auzea sfârâitul grăsimii.

Le dădu drumul în odaia victimei, complet separată de restul apartamentului printr-un coridor îngust, oferind voluntar informații privind firea fostului chiriaș.

— Om cumsecade, domnul Mihăilă. Nu pot să zic. Dar posac. Cu cleștele dacă-i scoteai cuvîntelul. "Bună ziua, bună seara", și la 15 chiria, uite aici pe colțul mesei. Încolo...

Minerva răsuflă ușurată când ușa se închise în spatele ei.

— Are o guriță!

Dobrescu pipăi bricheta în fundul buzunarului. Pierdea benzină. Se uită prin odaie, încercând să intuiască deducțiile Minervei. Un interior banal. Mobilă dispersată, strict necesară. Patul de fier — zestrea gazdei — un garderob trist, scorjit, masa rotundă cu "țișlaifăr" și ghioc, două scaune de lemn, un dulăpior de perete pentru cărți, trei "gobelinuri" Pierrot și Colum-bina, lebede plutind și Desdemona ori poate altă blondă, lucrate în lână pe romburi de etamină.

— Terminăm repede! conchise Minerva sprijinită de ușă. Uită-te prin cărți.

Atmosfera încăperii era edificatoare. Sugera provizoratul și impersonalul mai mult chiar decât o cameră de hotel. Nimic, nici măcar o cravată uitată pe scaun, un colț de pijama, o carte rămasă deschisă, un creion, ori o ceașcă cu zaț rece de cafea n-o scoteau din anonimat. Impresia pertinentă era că în zece minute, înghesuind câteva boarfe în geamantanul de pe dulap, locuința putea fi părăsită fără urmă.

Inginerul Mihăilă, spre deosebire de Pascu, părea consumat de un constant sentiment de spaimă, având conștiința acută a situației primejdioase în care se afla.

— Ai găsit ceva, Dobrescu?

Locotenentul înșirase pe masă câteva zeci de cărți, caiete, un top de hârtie. Răsfoia un dicționar francez-român și pe față i se citea uimirea.

— Foarte curios! exclamă el.

— Ce anume?

— Primele 50 de pagini sunt atât de murdare, încât aproape se lipesc una de alta. În rest, parcă nici n-ar fi fost atins.

Minerva privi peste umărul lui.

— Hm, aproape că terminase cu litera B.

— Adică?

— Adică învăța franceza după dicționar, Dobrescu! Am mai auzit de tipi din ăștia, dar practic n-am întâlnit nici unul. Ți trebuie oleacă de încăpățănare pentru chestia asta. Te-ai uitat prin caiete?

— Nu încă.

Erau trei. Două consumate în întregime, celălalt pe jumătate. Formule, exerciții de algebră și trigonometrie, figuri geometrice.

— Formidabil! exclamă Dobrescu. Același scris!

— Aceeași mână care corectează, ba chiar și aceeași cerneală roșie, ca în caietele lui Pascu.

— Înseamnă că luau lecții de la același profesor. Poate că se și cunoșteau.

— Cine? Pascu și Mihăilă? Posibil, dar nu obligatoriu.

Întorcea cu atenție fiecare foaie, parcurgând-o în întregime. Marginile

paginilor erau acoperite cu desene de o certă îndemânare artistică. Figuri din față și profil, siluete, nuduri, animale. Uneori interveneau chiar între două exerciții ori înainte de rezolvare.

— Ce spui, Dobrescu?

Locotenentul adoptă o expresie de parcă și-ar fi scărpinat ceafa, încercând să ghicească ce anume trebuia să spună. Dar Minerva nu-i așteptă răspunsul. Răsfoia în continuare atentă, cu trăsăturile crispate.

— Mihăilă se concentra greu. Cunosce genul. Elev cu atenția rătăcită. Cum pierdea șirul, începea să deseneze. Țasta e norocul nostru. O primă concluzie se impune: Lua lecții de la un profesor care lucra cu mai mulți elevi deodată.

— E o presupunere.

— Sunt convinsă. N-ai timp să te ții de drăcii, când ți se predă individual. Și mai e ceva, observi? Unul din desene se repetă constant. Bustul lui Voltaire după Houdon. Hai, că pe ăsta îl știi, aveam și noi un exemplar în cancelarie. Sunt, în tot caietul, aproape douăzeci de variante pe aceeași temă, dar... Dar ce, Dobrescu?

— De fiecare dată poziția e alta.

— Exact. Ceea ce înseamnă...

— Că poziția modelului era mereu schimbată.

— Dobrescu, nu mă enerva! Nu modelul, ci el, Mihăilă, își schimba locul. Deci ipoteza pare valabilă. Când în mod obișnuit participă la lecție doar doi inși, elevul și dascălul, locurile sunt totdeauna aceleași. Recapitulează concluziile!

— Pascu și Mihăilă au luat lecții de la același profesor.

— Unu! contabiliză Minerva, trăgându-se de ureche.

— Predarea se făcea în mod colectiv.

— Doi!

— În locuința profesorului se află bustul lui Voltaire.

— Trei!

— Cam asta ar fi totul...

— Patru: Lecțiile se țineau de obicei seara! Nu mai căsca gura, ți-am spus că nu suport obiceiul ăsta. E foarte simplu. Privește desenele! Fii atent, mai ales la umbre. Lumina cade de sus. Deci de la o lustră. În extremis, o cameră cu tavan de sticlă, oricum ușor de reperat. Altceva?

— Cinci! exclamă tare locotenentul. Voltaire era un timid.

— Ce?!

— Uitați-vă atent. Nu ridică niciodată ochii din... desen.

Minerva se răsuci pe călcâie ascunzându-și zâmbetul care-i strâmba nasul. Se opri lângă dulapul cu cărți, aplecându-se puțin. Dedesubt, pe perete, cineva zgâriase un număr de telefon. Zâmbetul se strânse la loc, în colțurile buzelor subțiri. Era telefonul celor trei: Dincă, Luca și Nacula.

Trecu ușor degetul peste cifrele albe, curate, adunând fire mărunte, de tencuială. Fuseseră zgâriate de curând.

Capitolul VIII

Dora se eschivează

Colonelul Ionaș lăasă raportul Minervei pe masă și își scoase ochelarii. Pe rădăcina nasului cărnos rămăseseră amprente roșii, adânci.

— Vorbește-mi despre trioletul de bețivani! Văd că ai dublat supravegherea.

Minerva, prost dispusă, își întoarse privirea spre fereastră.

— E ceva aici care nu-mi place. Virtual, oricare dintre ei ar putea fi asasinul.

— O clipă. Consolidezi în același individ atât pe asasin, cât și pe, hai să zicem, necunoscutul care conduce din umbră?

Minerva își ridică brusc ochii lucioși:

— Este o ipoteză asupra căreia vă mărturisesc că nu m-am oprit. Nu dispun de indicii care să poată argumenta în sens pozitiv, dar eventualitatea ar explica o anumită ritmicitate, o siguranță și o adresă care m-au izbit în desfășurarea evenimentelor.

— Miroase a ubicuitate. De altfel, la clasa și stilul personajului nu-l văd murdărindu-și personal mâinile. Și mai e ceva. Întreprinderea preconizată necesită un volum de lucrări și operații uriașe: racolarea viitorilor ingineri, procurarea de acte false, șantaj, asasinate și așa mai departe. Deci, existența unor complici se impune.

— Situația ne avantajează. Cei mai virtuozii în materie de infracțiune au fost în cele din urmă depistați datorită complicilor.

— Nici n-ar fi putut să se lipsească de ei. Când eram elev de liceu mă fascina o carte: *Lupul singuratic...* Un tip care lucra de unul singur și poliția nu izbutea să pună mâna pe el. Dar astea-s povești. Ce spuneai că nu-ți place?

— Luca, Dincă și Necula au asistat ori au fost prin împrejurimi la ambele crime. Evident, ipoteza unor coincidențe e scoasă din discuție de la bun început. Fiecare are ceva de ascuns și, în funcție de posibilități, încearcă mai mult sau mai puțin inteligent să mă inducă în eroare.

— Adică?

— Să-l luăm, de pildă, pe Necula. În noaptea morții lui Pascu petrece cu ceilalți într-un restaurant din apropierea locului în care s-a comis crima. La un moment dat, sub pretextul unui telefon, părăsește localul și se întoarce după 15 sau 20 de minute. În acest interval, la câțiva metri doar, inginerul moare. Discut cu Necula a doua zi. Îmi înșiră tot soiul de baliverne, joacă teatru, cedează, se enervează, se repliază apoi confuz sau tace încăpățânat. Contestă cu vehemență că l-ar cunoaște pe Pascu, dar pe braț îi găsesc un tatuaj sui-generis, identic cu cel al inginerului.

— Clar.

— Cel puțin dintr-un anumit punct de vedere, preciză Minerva. Cei doi s-au cunoscut cândva.

— Îl vezi în stare să ucidă?

— Nu.
Colonelul o privi atent.
— De ce? Aparent, totul e împotriva lui.
— Aparent. Vă referiți desigur la fapte materiale, concrete. Dar când spun "nu cred", am în vedere psihicul lui Necula. Un mic juisor cu mici vicii și mici tabieturi, cu o biată mică existență golită de veleități. Un mic balon de săpun de un vid saharian. Îl pot oare identifica cu omul din umbră?
— Poate nu. Dar cu asasinul?
— Necula tremură pentru mica lui liniște. Cancanuri din culisele teatrului, cafeluța, șprițul, ocheade deșuchete.
— Ți-e profund dezagreabil, râse colonelul.
— Nu contest că genul îmi repugnă, dar s-ar părea că faptul în sine nu-l dezavantajează. Există o singură posibilitate. Ca Necula să fi ucis șantajat de altcineva.
— Poate că joacă teatru. La urma urmelor e actor.
Minerva făcu un gest de lehamite.
— Înseamnă că păcălește pe toată lumea în mod constant, doar se vede de la o poștă că n-are talent. Oficiul lui se reduce la deplasarea scenică a tăvilor, halebardelor și a paharelor cu apă. Probleme, pe alte coordonate, îmi ridică și Luca.
— Țsta pare mai inteligent...
— Fără discuție, și oricum mai complex. Pretinde că vrea să zboare și naufragiază penibil. Pretinde că a ajuns la înțelepciune, că privește viața cu echilibru și calm filozofic și, într-adevăr, îți vine să-l crezi. În noaptea crimei dispăre și el din cârciumă, nu-și amintește de unde a luat țigări, iar în casă îi găsesc certificatul de naștere al inginerului.
— Te-ai întrebat, cumva, interveni Ionaș, de ce tocmai certificatul?
— Bineînțeles. O probă relativ certă a faptului că-l cunoaște pe Pascu, indiferent în ce context de relații. Aceasta dacă acceptăm că cineva voia să găsesc obiectul compromițător la Luca. Premisa: un Luca inocent.
— E imposibil?
— Nu. Iar actul a fost abil camuflat. În rama tabloului. Primul loc unde aș fi căutat. Luca nu e omul care să ascundă ceva sub pat ori în lâna saltelei. Totuși nu-l pot disculpa. În primul rând istoria cu țigările nu stă în picioare. Un alibi jerpelit menit să acopere minutele care au precedat, în care s-a consumat și care au urmat crimei. Îmi veți dezvolta poate ideea că tocmai realii vinovați au grijă să-și asigure alibiuri. Dar unul prea ferm e uneori la fel de suspect ca și unul dubios. Și ar mai fi ceva. Spre deosebire de Necula, Luca dispune de alte valori. Și dacă Luca a ucis sau nu, rămâne deocamdată o problemă în suspensie. Dar îl văd în stare de combinații tenebroase.
— Ar mai fi Dincă.
— Țsta cel puțin are și tupeu! Mi-a trântit-o verde în față că a asistat la comiterea crimei. Asasinul ar arăta ca un uriaș, un soi de căpcăun foarte aproape ca date fizice de el însuși.
Colonelul netezi postavul verde al mesei, cu o expresie gânditoare:
— Cea mai pură inocență ori îndrăzneală cu adevărat remarcabilă... Spre

ce înclini?

Minerva îl privi lung:

— Vă voi da răspunsul cât de curând.

Acoperi cu cearșaful chipul livid și se apropie de fereastră. Ploua mărunț. Oamenii, umbre zgribulite, se înghesuiseră sub streășină așteptând tramvaiul. Ușa bodeguței din colț se deschise brusc. Țâșni afară, împins din spate, un tip rotofei cu paltonul desfăcut. Ospătarul îi înghesui în brațe sacoșa din care ieșea o pâine, pălăria și fularul, apoi se grăbi să închidă.

Omul se redresă netezindu-și de circumstanță hainele, îndreptă cravata de pe un umăr pe celălalt, apoi dădu buzna înapoi, salutând jovial.

Vlase, în halat alb, își trecu mâna prin păr. Degetele lungi, cu articulații fine și unghii ovale, ca migdala, miroseau plăcut a mosc și tutun.

— Sunteți obosită?

Surâse cu zâmbetul lui dintotdeauna, bun, sincer, amabil (nu crisparea convențională a maxilarelor), înțelegător, parcă puțin resemnat.

Minerva își scutură părul scurt, netezindu-și bretonul.

— Mă gândeam... A doua victimă în patru zile, nu-i de joacă.

— A doua?

— Ce vă surprinde? Ați uitat de Pascu?

— A! Blondul! Am avut o săptămână grea. Vă spun sincer, aș pleca pentru câteva zile la Sinaia. Mă simt literalmente epuizat.

Minerva îi privi nările tremurânde, cearcănele negre și urâte, fruntea lividă.

— De ce nu vă duceți?

Vlase oftă și își sprijini fruntea de ușorul ferestrei. Priveau amândoi întunericul ud.

Minerva se strânse în paltonul larg. Medicul era un specialist apreciat, inteligent, cu o cultură rafinată, excelent profesionist în ciuda repulsiei neostoite ce i-o provoca ambianța în care lucra. Incapabil de răutăți, niciodată malițios, Vlase aluneca printre oameni, cu același zâmbet incert, camuflându-și ermetic zilele proaste în spatele unei amabilități grațioase, plină de atenții. Fusesse căsătorit cu o actriță cunoscută, o tragediană planturoasă. Îl părăsise, gustând genul tragic pe scenă și nu acasă. Aveau împreună un băiețel de 10 ani, pentru care medicul nutrea o dragoste maladivă.

— E târziu! șopti Vlase. Trebuie să încep.

Minerva își privi ceasul.

— Mai așteptați puțin. Am convocat pe cineva aici. Vreau să vadă cadavrul... Își dresе glasul, ezitând imperceptibil: Nu v-ați gândit vreodată să... În fine, să schimbați macazul?

Vlase zâmbi. Dinții albi, cu reflexe albastrii, erau orientați înăuntru, ca la păpuși.

— În ce sens?

— Să încercați un reviriment. E un blestem să profesezi în condițiile astea, conchise Minerva cu franchețea bruscă, dură, care o caracteriza.

— La vârsta mea?

— Ei, bravo. În fond aveți doar — îl cântări din priviri — doar 50 de ani.

— Sunteți drăguță. 41. Și ce să fac? Unde să mă duc?

— Oriunde. Așa ce realizați? Vă otrăviți zece ore pe zi și pe urmă ascultați Debussy ori Ravel întins pe canapea, gândind la nimicnicie. Vă luați în serios, asta-i nenorocirea... Se îndepărtă de fereastră. În sfârșit, mai discutăm noi. Apropo, nu s-a interesat nimeni de soarta lui Mihăilă?

— Ba da. A trecut frate-său pe aici.

— Fratele?!?

— Așa pretindea. M-a oprit la poartă.

— Cum arăta?

Fruntea medicului se încreți:

— Înalt, masiv, ochi mari, negri. M-a izbit tenul. Foarte închis. Nu patologic. Congenital, bănuiesc... Purta o scurtă de blană.

Minerva privi concentrat, undeva departe, peste umărul lui Vlase:

"Saturnianul Dincă..."

— Mi se pare că a venit persoana.

Dora Ioachim se apropie. Era îmbrăcată cu pantaloni negri și ghete de lac. O cațaveică albă de blană, brodată rustic în culori vii, dădea strălucire buclilor roșii, tunse scurt. Călca sigur și în ochii verzi, ficși, Minerva desluși o expresie de îndărătnicie.

Medicul se retrase în fundul sălii și se așeză la birou, completând niște hârtii.

— Ați fi putut avea amabilitatea să mă aduceți aici fără jandarm, izbucni Dora Ioachim. O invitație scrisă nu ajungea? Trebuia să știe tot blocul?

Vlase își ridică surprins ochii. Clătină amuzat din cap, reluându-și lucrul.

— De când atâtea scrupule?! se miră Minerva.

— Nu v-am dat nici un motiv să mă tratați astfel.

— Uite, domnișoară, motivele mele am să ți le înșir mai târziu. Sper să nu-ți piară zâmbetul. Până una-alta spune-mi dacă îl cunoști.

Ridică capătul cearșafului. Tânăra măsură chipul neînsuflețit al inginerului Mihăilă, fără nici o tresărire.

— Îl cunoști?

— Nu.

— Uită-te bine!

— Am spus o dată *nu*, e *nu*!

— Ai mai spus și altă dată, și a fost *da*. Își îndreptă privirea spre celălalt capăt al sălii: Doctore, puteți începe! Trecem dincolo.

Era o încăpere pătrată, fără ușă, pardosită cu ciment. Câteva bănci de lemn alb străjuiau pereții dați cu ulei.

— la loc!

Dora Ioachim se așeză picior peste picior cântărind ironic hainele Minervei. Un zâmbet batjocoritor îi stăruia în colțul gurii mari, bine desenate.

Minerva făcu câțiva pași prin încăpere. Blacheurile clănțăneau ca niște

pinteni pe ciment. Se propti în fața femeii:

— Și acum, fetițo, dă-i drumul! Ca la duhovnic!
— Nu-s nici trei zile de când v-am spus tot ce știam. Mai am de adăugat un singur cuvânt: Punct. A început să mă cam agaseze povestea.

— Și pe mine. Apropo, trebuie să te felicit. Minți superb. Cu fantezie și intonație corectă.

— În cazul ăsta nu mai avem ce discuta.
— Dimpotrivă. Stai jos, e inutil să faci cu mine pe zâna ultragiată. Când l-ai cunoscut pe Mihăilă?

— Acum îl văd pentru prima oară.
— De unde știi că el e Mihăilă? Putea fi Popescu sau Ionescu.
Dora clipi, fluturând genele grele. Își strâmbă gura:
— Am dedus. Nu era firesc? Adăugă: Nu mă prindeți cu tertipuri din astea.

— Dar din care?
— Să vi le sugerez eu?
— M-ai îndatora infinit.
— Ei bine, dovediți-mi că l-am cunoscut. Fapte concrete.
Minerva scotoci prin buzunarul uriaș și scoase o hârtiuță mototolită.
— Am să mă străduiesc. Să începem cu săptămâna asta. Luni, ora 14, te-ai întâlnit cu domnul Necula, în fața la "Dunărea". A urmat o scurtă vizită în apartamentul dumitale. Același program la ora 19, de astă dată cu domnul Luca. A doua zi, marți, ora 11 dimineața, itinerar romantic cu domnul Dincă la Șosea. Miercuri, vizită inopinată, extrem de matinală, din partea domnului Necula la dumneata acasă. L-ai lăsat să aștepte cam mult în fața ușii, fără să te înduplece insistențele domniei sale. De la fereastră l-ai văzut îndepărtându-se. Ai plecat după jumătate de ceas însoțită de inginerul Mihăilă care, bănuiesc — dacă îmi permiți, evident — a înnoptat la dumneata. V-ați despărțit după câteva zeci de metri. În continuare...

— Ei și, ce-i cu asta? o întrerupse Dora Ioachim. Mă întâlnesc cu cine-mi place!

— Deviezi obiectul discuției, domnișoară. Susțineai că nu-l cunoști pe Mihăilă. De fapt, dacă mă gândesc bine, e și firesc să-i încurci. În locul dumitale aș întocmi un fișier.

— N-am nevoie de sfaturi.
— Asta e și părerea mea. Unde am rămas? Deci, de când îl cunoști pe inginerul Mihăilă?

— De aproape două săptămâni.
— Un sentiment spontan și irezistibil, desigur.
— Mă privește.
— Uitându-mă la dumneata, încep să cred în femeia fatală. L-ai iubit pe Pascu și a murit. Abia îți îmbobocește inima a doua oară și soarta nemiloasă îl seceră pe Mihăilă. Mă gândesc cu groază la ce-i așteaptă pe Dincă, Luca și Necula...

— Poate pretindeți că i-am omorât eu! Din fericire am alibiuri infailibile. Minerva își clătină capul a dojană.

— Te joci cu termenii, fetiço, și e imprudent. Alibiul poate presupune, pe lângă altele, cunoașterea care precede faptul. De unde știai că Pascu și Mihăilă trebuiau să moară?

— Alibiurile mele sunt întâmplătoare. Și le aveți, desigur, în hârtiuța dumneavoastră. În fiecare zi m-am întâlnit cu Dincă, Luca și Necula. Pot să v-o confirme.

— Ziua are 24 de ore, observă Minerva.

— Care au fost împărțite între cei trei.

Își scoase din buzunar un pachet de țigări. Aprinse una, trăgând cu poftă fumul în piept. Minerva îi observă mâna frumoasă cu unghii ascuțite, extrem de lungi, date cu lac alb.

— În ce împrejurări l-ai cunoscut pe Mihăilă?

Tânăra tăcu câteva clipe, apoi — sâcâită parcă de un gând — își ridică bărbia:

— În fond, nu văd de ce m-aș sfii. M-a acostat la cinema.

— La care?

Femeia zâmbi ironic:

— La "Aro".

— Ce film rula?

— "Pentru un pumn de dolari".

— Când anume te-a acostat? Înainte sau după spectacol?

— După. Scăpasem poșeta și mi-a ridicat-o.

— Ai lăsat-o să-ți scape!

— Să zicem că *da*. Era oricum mai elegant decât să-l trag de mânecă.

Știți cumva alte trucuri?

— De ce țineai neapărat să-l cunoști?

Dora Ioachim izbucni în râs:

— Mă inspira dintr-un anumit punct de vedere. Să precizez care?

— Să-mi spui pe cine "inspira".

Tânăra își subție ochii.

— Nu vă înțeleg.

— Înțelegi foarte bine. Chestia cu filmul e cacealma. Nu acolo l-ai cunoscut.

Minerva n-avea nici cea mai mică îndoială că femeia minte. Începuse să intuiască în angrenajul faptelor legate de dosarul diplomelor false un personaj ocult care manevra abil câțiva oameni de paie. Nu era o coincidență faptul că Dora Ioachim fusese logodnica lui Pascu, iubita lui Mihăilă, iar acum broda idile de prost gust cu Dincă, Luca și Necula. Așa era piesa, iar Minerva se străduia să înțeleagă de ce trebuia să fie așa și mai ales cine o dorea.

— Pe Mihăilă l-ai căutat! conchise ea cu glas tare.

De alături se auzi un zgomot metalic. O trusă cu instrumente căzuse pe ciment. Minerva întoarse capul. Vlase îi făcu semn, zâmbind, că totul e în regulă și se aplecă din nou asupra cadavrului.

— Cine ți-a cerut-o?

— De ce să mi-o fi cerut cineva anume? Se ridică în picioare, aproape țipând: Sunt o femeie tânără și sănătoasă. N-am cui și nu văd de ce trebuie

să dau socoteală. De când e, mă rog, o crimă să ai temperament?

— Nu fi vulgară, domnișoară. Nu ți-am reproșat numărul celor cu care te întâlnești. Are cine să facă și treaba asta, fii sigură. La urma urmelor, poate ai manii statistice. Mi se pare straniu însă *cu cine* te întâlnești. Pascu, treacă-meargă. Dar ceilalți? Nu-s deloc genul dumitale. Mihăilă — un om închis, ursuz, departe de a fi arătos. De ceilalți trei ce să mai vorbesc!

O privi lung. Era femeia capabilă să transforme fiecare gest într-o capcană în care partenerul neavertizat cădea sufocat de admirație. Femeia care știe să-și aprindă o țigară în mod desăvârșit, cu dezinvoltura și eleganța reclamelor de brichete din *Paris-Match*, care știe că un trup expus în profil sau *trois-quarts* își camuflează cusururile, e mai zvelt, mai tentant. Spatele lipit de speteaza scaunului pune în valoare bustul, ca și o ridicare grațioasă a brațelor îndreptând coafura. Pudriera se scoate doar atunci când machiajul impecabil nu trebuie corectat. După o noapte de insomnie nu va îmbrăca niciodată culori închise. Cunoaște efectul alternanței între izbucnirile copilărești și considerațiile mature, subtil-inteligente emise cu voce joasă, senzuală. Știe să asculte fără să audă eternele amintiri din armată, o tentație căreia bărbații sunt incapabili să-i reziste...

Dora Ioachim își strâmbă gura:

— Am un gust sofisticat.

— E o ipoteză pe care aș accepta-o cu titlu de curiozitate, dar nu mă împac cu asasinatelor care succed aventurilor dumitale.

— În fond, n-au murit decât doi.

— Și cam de la ce număr ar fi trebuit să mă impacientez?

— E o simplă coincidență. Absurdă. N-am nici un amestec în crimele astea. Îmi văd de serviciu corect, iar aventurile mele n-au substrat material. Ce vreți de la mine?

— Adevărul! Întreții relații cu Dincă, Luca și Necula. Le-ai interzis să vorbească despre dumneata. De ce?

— N-am vrut să le stric prietenia.

— E un gest delicat. Și cu ce le-ai închis gura?

— Le-am spus că sunt căsătorită.

— Ai fost atât de convingătoare, încât Necula nu ezită să-ți facă o vizită la 7 dimineața, sau ca și Dincă și Luca, de altfel, să-ți dea telefon la 2-3 noaptea. Cu Luca ai și discutat chiar.

— M-ați pus deci sub urmărire?

Minerva suspină:

— Mi-am permis-o, într-adevăr. Spune-mi cu ce i-ai amenințat?

— Știau că soțul meu e plecat în delegație peste graniță. De aceea și-au permis să mă sune.

— Greu digerabil. Altceva!

— Asta-i, totuși, realitatea.

— Or fi naivi Dincă, Luca și Necula, dar nu într-atât încât să nu fie șocați de dezinvoltura cu care se afișează o femeie căsătorită. Localuri și plimbări în centrul orașului, vecini curioși etc. Cu ce i-ai amenințat?

— Au ținut, pur și simplu, cont de rugămintea mea. Nici nu mă așteptam

să fie chiar atât de discreți. Dar dacă o spuneți dumneavoastră...

— Te încăpățânezi și nu e bine. Nu e bine deloc. Pentru dumneata! Aseară, la ora 19, a fost asasinat pe strada Vâlcei inginerul Mihăilă. Pe Ilenelor, colț cu Vâlcei, aveai randevu cu Dincă. Ai întârziat un sfert de oră. Ca să fie mai clară, ai sosit la 15 minute după comiterea asasinatului. Calculat pe ceas, exact timpul necesar ca să parcurgi, mergând normal, distanța dintre locul crimei și cel al întâlnirii. Cred că e o chestiune asupra căreia poți reflecta la noapte... dacă ai timp. Măine dimineață te aștept să-mi comunici la ce concluzie ai ajuns. Ora 9 îți convine?

Capitolul IX

"Ce-o fi căutând domnul Luca pe strada Ilenelor?!"

— Scoateți-vă haina! o invită Luca, adăugând cu tâlc: O să vă încălziți. Era o aluzie fină la faptul că Minerva va zăbovi mult. Cât de agreabilă i se părea perspectiva în sine, nu lăsa loc îndoielilor.

Minerva refuză înfășurându-se mai bine în palton. Era în general friguroasă și încăperea aproape goală, cu pereții urâți, reci, cenușii, îi accentua senzația de frig.

Se așezară la fel, ea pe scăunelul incomod de bucătărie, Luca pe patul de fier cu pătura roasă.

— În curând mă voi obișnui cu vizitele dumneavoastră în așa măsură, încât s-ar putea să le simt lipsa, spuse amabil traducătorul tamburinând pe lada acoperită cu ziar.

Minerva desluși în cuvintele lui un amestec de ironie și iritare mocnită, bine camuflată.

— Îmi dau seama că vă deranjez. Arată spre topul de hârtie, cărțile și dicționarele împrăștiate pe parchet: Ideea că vă stânjenesc de la lucru îmi este extrem de neplăcută. Apropo, ce traduceți acum?

— *Arta potcovitului în secolul al XVII-lea.*

Minerva dădu din cap cu seriozitatea generată de înțelegerea unui fenomen capital.

— Bănuiesc că lucrarea e așteptată cu nerăbdare de specialiști, de public...

Și avu imaginea unei gloabe deșelate, cu copite scorojite la care moșmondea un tip scund cu favoriți roșii și pantaloni bufanți.

— N-am posibilități de investigație în acest sens, declară prudent Luca. Și apoi, traduc ceea ce mi se cere.

— Înțeleg. Nu vreau să vă rețin...

Omul făcu un gest cu sensul: "...Acum, dacă tot m-ați deranjat..."

— Din nefericire, în ciuda scrupulelor mele, trebuie să apelez iar la dumneavoastră, să vă solicit o mână de ajutor.

— Vă stau la dispoziție..

Minerva zâmbi cât putu de fermecător, dar traducătorului i se păru că e

sfâșiată de crampe.

— Știam că n-o să mă dezamăgiți. Oftă, uitându-se la tabloul cu ramă aurită: Istoria aceea plicticoasă, cu certificatul lui Pascu, îmi dă insomnii. Nu-mi pot explica cine și ce interes avea să-l ascundă la dumneavoastră.

— Nu vă pot sugera nimic în această privință. Poate n-o să mă credeți...

— De ce să nu vă cred?

— ...dar ignoram până și ascunzătoarea din ramă... Un secret pe care predecesorii mei au omis să mi-l transmită.

Minerva își întoarse colțurile gurii: "Mie-mi spui?!"

— Sunt convinsă. Și totuși, cineva a încercat să vă compromită!

— Stimată doamnă, vă voi face o mărturisire deconcertantă. Nici măcar nu sunt curios.

Și alungă obsedantele, imaginarele fire de praf cu o curbă înaltă, ostentativă.

— Cât de bine înțeleg! Reacția clasică a inocentului. E total dezinteresat de acuzațiile calomnioase lipsite de temei. Iată definită premisa de la care pleacă cel ce v-a pus gânduri rele. Iar atitudinea dumneavoastră, de principiară indiferență, îi creează un climat prielnic de acțiune și mai ales îi dă timp. În acest sens vă solicit ajutorul.

— Cum pot contracara actele unui necunoscut? Este inutil.

— Să încercăm totuși. Spuneți-mi ce dușmani aveți?

Luca izbucni în râs. Amintindu-și de dinții din față, măcinați, se întrerupse brusc, trăgându-și buzele înăuntru.

— Ridicol! Absolut ridicol! Duc o existență mizerabilă. O cârțiță cu profil intelectual, prin forța împrejurărilor. Sunt ani de când n-am cunoscut, în sensul major al noțiunii, un om.

Minerva se întunecă. Intuia existența individului. Un coșmar. Arbora o filozofie cinică, un drapel zdrențuit, fără nimic eroic în sine, care trebuia să ascundă, să astupe un gol covârșitor, o eroare capitală inițială, fără drum de întoarcere.

Și poate că în nopțile lungi, când insomnia își aprinde felinarele, când nu te poți feri de tine strângând tare pleoapele, când nu-ți poți răspunde, poate că atunci Luca încerca îndoieli dureroase. Prejudicăți, precepte false în lipsa circumstanțelor care le-au generat — *homo homini lupus* — refuz încăpățânat de a depăși limitele unei experiențe acumulate de alte generații alimentau artificial negativismul schematic al traducătorului. Își zidise o sihăstrie cultivând voluptățile claustrării, adorându-și în secret incapacitatea de adaptare pe care, ipocrit, o puneă pe seama intransigenței. A-l trezi, a-l aduce cu orice preț la realitate, ca pe un cățel căruia îi vâri botul în necuviința lăsată pe parchet, era riscant. Iar Luca, instinctiv, se opunea din răspuțeri; nu e ușor la aproape 60 de ani să-ți anulezi o întreagă existență, să tragi linia și să însușești zero. În orice caz, puținii au curajul s-o facă...

"Așa s-ar părea... dacă nu cumva omul ăsta face eforturi să pară..."

— Nu concurez cu nimeni, reluă traducătorul, n-am la ce aspira. În consecință, nu reprezint nimic, nu ofer nici o miză.

— Dumneavoastră, domnule Luca, dezvoltați aspectul competițional al

inamiciției. E îngust. Să lărgim câmpul de investigații. Poate trecutul...

— Nici atât, o întrerupse traducătorul. Pe vremuri, mai bine zis înainte de război, aveam ceva bani. În fond, o foarte modestă bunăstare. Eram ceea ce se numește rentier. Un fenomen pe care, desigur, dumneavoastră îl repudiați, dar a fost cât se poate de real cândva. Îl relev, tocmai pentru ca să înțelegeți felul meu de viață anterior. Studii, călătorii, lectură. Petreceam foarte puțin timp în țară. Rude n-am și nici prieteni în afară de Necula și Dincă. Deci, contactul meu cu ceea ce nu este imediat înconjurător se reduce, de fapt, la nimic.

— Este ceea ce vă leagă probabil de Dincă. Tot un singuratic...

— Aparent, căci ținem de două specii distincte. Dincă e organic solitar, prin construcție psihică. Însăși prezența unui străin îl indispuie. Abordat de un necunoscut pe stradă, pentru cea mai banală informație, se fâstâcește.

— Și totuși, la petrecerile dumneavoastră prelungite, de multe ori sunteți însoțiți de o companie numeroasă.

— Asta e altceva. În astfel de situații, Dincă rămâne simplu figurant. Participă doar cu prezența fizică. El e congenital solitar. Pe mine viața m-a făcut așa. Evit intimitățile.

— Curios, procedezi astfel în urma unei experiențe dacă nu dezastruoase cel puțin triste, în urma unei decepții. Poate că pe aici ar trebui să căutăm. Nu devii din senin mizantrop. A existat cineva care v-a deziluzionat, care v-a trădat. Acest prezumtiv cineva încearcă poate același sentiment. Că a fost într-un fel sau altul înșelat. O lovitură grea dată unui vindicativ poate duce la reacții neașteptate.

— N-am primit și n-am dat vreodată o astfel de lovitură, declară ritos Luca.

Minerva îi observă ochii gălbui din cauza rețelei nesănătoase care invadea corneea. Erau neliniștiți!

— Aveți o manieră personală, oarecum filozofică de a privi lucrurile. Poate din această cauză vă scapă ponderea unor incidente. Vă rog să vă gândiți.

— La ce? Asemenea fapte, dacă s-au consumat vreodată, se rețin.

— Și totuși ați afirmat că viața v-a obligat la o atitudine constantă de rezervă.

— Sunt dintre aceia care trag învățăminte și din pățaniile altora.

— A, desigur, așa stau lucrurile. Trebuia să mă fi gândit. Necula și Dincă au avut, se pare, unele neplăceri.

— Nu de natură să stârnească vendete.

— Dar de ce natură?

— Obișnuite, de fiecare zi. O avansare ratată, o decepție sentimentală, mai știu eu... fleacuri în fond.

— Pline de morală însă, pentru dumneavoastră. Mă gândesc la Necula. E un om sociabil, cu extrem de multe relații. Oare în ce condiții l-o fi cunoscut pe Pascu?

— De ce nu-l întrebați pe el?

Minerva își coborî ochii cu modestie și-i reproșă dulce:

— Am scontat pe concursul dumneavoastră.
— Ceea ce îmi cereți acum se numește trădare și... amuți brusc.
Minerva privi afară. Pe bulevard se aprindeau luminile. Paletele de neon clipeau albastrui.
Traducătorul își încrucișase meditativ mâinile pe pânțele.
— Cine vă vizitează, de obicei, domnule Luca?
— Nimeni.
— A, da, uitasem. Sunteți un singuratic. N-aș putea spune același lucru despre amicul dumneavoastră, actorul. Apropo, unde îți rezolvă... ăăă... problemele sentimentale?
— În oraș, foarte rar la el în odaie.
— De ce? V-ați formaliza dumneavoastră sau Dincă?
Luca ridică din umeri.
— Așa s-a obișnuit.
— E cineva care vă face curat?
— Mie, personal?
— Dumneavoastră, celorlalți...
— Nu! Ne... gospodărim singuri.
— Deci, practic, cu foarte mici excepții, nimeni nu intră în apartament.
— Exact.
— Acuma e limpede. Nu-i așa?
— Ce anume?
— Dacă nimeni altcineva n-are acces în acest apartament, logic, cel care a ascuns certificatul în rama tabloului este unul dintre dumneavoastră. Cum de la bun început vă exclud din cauză, rămân Dincă și Necula.
Traducătorul întrebă, ridicându-și o sprânceană:
— Aș putea cunoaște motivul pentru care mă bucur de un tratament deosebit?
— Dar e simplu, făcu Minerva, aranjându-și bretonul. Sinceritatea dumneavoastră spontană m-a cucerit de la început. Totul e clar, fără ascunzișuri, fără minciuni.
— Înseamnă că Necula și Dincă v-au mințit.
— Cam așa ceva. Imaginați-vă, susțin că nu l-au cunoscut pe inginerul Pascu.
— Poate că așa stau lucrurile, opină moale Luca.
Minerva râse îngăduitor:
— Vă lăsați copleșit de sentimente. Necula și Pascu au fost frați de cruce, iar între Dincă și inginer au existat cel puțin relații de bune cunoștințe.
Luca păru extrem de surprins:
— Iertați-mă, nu-mi vine să cred.
— Firesc. Minciuna vă repugnă într-atât, încât chiar având-o în fața ochilor n-o puteți sesiza.
— Aveți un remarcabil simț al observației.
— Mă obligă profesiunea. Dar pentru că veni vorba, nu sunt singurele inexactități pe care le-am sesizat. De pildă, Necula n-a vrut să admită sub nici o formă că întreține relații cu Dora Ioachim.

Traducătorul clătină gânditor din cap.

— Vedeți? reluă Minerva. Doar dumneavoastră ați mărturisit dintr-un bun început că femeia nu vă e străină. Iată de ce îmi permit să discut cu atâta franchețe.

— Hm, și credeți că unul din ei mi-a strecurat certificatul în odaie?

Minervei îi luciră ochii scurt. Două luminițe stinse repede.

— Sunt convinsă. Și mă întreb: Cine a făcut-o? Necula?

Traducătorul își țuguie buzele. Răspunse după câteva clipe de întârziere, încercând să dea greutate cuvintelor:

— E un inofensiv. Un inofensiv plin de superstiții. Cel puțin așa l-am considerat întotdeauna. Nu are subtilitatea, agerimea necesară unor machiavelisme. Să nu mă înțelegeți greșit, țin foarte mult la el, dar asta nu mă împiedică să rămân lucid.

— Cu alte cuvinte, interveni Minerva, susțineți că e prea prost pentru a pune la cale astfel de combinații.

Luca zâmbi complice, lăsându-și ochii în jos.

— V-ați exprimat cam dur, dar în principiu aveți dreptate.

— Dacă n-aș considera sinceritatea dumneavoastră drept o axiomă de la care plec, aș fi tentată să cred că încercați să-l disculpați în mod subtil. Pusă în ecuație, relația ar arăta cam așa: Necula prost, egal, Necula inocent. Trebuie să înțeleg deci că toate bănuielile se îndreaptă spre Dincă...

— Bănuieli?! Eu nu bănuiesc pe nimeni, doamnă. Nu-mi permit. Dincă e un om instruit, inteligent. Cam închis. Dar asta nu înseamnă că *per a contrario*, vizavi de... naivitatea lui Necula, îl suspectez.

— Domnule Luca, mărturisesc că pur și simplu mă fascinează siguranța cu care îmi spulberați ipotezele. Să căutăm altceva. Poate o complicitate... Știți, am sentimentul că Necula, singur ori împreună cu Dincă, a infiltrat-o pe Dora în existența dumneavoastră.

— Cu ce scop?

— Asta rămâne de văzut. Nu uitați că a fost logodnica inginerului Pascu. Dumneavoastră cum ați cunoscut-o?

— Întâmplător. Își mângâie bărbia ascuțită: Traversam Bulevardul Gheorghiu-Dej și ne-a surprins stopul chiar la mijlocul străzii. Ea a început să râdă. Am zâmbit și eu. S-a însăilat apoi o conversație oarecare.

Minerva îl privi fix.

— Mă întreb, domnule Luca, de ce la prima noastră discuție ați contestat că o cunoașteți?

Traducătorul își bulbucă ochii. Tonul nou, atacul neașteptat, îl surprinseseră nepregătit. Apoi buzele începură să-i tremure.

— În definitiv, sunt chestiuni intime care mă privesc.

— Cum v-a impus tăcerea?

Luca începu să-și facă vânt cu un ziar. Părea extrem de tulburat. Pe vena jugulară doi bulbi zvâcneau ca o pompă.

— Nu îngădui maniera inchizitorială în care înțelegeți să duceți discuția. Luă o poză marțială, ridicându-și bărbia de parcă ar fi primit un pumn: Sunt gata să suport consecințele.

Minerva își miji ochii.

— Îmi pare rău că v-ați enervat tocmai acum, când aveți nevoie de atâta liniște. Desigur, lucrările dumneavoastră sunt deosebit de importante, indispensabile, cred totuși că vă osteniți prea mult, vă extenuați...

— Nu e cazul să mă compătimiți.

— Nici nu poate fi vorba de așa ceva. Sunt îngrijorată. Sincer îngrijorată. Astenia nu e un guturai banal.

— Mi s-a atras atenția în mod deosebit, declară traducătorul, că orice șoc îmi poate fi fatal.

— Țțțț! Trebuie să vă îngrijiți cu multă atenție, să petreceți mai mult timp în aer liber. E cel mai bun medicament pentru astenie. Desigur, vi s-au recomandat plimbări, destindere...

Luca nu catadicsi să răspundă. Înclină doar afirmativ capul.

— Divertismente de ordin fizic, continuă Minerva.

— Într-adevăr.

— Doamne! Cum se înlănțuie toate! Ieri, nu mai departe, se mira colaboratorul meu: "Ce-o fi căutând domnul Luca pe strada Ilenelor!?"

— Ilenelor?

— Da, colț cu Vâlcei. Nu este exact ceea ce aș numi eu un cartier aerisit, dar parcă putem respecta cu strictețe indicațiile medicului?

— N-am fost în viața mea pe acolo, declară Luca obosit.

— Desigur, o simplă disociație între strada pe care v-ați plimbat și numele ei. Cartierul Tei.

— N-am călcat de câțiva ani prin acest cartier. Conchid însă că sunt supravegheat.

— Da' de unde!? Ați fost văzut întâmplător. Ba, dacă nu mă înșel, colaboratorul meu v-a salutat. Faptul că nu i-ați răspuns l-a afectat teribil. Râse îngăduitor: E încă tânăr.

— M-a confundat cu altcineva.

— Imposibil. Băiatul are ochi de vultur, în afară de faptul că cine vă vede o dată, v-ar recunoaște cu ușurință și peste 20 de ani. Nu sunteți genul de individ care trece neobservat, și când spun asta mă gândesc la fizicul și personalitatea dumneavoastră.

Traducătorul ridică din umeri.

— În fond, ce importanță au toate astea?

— Principial, nici una. Dar poate că, aflându-vă aseară la ora 20 pe Ilenelor, ne-ați putea oferi unele indicații prețioase.

— De ce natură?

Minerva se foi pe scaun.

— La câțiva metri de locul unde ați fost văzut s-a comis al doilea asasinat.

— Asta-i culmea! izbucni Luca. Nu mai pot să ies pe stradă fără ca la cinci metri în stânga sau în dreapta mea să nu moară un individ. Nu credeți că exagerați?

— E într-adevăr fantastic, admise Minerva. De aceea mi-am permis să vă deranjez. Împrejurările în care a decedat inginerul Mihăilă sunt atât de

tenebroase...

— Ingineromanie! o întrerupse ironic Luca. Întâi Pișcu, sau Piscu...

— Pascu, îl corectă binevoitoare Minerva.

— Mă rog! Acuma ăstălalt. Ca Jack Spintecătorul. Ala avea ce avea cu femeile, ăsta cu inginerii.

— Observația e cum nu se poate mai adevărată. Și pentru că, în general, punem mare preț pe spiritul dumneavoastră de observație, v-am solicitat sprijinul. Așadar, ce căutați ieri pe llenelor?

Traducătorul scoase o țigară, potrivind-o pe îndelete într-un țigaret de lemn:

"Femeia asta are ceva din Ignațiu de Loyola. Mă învăluie copleșindu-mă cu calități în care nu crede, îmi aplaudă sinceritatea pe care o suspectează, îmi solicită ajutorul fără să aibă nevoie de el, îmi întinde mâna complice și stă mereu la pândă..."

— Să precizăm o situație, doamnă! Mă suspectați de crimă?

Minerva își trase paltonul peste genunchi.

— Am să vă destăinuiesc un secret. Secretul lui Polichinelle, de fapt. În materie de crimă, toată lumea e suspectă. Nu ai voie să excluzi pe nimeni, aprioric. Abia după ce ancheta se încheagă, când cercetările avansează, diferiții pioni sunt absolviți de la sine, mai bine zis se absolvă singuri. În acest sens are loc o conlucrare, o colaborare între anchetator și individul în cauză.

— Deci mă bănuieți...

— Cel mult, prin definiție. Și acum, *revenons à nos moutons*. Am stabilit deci că ieri erați pe strada llenelor...

— Este ipoteza dumneavoastră. N-am confirmat-o.

Minerva suspină ușor:

— Mie așa mi s-a comunicat. Dar dacă retractați...

— În mod categoric.

— Trebuie atunci să fac apel la o altă mărturie. Cea a Dorei Ioachim.

Susține același lucru ca și colaboratorul meu.

— Dacă acordați prioritate afirmațiilor unei... și-și strâmbă gura disprețuitor.

— Din păcate, declarația ei se coroborează cu ceea ce locotenentul Dobrescu a văzut personal.

— O minciună și o confuzie v-au fost suficiente ca să construiți un capăt de acuzare.

— Acuzare! E mult spus! Dar, oricum, stă în puterea dumneavoastră s-o spulberați. De aceea mă aflu aici.

— Nu de aceea!

— Dar de ce?! se miră sincer Minerva.

— Vă trebuie un vinovat cu orice preț.

— Și o înclinație perversă m-a determinat să vă aleg pe dumneavoastră.

Nu?

— Pe mine, pe Necula, ori pe Dincă. O echipă de ratați care pentru dumneavoastră nu prezintă relevanță socială. Poate chiar doriți ca ucigașul să fie unul din noi. Societatea n-ar avea nimic de pierdut.

— În cazul acesta, mi-aș alege victimele dintre cei ce zac pe patul de moarte. Atunci cu adevărat societatea n-ar fi frustrată sub aspect cantitativ.

— Aveți nevoie de un simulacru. Cineva împotriva căruia furia mulțimii să se dezlănțuie, cineva care să poată fi ținut la stâlpul infamiei.

— N-am băgat de seamă ca cei din jur să se dea în vânt după astfel de spectacole. Dar admitând că mărturisindu-mi neputința, dacă eu și alții am clasa dosarul, incapabili să descoperim autorul faptei, credeți că ne-ar tăia cineva capul? În fond, cele mai abile poliții din lume înregistrează și rateuri.

— Cu atât mai mult nu-mi pot explica insistențele dumneavoastră. Sunt absolut nevinovat.

— Nu v-am contestat inocența. Dimpotrivă, v-am întins cavalierește mâna ca să limpezim împreună anumite situații incerte. S-au săvârșit două crime, doi oameni tineri au murit și de fiecare dată dumneavoastră erați pe aproape, ca să nu mai pomenim de certificat. Dora Ioachim e și ea amestecată în istoria asta.

— Nu răspund de actele ei.

— Cert! Dar existența ei în viața dumneavoastră n-o puteți contesta. Făcu o mică pauză. Vă jucați de-a pisica și șoarecele, domnule Luca. Mă lăsați să lupt singură și oricât de bine intenționată aș fi s-ar putea să pierdeți.

— Sunt obișnuit să pierd, declară emfatic traducătorul. Totdeauna, fatal, atuurile le-a avut adversarul.

Minerva îl măsură, ridicându-se.

— I-am mai auzit și pe alții. Angajau după aceea câte trei avocați.

— Vă promit că n-am să angajez nici unul.

— E foarte probabil că vă veți ține de cuvânt. Dar e păcat!

— De ce?

— Înseamnă să vă lipsiți deliberat de concursul unor băieți inteligenți.

— Poate că nu voi avea nevoie de concursul lor.

Minerva zâmbi, întinzându-i mâna.

— Asta-i și convingerea mea. Spre norocul dumneavoastră, sunt un om care pricepe de glumă. Căci, nu-i așa, ieri seară erați pe strada Ilenelor. Ați vrut doar să mă necăjiți.

Luca holbă ochii. Încercă să spună ceva, dar Minerva ajunsese la ușă.

— Lăsați acum. V-am obosit destul. Discutăm altă dată... De altfel, se pare că vă caută amicul Dincă. Zâmbi. Numai el e în stare să-și șteargă picioarele un sfert de oră înainte de-a bate la ușă...

Dora Ioachim ieși din baie într-un capot pufos, alb. Emană un parfum umed, proaspăt, de brad. Dădu drumul la televizor și trecu în bucătăria îngustă cu dulapuri supraetajate, umplându-și un pahar cu lapte. Îl sorbi cu înghițituri mici, astâmpărându-și fierbințeala palmelor pe muchiile reci de cristal. Reglă sonorul și se cuibări în fotoliul moale, adânc, adunându-și picioarele sub coapse. Papucii, două corăbioare de atlas cu pompoane de blană, căzură pe mocheta roșie. Întinse mâna după țigări. I se păru că aude

un zgomot, ca un foșnet, dar muzica din ce în ce mai puternică se revărsa inundând încăperea.

...O sală de concert. Bette Davis în rochie caraghioasă de dinainte de război. Consultă critic buclele înghesuite deasupra frunții, umerii exagerați, săltați la extremități, cloșul demodat. Se lipea de un bărbat oarecare, cu un violoncel sub braț...

Sună telefonul. Dora ridică receptorul imprimând vocii un gen de alintătură pe care bărbații, de regulă, îl confundă cu feminitatea...

— Alo!

Ascultă un timp, îngână ceva nedeslușit, apoi închise, sărind înspăimântată din fotoliu.

Capitolul X

Cască ochii, Dobrescu!

Portăreasa, numai rotunjimi, peste care jacheta cafenie prinsă în două ace de siguranță plesnea, își împleti picioarele umflate de varice, căutând în jur cu un aer suficient.

— Cum ai intrat în apartament? Întrebă Minerva.

Femeia o măsură scurt, evaluând totul, paltonul larg, pantalonii. Se adresa locotenentului Dobrescu, îmbrăcat în uniformă:

— Cine e domnu'? Adicăte! Poci să-i spui...

Locotenentul, abia stăpânindu-și râsul, trecu repede în bucătărie. Auzi glasul Minervei:

— Poci, fără grijă. Cum ai intrat?

— Păi eu, domnule dragă, am cheie. Mi-a dat-o domnișoara Dora.

— Vii în fiecare dimineață?

— Aproape. Fac târguie! Pentru domnișoara și pentru domn' doctor Vintilă de la cinci, că e pensionar, săracul, bolnav de diabet. Deretic de trei ori pe săptămână, așa ne-am înțeles când s-a mutat la noi.

— Cui?

— Păi domnișoarei. E tare cumsecade. Când picai azi... dimineață...

— La ce oră?

— La opt jumate, că întâi spălai scările. Vasileștii de la doi avură bairam azi-noapte. Numai lume aleasă: advucați, artiști, și, pardon de vorbă proastă, nu-ș cine a făcut urât în dreptul liftului.

Minerva își strâmbă nasul.

— Cum vă zisei, găsesc ușa deschisă. Înăuntru, nimeni. M-am mirat al naibii. Domnișoara, care se fereacă și ține totul sub lăcată...

— Și?

— M-am dus să mă sfătuiesc cu alde nea Costică, portarul de la 12. E om dăștept, trecut prin viață. De, a fost la pompieri. Zice: "Madam Florica, anunță la poliție", zice...

— Unde locuiești?

— Jos, în cușcă.
Minerva își ridică sprâncenele.
— Țasta-i bloc vechi, de pe vremuri, explică portăreasa. La intrare are gheretă și în spate o odăiță. M-am chivernisit și eu cum am putut.
— Înseamnă că-i vezi pe toți care intră ori părăsesc blocul. Cine venea mai des la Dora Ioachim?
Femeia își ridică umerii.
— Poci eu să știu?! Vezi dumneata, dragă domnule, domnișoara era frumușică, tânără, nemăritată. Venea mulți. La început ești curios, te uiți după fiștecare, dar de la o vreme te deprinzi și nu-i mai bagi în seamă.
— O vizitau numai bărbați?
Portăreasa încuviință dând din cap și ochii îi luciră scurt.
— Numa! Și bine făcea! Adică eu, dacă am fost cinstită, că m-am ținut don'șoară până la 40 de ani, cu ce m-am ales? Bărbatu-meu s-a încurcat cu una de la I.T.B. și dus a fost. Lăcrimă brusc: Putrezi-i-ar osișoarele și nu i-ar mai lua nimeni belet!
— Cine a urcat la ea aseară?
Femeia își șterse lacrimile.
— Asta nu știu, că ieri s-a împlinit sorocul să fac baie. Așa m-am aranjat cu locatarii. O dată la trei săptămâni spălătoria e liberă.
După ce o concedie, Minerva își scoase blocnotesul și făcu o schiță sumară a interiorului, însemnându-și atent detaliile. Dobrescu aștepta în pragul bucătăriei.
— Ce-ai găsit?
— În șifonier un teanc de scrisori expediate de Dincă.
— Bun, astea le conspectăm mai târziu. Altceva?
— Casa mi se pare răscolită, opină locotenentul. Poate că femeia a opus rezistență cuiva. Personal aș opina că Dora a fost răpită. Aseară, la cursul de judo, ne-au arătat o figură...
Agasată, Minerva făcu un gest cu mâna de parcă ar fi alungat o insectă:
— Lasă acum chestia cu judo. Hm! Răpire! Unde te trezești? Nu vezi că lipsesc lucruri? Cam cum îți imaginezi tu istorioara asta în spațiu? Agresorul părăsește apartamentul cu Dora pe un umăr și geamantanul pe celălalt. Adică — vezi, Doamne — amabil, s-a îngrijit de schimburile fetei. Îl măsură lung: Cum naiba, Dobrescule, poți confunda o plecare precipitată, dar — subliniez — din proprie inițiativă, cu o răpire? Hai să reconstituim cronologia evenimentelor.
Luă de pe masă "Programul radio" și începu să-l răsfoiască atent.
— Ei, ce faci? Nu începi?
— Am stabilit că înainte de a părăsi apartamentul, Dora Ioachim a făcut o baie. Sunt mai multe indicii în acest sens.
— Care?
— Halatul încă ud, flaconul cu săruri uitat deschis, săpunul — unul singur — rămas în savoniera de pe cadă și nu de la chiuvetă.
— Raționamentul este incomplet, îl întrerupe Minerva. În casă se puteau afla două săpunuri. Cel rămas și un altul luat la drum. Ce zici?

Dobrescu clipi mărunț.

— Aveți dreptate.

— N-am dreptate! În casă exista un singur săpun, făcând abstracție de cel de menaj, de la bucătărie. În goana plecării, Dora și-a uitat trusa igienică pe caloriferul din baie. Ce mă enervează e că te-ai uitat înăuntru, dar degeaba. Pusese acolo de toate. Cosmeticele, peria de dinți, pasta, pieptenele, dar săpunul lipsește. Pot să sper că ai priceput?

— Da! Îngână Dobrescu.

— Bun. Ce altceva mai deduci din faptul că înainte de a dispărea Dora Ioachim face o baie? Mai clar: Își permite să facă o baie.

— S-a decis ulterior...

— Deci se spală tacticos — cadă, evident, doar atunci folosești săruri — pe urmă, prinsă de amoc, începe să înghesuie bulendrele în cușor. Casa e val-vârtej, deși în general Dora e un om ordonat, pedant chiar.

— Înseamnă că altcineva i-a sugerat ideea.

— În sfârșit! Nu numai că i-a sugerat-o. I-a cerut imperios: "Dispari!" cu trei semne de exclamație. Cu oarecare aproximație putem stabili și ora.

— Ce oră?

— Ora la care a primit avertismentul, Dobrescu. Dar s-o luăm ușurel. Deci, femeia iese din baie fredonând... Ce fredona, Dobrescu?

— Dunărea Albastră! Ei nu, că asta e culmea, îndrăzni locotenentul. De unde naiba să știi?!

— De ce, băiete? Dora e genul care lăleie toată ziua. Bărbații cântă când se rad, femeile când fac baie ori spală rufe. Se pare că apa stimulează. Ce putea să cânte Dora? O simfonie? Nu! Atunci ce?

— O melodie la modă, îngână locotenentul, ștergându-și palmele de sudoare.

— Deci probabil aiureala aia cu arca lui Noe. O fluieră toți puștii, o masacrează cinstite gospodine, învârtind la tocană, o dau de câteva ori pe zi la radio. Dar, în fine, asta a fost așa... de exercițiu... lese din baie... și?

— Dă drumul la televizor sau se pregătește s-o facă.

Minervei îi luciră ochii:

— Cum ai conchis?

— Învelitoarea de pluș e dată la o parte, adică televizorul e descoperit.

— Putea să fi rămas așa de câteva zile.

— Nu cred.

— De ce?

— Din două motive: în primul rând, Dora Ioachim era, după cum spuneai, o femeie ordonată. Adăugă, aparent fără intenție: Așa cum îi stă bine unei femei. Ținea la lucruri și n-ar fi lăsat aparatul descoperit.

— O nimerești! Secundo?

— V-am văzut cercetând programul radio. Vă interesează, deci, o eventuală emisiune de ieri.

— Umblă la speculații, răsă Minerva. Și dacă nu-l răsfoiam? O precizare: Aparatul îl deschisese, nu se pregătea s-o facă. Și urmărirea emisiunea din fotoliu.

Locotenentul privi neîncrezător prin odaie.

— Uită-te la papuci, Dobrescu! Sunt aruncați lângă fotoliu. Nota bene! Lângă, nu în fața lui. Când s-a așezat, i-a azvârlit și și-a tras, probabil, picioarele sub ea. Putem preciza cu oarecare aproximație și poziția genunchilor. Către ușă. Când stai cuibărit în felul acesta, totdeauna linia imaginară de la încălțăminte la genunchi este în diagonală. Oblică. Ești de acord?

— Da.

— Să vedem acum ce anume urmărea. Răsfoi programul. Ce-a fost ieri? Miercuri! Avem noroc. Fata își însemna emisiunile care o interesau. Poți să brodezi o tipologie întreagă plecând numai de la sublinieri. Evident, varietăți, muzică ușoară, filme... A! Ceva curios, sunt încercuite și emisiunile militare. De ce crezi că o interesau?

— Spionaj! opină moale locotenentul.

— Ei nu, știu că ai haz! izbucni Minerva. Spionaj la niște emisiuni pe care le urmărește o țară întreagă! ! Pur și simplu, îi plăcea omul de la "De strajă patriei". Seamănă cu Sfântul. Ce Dumnezeu! Nici atâta lucru n-ai observat? Miercuri deci, ora 20, telecinematecă. Trei cruci roșii și subliniat. În acest moment, intervine telefonul.

— Ce telefon?

— Care o avertizează că trebuie să fugă.

— De ce neapărat telefon? Putea fi o vizită.

— Iar n-ai fost atent. Vizita vine și ea. Dar în timp ce telefonul se află aici, la îndemână, lângă fotoliu, dacă cineva ar fi sunat la ușă, Dora ridicându-se să deschidă, s-ar fi încălțat. Poziția papucilor, Dobrescu! Zvârliți și rămași așa pentru o vizionare comodă, din fotoliu. După ce i s-a comunicat că trebuie cu orice chip să se dea la fund, a intrat în panică. Nu i-a mai ars nici de papuci, nici de altceva. Dacă închid ochii, o văd umblând năucă prin casă, neștiind ce să facă mai întâi. Când o femeie ca Dora Ioachim își uită dresurile acasă, poți fi sigur că "panica" e un termen care îi desemnează destul de palid starea sufletească.

— Pomenești de o vizită.

— Da, însă ulterioară telefonului.

— Cine să fi fost?

— Trebuia s-o fi ghicit de mult. Cartea de vizită e aici, pe masă.

Dobrescu își pironi ochii pe placa de cristal. Scrumiera, un pachet de țigări rupt, staniolul fărâmițat...

— Nu-mi dau seama din ce anume s-ar putea trage o concluzie fermă privitoare la prezența unei a doua persoane.

— Cred și eu! exclamă Minerva. Vezi dacă citești literatură polițistă proastă?! Cum se întâmplă pe-acolo? Trei pahare din care s-a băut "Campari", pentru că e roșu și în felul ăsta anchetatorul devine foarte isteț ghicind în trei secunde, scrumiera plină de mucuri, o parte cu urme evidente de ruj. "Baiser" îți convine? Lucrurile nu sunt așa de simple. Dar să-l lăsăm deocamdată pe vizitator și să vedem unde a dispărut femeia. Ce propui?

— Putem lua informații prin împrejurimi. Trebuie s-o fi văzut cineva

plecând. Eventual la stația de getaxuri din colț...

Minerva își izbi palmele atât de tare încât Dobrescu se sprijini de perete.

— Auzi! se adresează unei terțe persoane, inexistente, în stația de getaxuri! Poate că portăreasa reumatică, dacă norocul ne ajută puțin, sau casierita cârnă cu memorie fenomenală de la Gara de Nord, în schimbul fermecătorului tău surâs, îți vor oferi informații ample. Își amintește de Dora pentru că a luat un bilet spre Slănic. Cum de ține minte exact Slănicul, nu e de mirare. Femeia avea o umbrelă. Corelația umbrelă-Slănic rămâne o taină psihologică. Desigur, bunăvoința celor din jur ne e de un substanțial ajutor în munca noastră. Nu trebuie însă să supralicităm. Memoria rămâne la latitudinea unor hotare de cauciuc. Privește în jur! Lucrurile vorbesc. Silabisii: Unde a plecat Dora Ioachim?

Locotenentul deschise dulapul. Observă:

— Colecția pantofilor de seară e intactă.

— Ei și?

— S-a îndreptat deci spre meleaguri unde astfel de accesorii sunt inutile.

— Știi, băiete, ce cred eu că se întâmplă cu tine?

— Nu, spuse candid Dobrescu.

— Ei bine, îți lipsesc niscai exerciții de algebră. Am să mă ocup eu de chestia asta. Pantofi de seară! Ca și cum dacă s-ar fi ascuns la Timișoara ori Cluj, centre mari, Dora, o femeie care atrage oricum atenția, s-ar fi grăbit să-și semnaleze prezența făcându-se în ritm de "alunelul" prin cârciumi. Uită-te în bibliotecă! Lipsesc două rânduri de cărți. Ce înseamnă asta?

— Că femeia preconizează o vacanță lungă, plictisitoare, într-un loc pustiu.

— Exact.

— Îmi permit să observ, vorbi rar locotenentul, că în toate satele există librării și biblioteci. N-avea sens...

— Iar o feșteliș, îl întrerupse nerăbdătoare Minerva. Ia gândește-te nițel la mutra bibliotecarului din comună, când un sătean începe să împrumute câte opt-zece cărți pe săptămână. Dacă nu și mai multe. Ziua e lungă, apăsător de lungă când n-ai ce face. Este bine cunoscut fenomenul de culturalizare al satelor, dar vreau să-l văd pe ăla, chiar intelectuală de rasă, care, fără a-i fi acesta profilul profesiei, are timp să devoreze o carte sau două pe zi. Și asta, într-o comunitate restrânsă unde oamenii se cunosc și fiecare gest ieșit din comun se comentează. Încă un amănunt: Dora a naufragiat într-un loc neelectrificat.

— Nu cred.

— Mă enervezi, Dobrescu! Și acum, îți dau trei minute ca să ghicești de unde am tras concluzia că locul de refugiu al Dorei este lipsit de lumină electrică. O precizare: Răspunsul se află în bucătărie.

Telefonul începu să sune. Ridică receptorul cu un "Alo" dulceag, amintind modulațiile insinuante ale Dorei Ioachim. Nu primi nici un răspuns. Închise, săltând iritată din umeri și se îndreptă spre fereastră. Își turti nasul lung de sticla rece, rămânând un timp pe gânduri. Geamul dădea în curtea interioară. Cutii goale de conserve, hârtii unsuroase, resturi alimentare

azvârlite de-a valma ofereau un peisaj deprimant. După gesturile și privirea mustind de reproșuri aruncată spre etajele superioare, Minerva înțelese că portăreasa se adresa gospodinelor din bloc într-o terminologie nu prea reverențioasă. Brusc, se răsuci pe călcâie, exclamând:

— Gata, Dobrescu! Răspunsul!

Locotenentul apăru spășit în prag:

— Așa e... Cum ați spus dumneavoastră... Dora s-a refugiat într-o locuință fără lumină electrică.

— De ce?

— A preferat o spirtieră — ambalajul se află în coșul de gunoi — reșoului electric portabil, mult mai practic și cu volum redus. Cred că la asta v-ați referit.

— Bravo, băiete! Vezi că se poate? Acum, nu-mi fă mutra asta de premiu' întâi cu cunună. Notează-ți: Să se ia legătura cu comuna Răsadnița, județul Vaslui. Dora Ioachim se află în casa pădurarului, cam la 15 kilometri de comună. Fata să fie reperată și supravegheată. Atât pentru moment. Va pleca acolo, fără întârziere, locotenentul Toacșe.

— Miliția din Răsadnița a confirmat. O tânără cu datele fizice ale Dorei a fost semnalată prin împrejurimi. Totuși...

— Ce mai e?

— Nu înțeleg cum ați stabilit adresa exactă. Comuna Răsadnița, județul Vaslui etc..

— Aha! Cele câteva detalii discutate ne duseseră la concluzia că femeia s-a retras într-un loc relativ pustiu. După aceea, n-am avut decât să pun degetul pe hartă. Cum?

— Cum?

— De ce crezi că ți-am spus să te uiți pe masă? Vizitatorul Dorei, repet, și-a lăsat aici cartea de vizită. Îl cheamă... Cum îl cheamă, Dobrescu?

— ...?!

— Dincă, băiete! Uită-te la mofturile astea din staniol. Le fabrică reflex în timp ce stă de vorbă cu Dora ori o așteaptă să-și strângă bulendrele.

Degetele lucrează inconștient în virtutea obișnuinței, așa cum alții, concentrați fiind, desenează capete de animale pe marginea ziarului, bat darabana, ori se scobesc în dinți. Iar mâna e a lui Dincă. Afară de îndemânarea certă, îl trădează anumite caracteristici de concepție, așa zice. Privește acest cap de elefant. E abia sugerat. În schimb, trompa e uriașă. Tot ce face Dincă prezintă același specific. Insistă dând proporții caricaturale elementului caracteristic. De pildă, pisicile lui au capete și cozi imense, urechile iepurilor sunt uriașe, picioarele balerinelor de sârmă depășesc de două ori proporțiile firești. Ai înțeles?

— Da. Ceva însă nu mi-e clar.

— Anume?

— De ce apelează Dora tocmai la Dincă?

— Pentru că pare cel mai sincer, cel mai îndrăgostit, gata să facă orice de dragul ei.

— Îl absolviți deci...

— Din postura de asasin? Nu, dragul meu. Nu-l absolv. De aceea am și precizat: "pare îndrăgostit" și celelalte. O absolv doar pe Dora. Ea în nici un caz nu poate fi capul combinației. Pion da, dar niciodată creierul, eminența cenușie. Conchizând deci că Dincă — sincer îndrăgostit ori machiavelic — o ajută pe Dora să dispară, identificarea bârlogului n-a mai constituit o problemă. Subliniez, ajutată de celelalte detalii referitoare la pustietatea locului de refugiu. Într-una din discuțiile avute cu amicul Dincă, acesta îmi evoca pe tonalități tragice copilăria tristă petrecută undeva, într-o căsuță ridicată în miezul pădurii. Orfan, fusese crescut aici de unchiul său, pădurar. Își legă fularul strâns, și-și ridică gulerul de la palton.

— Ce faci? Te mai moșmondești mult?

În stradă, Minerva cumpără doi covrigi. Întinse unul locotenentului. Acesta refuză.

Ronțăia cu plăcere sarea, cristale zgrunțuroase, mari și cenușii, amestecate cu mac.

— Zi, Dobrescule, începuseși chestia aia cu judo. Cum e figura?

Capitolul XI

Din nou eschive

Când Minerva bătu în ușă, discret și elegant, cu vârful unghiilor, așa cum ar bate orice fetișcană care vizitează un bărbat, Necula deschise repede și reflex dădu să închidă la loc. Ușa se împiedică însă în pantoful Minervei care zâmbi cu zâmbetul ei de zile mari... Expresia de pe figura actorului îi adusesese buna dispoziție.

Ostentativ precipitat, Necula strânse exponatele voluptuoase și fotogenice din rama oglinzii. Nu uită să-și aranjeze frizura cosmeticată, cu o privire ce se voia abstractă și neatentă.

— Din păcate, azi sunt foarte ocupat, doamnă.

Minerva îl privi amuzată. Necula afișa o poză afectată, prețioasă, rulându-l pe "r" peltic, ca francezii.

— Joci *Lear* astă-seară? Îl întreabă, graseind. Sper că n-ai să comiți impolitețea să nu mă chemi!

— Eu sper că da, și își ridică în vânt gușa roză, impecabil rasă. Fără a fi în intenția mea să vă offensez, nu oricine însă e penetrabil fenomenului artă.

— Maniera artistică de a duce o tavă declamând cu distincție: "Domnule marchiz, cina e servită" sau nici atât a lăsat nume mari în istoria teatrului, dacă la asta vrei să te referi, Necula. Explicațiile sunt de prisos.

— Deși nu mă simt obligat la justificări...

— Nici să n-o faci. S-ar putea, după aceea, să-ți pară rău.

— Am să vă spun, nu se lăsă întrerupt figurantul, că am avut de luptat împotriva unor mari persecuții. Colegi, regizori, oameni din conducerea teatrului, o întreagă coalitie s-a pus de-a curmezișul drumului meu.

— O clipă! Ai uitat de "r"-ul franțuzesc. Pare foarte aristocratic. Îți dai

seama ce efect, să ceri la alimentara 150 de parrizer?

Necula roși. În colțul buzelor păstra constant două puncte de salivă. Izbucni iritat și vocea își pierdu tonul baritonal, bine pozat:

— Vă bateți tot timpul joc de mine!

— Vreau să te enervez, Necula, mărturisi candid Minerva, și era sinceră. Înțelegi? E singura modalitate de a te determina să-mi spui adevărul. Mi-ai turnat atâtea minciuni până acuma încât sunt obligată să trec la ofensivă.

— Minciuni?

— Ah, nu mă fă să ți le înșir. Lista ar fi prea lungă. Întâi, inginerul Pascu...

— V-am declarat în mod categoric că habar n-am cine e.

— Așa ai început și cu Dora Ioachim și până la urmă ți-ai adus aminte.

— Cunoscut atâtea doamne... și Necula făcu o reverență fără ca Minerva să înțeleagă motivul, încât fenomenul este explicabil.

— la mai gândește-te, poate cunoști și ingineri. Cu Pascu erai frate de cruce. De unde până unde amnezia asta?

— Vă lăsați copleșită de amănunte ne semnificative. Este un cusur pe care îmi permit să vi-l semnaliez. De la o simplă coincidență, și își puse mâna pe braț, inventați o întreagă legendă.

— Uite, Necula, dacă-ți pictai pe epidermă o sirenă dezbrăcată, o ancoră, ori altă aiureală, eventual mai meditam la ceea ce se cheamă înclinații estetice. Dar motivul de pe braț reprezintă un tatuaj sui-generis. Regăsindu-l la Pascu, care moare lângă dumneata, concluzia este evidentă.

— Coincidență absurdă!

— Ca și faptul că te-ai încurcat cu logodnica lui?

— Nu eu am căutat-o pe ea, ci ea pe mine! M-a așteptat într-o seară după spectacol.

— O impresiune, pesemne, jocul dumitale.

— Printre altele, costumele de epocă mă avantajează. Îmi pun în valoare formele...

— Deci formele dumitale i-au plăcut?

— Mi-era indiferent ce anume. Dora Ioachim e un exemplar de rasă.

— Iar faptul că-i puneai coarne lui Pascu dădea o tentă picantă aventurii.

— Nu mi-a comunicat acest amănunt, care, oricum, rămânea fără semnificație pentru mine.

— Chiar și după ce inginerul a murit?

— Stimată doamnă, mor zilnic zeci de mii de oameni. Nu poți suferi pentru fiecare.

— Oricum, un gând pios pentru un frate de cruce nu reprezintă un efort prea mare.

— Vă încăpățânați!

— Nu, Necula, insist.

— *Perseverare diabolica!*

— *Diabolicum*. Acuzativul. Pascu a existat în viața dumitale. Ce anume v-a despărțit?

Necula ridică din umeri.

— Tatuajul mi l-a făcut un marinar suedez pe vremuri, la Constanța. Tocmai intrasem la Conservator.

— Minți, Necula! Suedezii sunt civilizați. Evită practicile barbare. Iar la Conservator ai intrat, cel mult, ca să cauți pe cineva.

— Atunci poate un malaiezia, ori un eschimos. Timpul mai atenuează detaliile.

— Nu când sunt dureroase. Operația e oribilă și trebuie să treacă săptămâni pentru ca pielea să se refacă. Ai decis împreună cu Pascu să definitivați, să cimentați prietenia voastră. Voiați ceva care să rămână...

— Literatură!

Minerva nu se lăsă întreruptă.

— V-ați dus la un "specialist" în materie, ați ales motivul și iată-vă înfierați pentru totdeauna. O prietenie pecetluită printr-un legământ. Au trecut anii și unul din voi a trădat. Din câte te cunosc, cred că dumneata...

— Nu-i adevărat! țipă Necula ducându-și mâna la gât de parcă s-ar fi sufocat. Își reveni și, ridicându-se, deschise noptiera. Beți ceva?

Alese o sticlă verde cu etichetă aurie: "Club 99 — Scotch-Whisky". Înăuntru se zăreau câteva lichioruri românești, votcă, țuică bătrână.

— Cine ți-a dat whisky-ul? se interesă Minerva?

— L-am cumpărat.

— Minți îngrozitor de prost, Necula. E a cincea oară când ți-o spun. Vrei să cred că ai aruncat 120 de lei pe o sticlă de whisky, când pentru a economisi 8 lei și 30 de bani bei cicoare în loc de cafea? Nu te holba, am văzut și cutia cu Ness, aia e pentru musafiri, dacă nu cumva e goală, de decor, dar râșnița imprimată pe punga cu "Bea-o fierbinte" e prea evidentă ca să nu sară în ochi. Păstrezi tutunul căzut din țigări pentru zilele când chenzina e încă departe, ca să nu mai vorbesc de lamele vechi, recondiționabile în interiorul unui pahar, de ciorapul înghesuit în pantoful scâlciat, dar bine lustruit, ca să nu se vadă gaura din călcâi, de săpunul ieftin — Cheia — de lustra chioară, cu un bec de 25 de lumini. Ți-am văzut și socoteala cheltuielilor zilnice: 30 de bani "Informația", 0,25 tramvaiul, 15 bani împrumutați lui Dină...

— Sărăcia nu e rușinoasă, enunță teatral Necula.

— E chiar onorabilă. Devine penibilă doar când o disimulezi frizând cu mijloace fatal insuficiente belșugul, larghețea. Cine ți-a dat sticla?

— Să zicem că mi-am permis un capriciu.

— Capriciile vi le satisfaceți la cârciumă. Pentru treaba asta v-a lăsat bani amicul Tase, deși, fie vorba între noi, nu cred că s-ar răsuci în groapă dacă ați ataca fondul pentru necesități mai imediate. Dar vă privește. Deci nu vrei să-mi spui cine ți-a dat whisky-ul?

— Un coleg din teatru.

— Cine?

— Mircea Vasiliu.

— Necula, Necula! Îți imaginezi că ai să ajungi mai repede ca mine la Teatru și-ai să-ți avertizezi omul: "Vezi c-o să vină una nedusă la biserică și-o să te întrebe așa și pe dincolo..."

Figurantul își mușcă buzele.

— Mi-a dat-o Dora.

— Era așa de greu să mi-o spui de la început?

— Puteați deduce cine știe ce...

— Că ești pește? În orice caz, nu. E o chestie de vârstă. Nu te supăra că ți-o spun, dar dumneata care ești un lucid, înțelegi singur lucrurile astea. Cu ce ocazie ți-a oferit-o?

— Fără nici un fel de ocazie.

— Poate-ți amintești când.

— Acum trei zile.

— În seara morții lui Mihăilă?

— Care Mihăilă? Până acum era vorba de Pascu.

— Inginerul Mihăilă asasinat pe strada Vâlcei. Trebuie să știi, ce naiba, doar erai acolo.

— Ei nu, că asta-i prea de tot! Îmi aruncați în spate un dublu asasinat!

— Deocamdată te întreb. Ce căutai în cartier?

— Trebuia să mă întâlnesc cu Dora.

— La ce oră?

— 19,30.

— A întârziat?

— Da, vreo 20 de minute.

— N-aveai spectacol?

Necula ezită imperceptibil.

— Nu...

— Hotărât, ai o manie de a minți. Uite aici, pe perete, scris cu mâna dumitale!

Necula își îndreaptă ochii reflex spre cartonul lucios, un calendar franțuzesc de reclamă agățat lângă oglindă. Era compus din 12 foi, corespunzătoare fiecărei luni. În stânga zilelor împărțite pe săptămâni exista câte o reproducere în culori a unor tablouri celebre din Louvre. Diferitele date, figurantul le încercuise cu creion roșu.

— Într-adevăr, am avut spectacol, îngână Necula.

— Și-ai lipsit?

— L-am rugat pe șeful corpului de ansamblu să mă înlocuiască.

— De ce? Era imperios necesar să te întâlnești cu Dora?

— Nu...

— Atunci? Ți-a cerut-o ea?

Figurantul își lasă ochii în jos. Se chircise pe scaun. Vorbi greu, în șoaptă precipitată:

— Mi-era dor s-o văd. Așa cum bine ați observat, nu mai sunt tânăr. O femeie ca ea reprezintă un dar pe care viața nu ți-l oferă de la o anumită vârstă dacă nu ai un buget corespunzător.

— Puteați să vă vedeți după spectacol.

— Când iubești, câteva zile de când n-o văzusem ți se par o eternitate. Fiecare oră era prețioasă.

— La 42 de ani, cu experiența dumitale sentimentală, mi se pare ridicol.

— Poți fi sublim și în ridicol!

— Așa cum ești dumneata în naivitate, imaginându-ți că mă convinge melodrama asta proastă. Pretinzi că Dora a venit la întâlnirea din strada Vâlcei aducându-ți sticla cu whisky?

— Nu-mi amintesc exact dacă atunci ori înainte.

— Când iubești disperat cum susțineai adineauri bătând câmpii despre vibrantul *canto del cigno*, poți oare să uiți astfel de amănunte?

— Dragostea mi-a luat mințile.

— Ba ți le-ai băut, Necula, cu banii lui Tase! Te sfătuiesc prietenește să te întorci la realitate.

— Am uitat.

— Ciudată amnezie, mai ales că pe Mihăilă îl cunoști.

— Eu?!

— Dumneata. În noaptea din ajun, inginerul petrecuse cu Dora la ea acasă. La 7 dimineața sunai la ușa ei. Nu ți-a răspuns și ai simulat că pleci. După o jumătate de oră, Mihăilă a coborât. Te-ai luat după el până la instituția unde lucrează și ai cerut informații de la portar. În aceeași seară Mihăilă moare. Aș putea crede că este vorba despre o crimă pasională.

Necula își scoase batista mototolind-o între degetele transpirate. Părea nesigur.

— E adevărat. L-am urmărit. De două zile Dora se eschiva continuu. Nu-mi mai răspundea la telefon. Am vrut să-mi cunosc rivalul...

— Pe doi ți-i semnalasem eu. Dincă și Luca. Ce mai conta al treilea?

— Nu vă crezusem. Eram convins că vreți să ne ațâțați unul împotriva celuilalt.

— Hm, reflectă Minerva, *divide et impera!*

— Poftiți?

— Nimic. Mai departe!

— Simțeam totuși că se petrece ceva... Și nu m-am înșelat. Abia în cursul zilei am izbutit să iau legătura telefonică cu Dora. Mi-a dat întâlnire pe Vâlcei.

— Ce nădăjduiai?

Figurantul își coborî capul în pământ. I se vedeau cărlionții de la ceafă, lungi și unsuroși.

— Ce nădăjduiam? Nu știu! Ba da, să mă mintă, să vrea măcar să mă mintă. Să merit efortul! Aș fi înghițit orice! Un frate, văr, cumnat venit din provincie care a înnoptat la ea, probleme multiple care s-o fi împiedicat să ne vedem, orice...

Minerva luă o carte cu copertele îndoite de pe marginea divanului. Maurice Dekobra — *Madona din tren*. O răsfoi distrată. Un creion roșu căzu dintre pagini. Necula subliniase cu două linii, adăugând câteva semne de exclamație energice: "A dansa înseamnă a conjuga vertical verbul a dori." Urma comentariul pe margine: "Ce adevărat! Cât de spiritual și inteligent! Asta da, scriitor! "

— Când ai văzut-o pe Dora ultima oară?

— Când mi-a dat sticla. Înaintea rendezvoului de pe Vâlcei.

— Sărbătorești ceva?

— Da! Gura i se umpluse de salivă. M-a mișcat chiar atenția. Se împlineau două săptămâni de când ne cunoșteam. Mie nu-mi trecuse prin gând...

Minerva îl privi circumspectă. I se părea ciudat revirimentul lui Necula care naufragiase brusc într-o defensivă moale, lipsită de reticențe, aproape slugarnică. Etala capitularea lucidă și fără condiții a înfrântului conștient că nu mai are ce pierde. Dar o notă suna fals.

— Ce-ai făcut aseară?

Figurantul își ridică ochii, clipind nedumerit.

— Am avut spectacol.

— La ce oră începe?

— La ora 20. Suntem însă obligați să fim în teatru cu o oră înainte. Eu am ajuns pe la 19,15.

— Sigur?

— Absolut. Nu puteam lipsi.

— De ce? Ți s-ar fi simțit absența?

— Evident!

— Adică nu-i același lucru când 39 de figuranți în loc de 40 urlă din culise: "Trăiască înălțimea sa, Ducele de Essex"?

Necula se ridică roșu la față:

— Nu-i este îngăduit nimănui, indiferent de funcția pe care o deține, să batjocorească munca cuiva, oricât de umilă ar fi.

— Sună frumos lozinca asta, Necula. Cu o condiție! Să fie muncă.

Dumneata ai fugit de ea. Ai renunțat la diploma de inginer agronom numai pentru a rămâne în Capitală și recurgând la cele mai jalnice compromisuri te-ai angajat zilier, cu un pol pe seară, la teatru. Am tot respectul pentru oamenii de artă, dar nu și pentru cei care naufragiază din frivolitate în culisele ei. O cafea la cofetăria de alături, bârfă, cancanuri, aere de maestru în fața rudelor năucite din provincie, "prospătură" — un termen care ți-e la îndemână — toante fără căpătâi amestecate de promisiunea că vor face film ori televiziune, dar care nu-și pun întrebarea de ce, dacă-l cunoști atât de bine pe regizorul X, nu te-au văzut în *Mihai Viteazul*... Mai ai ceva de adăugat?

— Cineva trebuie să tragă și cizmele, replică figurantul, din nou umil.

— Asta pe vremea ordonanțelor. Nu se mai poartă. Necula, bagă-ți mințile în cap! Aseară, în jurul orei 20, Dora Ioachim a dispărut, iar dumneata ai lipsit de la spectacol. Nota bene! Unitate de timp. De ce ai lipsit și cum ți-ai petrecut timpul? Cred că nu e nevoie să-ți atrag atenția asupra gravității situației. De la prima noastră întrevvedere m-ai mințit, mi-ai ascuns în permanență ceva. Acel ceva mă interesează!

Figurantul își luă capul între mâini. Vorbele izbucniră incoerente, într-un hohot:

— Nu pot... nu pot să vă spun.

Capitolul XII

Locotenentul Dobrescu dă extemporal

La ora 4 după-amiază locotenentul Dobrescu își scutura bascul de zăpadă la intrarea unei case modeste de pe strada Plantelor. Era a șaisprezecea adresă pe care o epuiza, de dimineață, în căutarea necunoscutului profesor și începuse să simtă foamea și oboseala.

Sună o dată, scurt (așa îl învățase Minerva: "Nu lung, imperios ca sectoristul, ori de la lumină, ci timid, ezitând, fără tupeu, ca unul care vine să solicite"), făcând abstracție de vizorul elegant, gros ca o lentilă de miop, înfipt în ușa de stejar. Respecta astfel cea de a doua poruncă a Minervei: "Nu te holba în vizor, curios să sesizezi vreo mișcare de partea cealaltă. Expune-ți profilul! Te avantajează..."

Se gândi la cel care avea să-i deschidă. Vizitase o galerie variată de profesori-meditatori și reflecta că ideea reducerii la același numitor comun a indivizilor de aceeași profesie este falsă. Intrase în mansarde, unde profesori bătrâni își duceau zilele lângă un primus ori reșou electric și o nevastă acrită de plictiseală. Admirase apartamente elegante, încropite cu piese rare de la Consignația, iar meditatorul spilcuit ca un maestru de dans *en vogue* explica exerciții sofisticate unor eleve nostime așezate pe scaune cu picioare subțiri, poleite. Rămăsese fără glas într-o odaie unde profesorul, crai cincuagenar, ciupea bărbii proaspete în fața soției mai în vârstă, abrutizată de muncă și prezentată drept menajeră.

Când, în sfârșit, ușa se deschise, din cauza întunericului dinăuntru nu sesiză decât sticlitul unor lentile. O voce joasă, răgușită se interesă:

— Pe cine căutați?

— Am citit un anunț în legătură cu niște lecții de matematici pentru avansați, explică Dobrescu învârtindu-și, stingherit, bascul în mâini.

— De ce n-ați telefonat în prealabil?

Începuse să-și distingă interlocutorul. Un om la vreo 60 de ani, cu nas puternic, vulturesc.

— Îmi pare rău că v-am deranjat. N-am telefon acasă. Am încercat să sun din oraș, dar n-a răspuns nimeni. Ba era ocupat, ba nu puteam obține legătura. Fiind pe aproape, am îndrăznit... Noroc că ați dat adresa și zâmbi tont.

Se auzi ceva nedeslușit, ca un grohăit pe care locotenentul îl interpretă drept o invitație nu din cele mai îmbietoare de a intra înăuntru. Fu condus printr-un hol întunecat, supraaglomerat de mobilă, într-o odaie ciudată, triunghiulară, fără ferestre. Un bec ardea sus în tavan cu un basc de tablă deasupra.

Profesorul își împreunase pumnii în fața gurii, privindu-l fix.

Purta o haină veche de lână, cu două petice de piele la coate.

— Cum vă numiți?

— Panait Vasile.

"Nu te băga la «ești»", îl dăscălise Minerva. "Deși frecvenți, par inventați în astfel de situații. Ca și în literatura de amatori. Mustește de nume sonore,

construite..."

— Panait... Ce vârstă aveți?

— 24! spuse Dobrescu și nu adăugase decât doi.

Privirea i se opri pe un bust așezat în spatele profesorului, cumva în stânga, și inima îi zvâcni puternic. Voltaire, cu ochii lucizi, malițioși, deși orbi, cu fruntea enormă, lucioasă, Voltaire, cu fața unghiulară și ascetică, Voltaire-ul lui Houdon! Iar lumina, lumina cădea de sus pe creștet, dându-i strălucire de nimb.

"De fapt", își zise, "Minerva l-a găsit pe profesor înaintea mea."

— De ce vă interesează, hm, dacă-mi pot permite o astfel de întrebare, lecțiile de matematică?

Avea o politețe rezervată, circumspectă, care-l intimida.

— Am terminat liceul acum patru ani și aș vrea să-mi continuu studiile. Intenționez să încerc la Politehnică. M-am mai prezentat și acum trei ani, râse încurcat, dar m-au picat.

— În prezent cu ce vă ocupați?

— Țin contabilitatea la o cooperativă de încălțăminte... Adăugă precipitat, parcă speriat de un eventual gând al profesorului: Salariul e așa și așa, dar mă ajută părinții. Sunt din Drăgășani.

I se păru sau profesorul avu într-adevăr un zâmbet fugar, mai mult o umbră care alunecase pe obrazul stors, tăbăcit?

— O lecție durează două ore și, hm, vă costă 50 de lei. Hm, dacă vă hotărâți, puteți alege orice zi din săptămână afară de sâmbătă și duminică.

— Luni și joi v-ar conveni?

— Mi-e indiferent.

— Știți, făcu Dobrescu, nu pot decât după-amiaza, după ora 5.

— Să zicem luni și joi de la 6 la 8.

— E perfect.

Profesorul descoperi printre cărțile și caietele de pe masă o agendă veche de birou și însemnă ceva. Dobrescu dădu să se ridice, dar omul îl opri cu un gest.

— O clipă! Aș vrea să văd, hm, care vă este nivelul. Un mic sondaj, să nu pierdem timpul data viitoare. Lucrez cu mai mulți elevi deodată, dar, hm, asta nu vă frustrează de nimic. Luați, vă rog, o foaie de hârtie...

Dobrescu simți literalmente că i se înmoaie genunchii. "Extemporal! Asta-mi mai lipsea." În timpan îl izbea avertismentul Minervei:

"Nu-l lăsa să-ți ia vreo probă! Nici n-apuci să înșiri două semne și te simte că ești impostor, ori prea aerian ca să merite să-și bată capul cu tine. Eschivează-te, aruncă-te pe geam, mănâncă-ți pălăria, fă orice, dar nu pune mâna pe creion..."

Și totuși, locotenentul luă creionul în mână. Îi mușca vârful, chinuit de aceiași colici intestinale de la tezele Minervei.

— Sunteți atent?

Dobrescu mormăi ceva pozitiv.

— Dintr-un triunghi isoscel... sau nu, mai bine să vedem, hm, cum stați cu algebra!

Locotenentul dădu din cap recunoscător, ca și cum toată viața ar fi tânjit de dorul unor ecuații.

Se uită la cartonul prins în pioaneze care o înfățișa pe Minerva într-o viziune artistică suprarealistă. Un ochi mare atârna jos lângă bărbia ca un echer, iar peste ceea ce putea fi o sprânceană flutura bretonul — câteva pensule de tuș, gros. Și totuși, ciudat — îi veni să râdă locotenentului — liniile frânte, demente, aduceau vag cu Minerva. Desluși jos un ibric mic, pseudonimul grafic al unui pictor la modă, bine cotate. Își ridică piciorul punându-l peste celălalt, atent să nu dărâme un morman de cărți, teancul de rufe aduse de la Nufărul și încă nedespachetat, un cactus enorm, cu ghimpi bătrâni, galbeni.

Maiorul Tutovan, în ținută de interior (pantaloni de schi, bluză trening și un fes turcesc cu ciucur negru — se spălase pe cap), asculta atentă raportul locotenentului.

— Și?

Dobrescu zâmbi cu modestie.

— M-am descurcat binișor. O ecuație simplă, de gradul trei. Deși am terminat modemul, grație orelor dumneavoastră, sublime...

— Dobrescu, nu-mi umbla cu cioara vopsită! sări Minerva de pe scaun. Spune-mi ce-a urmat!

Locotenentul își coborî privirea.

— Am avut noroc. A sunat telefonul, pe urmă i-au venit niște elevi. Am pretextat că e târziu și a rămas pe săptămâna viitoare.

— Slavă Domnului! Ce impresie ți-a făcut?

— Foarte circumspect.

— Are mulți elevi?

Dobrescu ridică din umeri cu sensul: "Asta-i bună! De unde să știi?!"

— N-am idee...

— Ziceai că a răsfoit agenda în fața ta.

— Nu în așa fel încât să mă pot uita fără să mă ridic în picioare.

Pretindea că lucrează cu mai mulți odată.

— Câte scaune erau în odaie?

— Cinci! inventă locotenentul, căruia nu-i trecuse prin minte să le numere. "Oricum", se consolă, "tot o să le inventarieze singură, mâine, poimâine..." Bustul lui Voltaire, adăugă repede ca să-i abată atenția, era în stânga...

— Lasă-l pe Voltaire. Îl măsoară din cap până-n picioare și spuse blajin: Ai crescut mare, Dobrescu, și-mi pare rău să mă obligi să ți-o spun fără menajamente. Schimbă brusc tonul: Minți! Nu erau cinci scaune în odaie!

— Poate să mă fi înșelat...

— Nu te-ai înșelat. Nici nu le-ai numărat. Recunoaște cinstit!

Locotenentul, roșu ca sfecla, își mușcă buzele. Se întreba aiurit prin ce calcule nemaipomenite îi detectase minciuna. Oftă, spășit:

— Nu le-am numărat.

Minerva pufni și apucă furioasă cordonul jaluzelelor, vrând să le coboare. Trase prea violent și rămase cu cordonul rupt în mână.

Spre surprinderea lui Dobrescu, care se aștepta la un cataclism, Minerva începu să râdă:

— Îmi închipui ce spaimă ai tras. Auzi idee! Să-ți dea o ecuație... Tocmai ție! În sfârșit, te-ai descurcat binișor. L-ai reperat în timp record. Rămase o clipă pe gânduri. Spune-mi, te rog, crezi că există vreo legătură între profesor și dispariția Dorei Ioachim?

— Deocamdată n-avem nici un indiciu. Faptul că profesorul cunoaște primele două victime — Pascu și Mihăilă — nu ne poate duce la concluzia că era în relații și cu a treia. Bineînțeles, orice e cu putință, dar nu neapărat obligatoriu. Și apoi, Dora Ioachim nu era ingineră. Ipoteza că toți se cunosc între ei rămâne totuși în picioare. Până acum am individualizat două echipe cu joc distinct: pe de o parte Dincă, Luca și Necula, toți trei în relații intime cu Dora, pe de altă parte legături vechi între Pascu, Mihăilă și profesor, recente între ingineri și Dora. Femeia asta bâzâie ca un țânțar împrejurul unei surse de lumină. Dar unde s-a oprit traiectoria ei? La profesor?

— Ai pus excelent în ecuație, băiete! Aproape că-ți iert figura cu scaunele. Știi ce impresie am? Că asistăm la o combinație diabolică, un cocteil infernal de sentimente și interese deosebite ale unor indivizi distincți, concentrate într-un shaker comun. Toate conlucrează pentru un țel pe care îl cunoaștem: obținerea prin șantaj a unor informații cu caracter economic. Mijlocul: confecționarea de diplome false. Dar cine pune în mișcare tot circul ăsta? Unde e capul de linie?

— Consider, opină locotenentul, că trebuie să ne concentrăm toată atenția asupra profesorului și a grupului celor trei: Dincă, Luca și Necula.

— Ei, aici îmi plăcuși! Parcă ne-a mai rămas altcineva.

— Și în special asupra lui Dincă.

— De ce?

— Afișează o sinceritate menită să ne demobilizeze.

— Crezi? În sfârșit, uite, ca să nu zici că-ți ignor sugestiile, mă duc să stau de vorbă cu el.

Îl conduse până la ușă.

— ...Și când tragi o minciună, Dobrescule, apropo de scaune, nu-ți mai înfinge unghiile în genunchi. Dezbară-te de reacții fixe. Adu-ți aminte de chestia asta, mai ales când scoți vreo zână la plimbare. Umblă sănătos, băiete!

Capitolul XIII

Dumneavoastră erați avertizat, domnule Dincă!

Îl găsi meșterind un cățel de lână neagră, mătăsoasă. Mirosea a clei ars și a vopsea proaspătă. Își spală mâinile cu benzină și o pofti extrem de

amabil să ia loc.

Pe fața fermă și imobilă, Minerva nu putu descifra ce impresie îi făcea cu adevărat vizita ei.

— Vă așteptam, începu Dincă, privind-o deschis în ochi.

— Îmi face plăcere, zâmbi Minerva, să aflu că nu sunt inoportună.

— Știți, m-am gândit mult la cartea aceea...

— Și ce ați conchis?

Dincă zâmbi încurcat:

— Că mi-a fost strecurată în mod intenționat.

— Ca s-o gălesc eu?

— Dumneavoastră sau altcineva. Pe Pascu, repet, și vă rog să rețineți că o fac pentru a treia oară, nu l-am cunoscut. Este exclus deci să fi ajuns la un schimb de daruri. Dedicția îmi întărește convingerea. O trimitere precisă, care să ateste relații certe între noi.

— Suspectați pe cineva?

— Nu.

— În cazul că unul dintre amicii dumneavoastră a făcut-o, obligațiile dictate de recunoștință — știți la ce mă refer — încetează.

— Teoretic. Nu mă debarasez ușor de cineva la care am ținut.

— E o slăbiciune.

— Am afirmat oare sau am dat să se înțeleagă vreodată că sunt un dur?

Din contră...

— Poate că la mijloc e doar comoditatea, o lene a voinței. Știu că nu pot și de aceea nu-mi mai bat capul. Nici măcar nu încerc.

— Poate, acceptă Dincă.

Părea în general gata să accepte orice.

— Mă gândesc că acela care v-a dăruit cartea, desigur la figurat, trebuie să vă cunoască foarte bine. Am aruncat o privire fugitivă prin biblioteca dumneavoastră, în cea mai mare parte, volume de poezie. Arthur Rimbaud, într-o ediție epuizată fulgerător, reprezintă o atenție delicată din partea cuiva care este avertizat asupra gusturilor dumneavoastră.

— Din acest punct de vedere am fost chiar încântat.

— Fatal deci, reluă Minerva, gândul mă trimite la cineva din imediata dumneavoastră apropiere. Cum ați afirmat dintr-un bun început că sunteți un solitar, cu înclinații frizând xenofobia, Luca și Necula se singularizează în prim-plan.

— Ceea ce spuneți dumneavoastră e perfect logic, dar din nefericire realitatea nu este totdeauna logică. Sunt victima unui concurs de împrejurări care mă împresoară ca o sârmă ghimpată, fără să pot acționa. Râse cu tristețe: Ce-i drept, nu m-am descurcat eu nici în conjuncturi mai puțin complicate.

— Dora Ioachim vă vizita?

Chipul omului se adumbri.

— Niciodată. Ne vedeam în altă parte.

— La ea?

Dincă îi evită privirea:

— La ea am fost o singură dată.
— Considerați exclus deci ca Dora să vă fi adus cartea?
— Categorie. Nu văd cum.
— Prin intermediul lui Luca și Necula, să zicem.
— De ce s-ar debarasa de mine în felul ăsta? Țin la prietenia lor, dar nu mă cramponez. Ar fi suficient un singur cuvânt ca să mă îndepărteze, cu atât mai mult cu cât eu am venit pe capul lor.
— Poate nu asta le-a fost intenția primară. Ulterior însă, intrați în cine știe ce încurcătură...
— Mă silesc să trag eu ponoasele? Nu, nu cred. E prea murdar. Dar mi-aș îngădui o întrebare. De ce, discutând despre ei, vă exprimați ca și cum s-ar fi constituit într-o frondă împotriva mea?
— În orice prietenie se creează spontan unele preferințe. Gruparea pe care am făcut-o n-a fost întâmplătoare. Luca și Necula au mai multe afinități, am constatat chiar o comunitate de gusturi.
— E adevărat, totuși n-am simțit consecințele acestei situații. N-am avut niciodată sentimentul că sunt evitat, ori, dacă vreți, nepoftit, că o discuție s-a întrerupt brusc din cauza mea, cunoașteți momentele acelea jenante când oamenii amuțesc pentru că vorbeau de lup...
— Perfect! Înseamnă că v-au relatat și anumite incidente legate de al doilea asasinat.
Dincă ridică privirea surprins.
— Al doilea asasinat?!
— În seara de 11 ianuarie, inginerul Mihăilă a fost ucis.
— Și ce amestec au Luca și Necula în povestea asta?
— Amândoi se aflau doar la câțiva metri de victimă și nici unul nu-și poate justifica limpede prezența.
— Unde spuneți că s-a comis crima?
— Pe strada Vâlcei, colț cu Ilenelor. Cartierul Tei.
Dincă râse stingherit:
— E nostim, dar în aceeași seară mă găseam și eu pe-acolo. Mai precis, în stația de troleibuz.
Minerva simulă surprinderea:
— La ce oră?
— 19,45. Adăugă pe un ton neutru: Nu m-aș mira ca exact la această oră să fi fost omorât Mihăilă.
— Câteva minute mai târziu. Cu ce ocazie vă aflați pe strada Vâlcei?
Dincă se foi vizibil încurcat.
— Probabil n-o să mă credeți...
— Ce motiv de îndoială aș avea? Ați fost extrem de sincer cu mine, domnule Dincă, chiar în situații care nu vă avantajau.
— Pare neverosimil, mult prea neverosimil.
— Să vedem.
— Luni, în cursul dimineții, am primit un telefon din partea unui oarecare Popovici, avocat. Îi fusesem — susținea — recomandat de către domnul Vasiliu... mai exact domnul doctor Vasiliu. Mă solicita să-i decorez casa, care

dacă nu mă înșel abia și-o construise.

— Vă ocupați și cu astfel de probleme?

— Da, îmi face chiar plăcere. Înțeleg prin aceasta că aspectul financiar este subsidiar. Comanda mi s-a părut interesantă. În afară de idei, eventuale schițe de mobilier, avocatul mai dorea și niște vitralii, un cămin fals, piese în mozaic etc. I-am propus să ne întâlnim undeva în oraș pentru a stabili condițiile.

— Și?

— Mi-a fixat o întâlnire în stația de troleibuz din strada Vâlcei. Prefera să discutăm la fața locului.

— Desigur, nu s-a prezentat nimeni.

Dincă râse.

— Așa-i. L-am așteptat jumătate de oră, adică până la 8 și 15, apoi am plecat. Ulterior, n-a mai dat nici un semn de viață. De aceea mi-era teamă că n-o să mă credeți.

— Nu v-a fost deloc teamă, zâmbi Minerva și trecu la altceva: Sunteți un om paradoxal, domnule Dincă.

— De ce?

— Profesiunea dumneavoastră e *frumosul*. Și nu numai că aveți aptitudini deosebite, dar munca aceasta, după propria dumneavoastră mărturisire, vă produce satisfacție și plăcere. O bucurie de fiecare zi cu care, din nefericire, nu se pot lăuda mulți.

— E adevărat.

— De aceea, pare cu atât mai de neînțeles faptul că interiorul dumneavoastră — își roti ochii prin încăpere — este atât de plat, iertați-mi brutalitatea observației, atât de searbăd. Nici un strop de fantezie. Simetrie, ordine, curățenie și atât!

— Nu știți că cizmarul umblă cu ghete rupte?

— Mi-am imaginat totdeauna că pentru un artist este aproape o imposibilitate organică să trăiască într-un decor care nu-l reprezintă. Ați văzut interiorul lui Necula?

— Doamnă, eu nu pretind că sunt un artist autentic.

— Dar ce?

— Un meșteșugar oarecare, poate ceva mai îndemânat decât alții.

— În sfârșit, zâmbi amabilă Minerva, am făcut o simplă observație. E totuși ciudat. Când manifesti atâta predilecție pentru estetic! De exemplu, relațiile dumneavoastră cu Dora Ioachim mi le explicam numai din acest unghi.

— Și n-ați greșit. Fizic, pentru un ochi care știe să privească, Dora reprezintă o revelație: trăsături mongoloide, trup de malaieză, culori specifice Albionului...

Minerva îl scrută printre gene. I se părea curioasă maniera nouă, detașată, în care se exprima acum Dincă despre femeia iubită. Avea tonul moderat, agreabil al discuțiilor purtate undeva, într-o vizită, despre o cunoștință comună. Întrebă brusc:

— Așa de repede v-a trecut?

Fruntea lui Dincă se încreți.

— Ce anume?

— Dragostea pentru Dora.

— Da' de unde! surâse Dincă. Șopti înfrigurat: O iubesc mai mult ca oricând. De la ultima noastră întrevvedere, am înțeles însă un lucru capital. Dora este o mică sălbăticiune. Orice obstacol ridicat în fața ei care ar putea semăna cu gratiile unei cuști o declimatizează, dacă sesizați ce vreau să spun. O scot din climatul ei vital. E un fenomen aparte.

— Ea v-a explicat... fenomenul?

— M-a ajutat să-l înțeleg. A fost un moment desăvârșit. Venisem la ea mohorât, deprimat, cu moartea în suflet. Nu mai era gelozie, era o durere copleșitoare. A început să-mi vorbească limpede, duios. Dar bănuiesc că lucrurile acestea nu vă interesează.

— Dimpotrivă. Mă interesează și încă foarte mult. Vă rog să continuați!

— După o oră eram alt om.

— Cum s-ar zice, e o mică vrăjitoare.

— Într-adevăr, asta e! O mică vrăjitoare.

— Când a avut loc metamorfoza?

— Alaltăieri seară.

— Alaltăieri seară... Rețineți cumva ora?

— Sigur că da. Pe la 5 după-amiază. La 6 și 10 am plecat.

— De ce așa curând?

— Era obosită. Spunea că abia așteaptă să facă o baie și să se urce în pat. La 7 eram la Șosea.

— La Șosea?

Dincă își trecu degetele prin păr, stânjenit.

— Știu că o să vă vină să râdeți. M-am purtat ca un liceean, dar simțeam nevoia să mă plimb câteva ore.

— Din câte îmi amintesc, alaltăieri seara a fost o vreme infectă. Vânt, lapoviță...

— Tocmai asta mi-a plăcut. Am încercat o senzație superbă, singur cu ploaia pe aleile pustii. Liniștea aceea, ici-colo câte o fereastră luminată, ca în basmele lui Andersen. Se uită la ceas: îmi dau seama cât e de nepolitic, dar peste 20 de minute trebuie să fiu la stația Romană. O să vă supărați dacă...

Minerva se ridică, trăgându-și mânușile.

— Deloc.

— Vă rog să nu mi-o luați în nume de rău... Înțelegeți... nu vreau s-o las să mă aștepte. Și ca să fiu sincer, adăugă zâmbind, nu sunt convins c-o să mă aștepte.

Minerva își răsuci iute capul.

— Cine?

— Dora.

— Dora Ioachim?!

— Firește!

— Când ați fixat întâlnirea?

— Azi-dimineată.

Minerva păru foarte preocupată de butonii mânușilor cu capse rebele. Simțea că-i vâjâie urechile. Întrebă nesigură:

— V-ați... ăăă... văzut azi-dimineată?

— Nu, am aranjat prin telefon.

— Cine a sunat? Dumneavoastră sau ea?

— Ea. De fapt mi s-a comunicat prin 05 că am fost căutat în cursul dimineții, de către abonata de la numărul 17 19... Dora Ioachim, care mă așteaptă la ora 21 în stația Romană.

— Aha! Înțelese Minerva. În cazul ăsta, îmi pare rău că v-am reținut. Nici nu v-ați ras...

Dincă își trecu îngrijorat mâna peste barbă.

— M-am luat cu vorba și am uitat. Acum nu mai am timp, și își desprinse canadiana scurtă, îmblănită din cui.

— Îmi permiteți să vă însoțesc? Întrebă Minerva.

— Unde?

— La întâlnirea din Piața Romană.

— Mă rog... deși nu înțeleg...

— Dar e limpede. A dispărut de câteva zile și avem lucruri importante de discutat.

— Ce?! ți pă Dincă. A dispărut Dora? Dora? Dora?!

— Îhî. Vă pot oferi și amănunte. Se află în comuna Răsadnița. Mai precis, se afla. O colibă în mijlocul pădurii... Romantic și foșnitor...

— Ce-i gluma asta?

— Mi-e indiferent cum o calificați. Și nu e cazul să jucați teatru. O face Necula suficient de prost. Dumneavoastră erați avertizat, domnule Dincă. La celelalte indicii ați adăugat unul proaspăt, de ultimă oră. Șirul celor 15 scrisorele de amor trimise zilnic fără omisie de când v-ați cunoscut, s-a întrerupt brusc alaltăieri. Vreau să spun că din colecție lipsesc două epistole: cea de ieri și cea de azi. N-avea sens să-i scrieți știind că nu e în București. Asta numim noi, cei de la poliție, greșală psihologică, domnule Dincă.

Capitolul XIV

Minerva consultă oglinda

Minerva îi telefonase în prealabil profesorului, astfel că acesta era avertizat de vizita ce urma să i-o facă. Solicitase o oră relativ târzie — 8,30 seara — în speranța că-l va găsi singur. Pentru a nu atrage atenția, Minerva încercă să-și camufleze "genul" atenuând din "exotismul" înfățișării ei. Îmbracă un palton negru, înlocui bascul cu un batic înflorat, iar la sugestia lui Dobrescu, care-și manifestase plin de menajamente scepticismul față de încălțăminte greoaie, încălță niște pantofi de lac. Apoi, neașteptată cochetărie, spre stupefacția locotenentului, scoase un vaporizator. Îl clătină, încercându-i conținutul și apăsă cu nădejde pe pompă.

Încăperea se umplu de un miros puternic de insecticid. Dobrescu, asfixiat, tușea și strănuta, înecându-se de râs.

Minerva își încruntă sprâncenele:

— Uitasem... Am avut astă-vară gândaci și nu găseam pompa de flit. Își mușcă unghiile gânditoare. Și-acum ce fac? Ridică din umeri: Nu înțeleg ce-or fi găsim unii de râs în chestia asta...

Profesorul strâmbă din nas semnificativ când o primi. Își scoase ochelarii, privind-o cu interes nedisimulat. Avea ochi extrem de mici, vicleni și încă vioi. Dedesubtul lor îi crescuseră pungi mari, adânci, ca niște buzunare.

"Suferă de rinichi", diagnostică Minerva, apoi, observând petele cafenii de pe mâini — *les fleurs du tombeau*, cum spunea tanti Caliopi — adăugă: "Și de ficat".

Dacă el era într-adevăr individul căutat, reflecta Minerva, de ce își riscă nebunește liniștea și libertatea? Și privindu-i mâinile mici, rapace, avide, cu degete neliniștite ca niște lăcuste, găsi o singură explicație: lăcomia.

— Cu ce scop, hm, se interesă profesorul, intenționați să luați lecții?

Minerva își rostogoli ochii mari.

— Așa m-au sfătuit toți prietenii. "Nu fi proastă tu, că ești fată deșteaptă!" Pe vremuri eram considerată foarte talentată, dar viața... O femeie singură e greu să se descurce azi fără studii superioare.

— Nu sunteți măritată?

Minerva păru jenată:

— Știți, eu acu' vă spun dumneavoastră, am divorțat de patru ani. Trebuia să mă fi hotărât mai de mult, dar cum se întâmplă de obicei, îți lipsește curajul.

— Cred că v-ați descurcat foarte bine, observă profesorul fără s-o scape din ochi.

Minerva chicoti:

— Așa mi-au spus și cei de la serviciu. "Dragă Lili — că mie așa-mi zic fetele — n-ai ce pierde!"

— Unde anume lucrați?

— La un institut de cercetări de pe Calea Victoriei. Sunt laborantă.

— Numai?! Cu liceul?

— Și trei ani de Politehnică.

— Hm... cam puțin. Așadar, v-ați hotărât să dați examen la facultate.

Unde?

— Vedeți, eu acum să vă spun dumneavoastră, nu sunt chiar decisă, decisă. M-ar tenta la Agronomie, că e mai ușor. Da' când mă gândesc să mă duc la țară...

— Depinde, zâmbi pentru prima oară profesorul, poate că ați putea face față și în altă parte. E în funcție, hm, de dumneavoastră.

— Ah! exclamă Minerva pocnindu-și palmele. Mi-e groază de examen! Am niște emoții! De pe acum. Numa-n ceaiuri de mentă o țin...

— Hm, e cam devreme. Câte ore pe săptămână v-ar interesa?

— Știți, eu acum vă spun dumneavoastră, e și în funcție de preț. În

general m-ar fi interesat de trei ori.

— Vă costă 50 de lei două ore consecutive. Ar fi deci 150 de lei pe săptămână.

Minerva simulă spaima. Își lăasă ochii în jos, frângându-și degetele.

— E cam mult pentru posibilitățile mele. Știți, eu acum vă spun dumneavoastră, când trăiești dintr-un salariu... nu m-am gândit la atâta. Zâmbi umil: Poate, poate că... mi-ați putea face un mic rabat. Credeți că 45 sau, hai 47 de lei...

Minerva se tocmea pentru tentă de autenticitate. Profesorul trebuia împresurat, amestecat, orice notă de verosimil exploatată și servită cu dibăcie, îndepărtându-l de adevăr ori de ceea ce eventual îl avertiza intuiția. Șase sute de lei pe lună smulși din bugetul unei funcționare, fără ca aceasta să încerce măcar să reducă din preț, ar fi părut cel puțin curios.

Profesorul ridică plictisit din umeri:

— Doamnă dragă, hm, acesta-i tariful meu. Înțeleg că vă este greu... Își desfăcu brațele neputincios. Dumneavoastră mai reflectați, mai sfătuiți-vă...

Minerva își calculă ezitarea numărând până la 17.

— În sfârșit, dacă nu se poate altfel, rămâne așa.

Profesorul se juca cu creionul, lovindu-l de masă.

— Să știți că în general acesta e prețul. Alții dau câte o singură oră. Și pare mai ieftin, înțelegeți, hm, așa e psihologic. Doar 25 de lei. Dar eu sunt de alt principiu. Dintr-o oră elevul nu se alege cu nimic. Până se concentrează trec adesea 15-20 de minute.

— Sigur că *da*, admise Minerva, rotindu-și ochii prin cameră.

"Cum i s-o fi părut lui Dobrescu modest interiorul profesorului? Ce-o fi vrut? Să-l vadă pe Benjamin Franklin în mărime naturală turnat în aur?"

Ce-i drept, lumina mică, insuficientă, pereții murdari, nezugrăviți de cine știe când, covorul tocit, parchetul negru, perdelele modeste — în fond, tot ceea ce dă strălucire unei încăperi — speculau abil mizeria, estompând voit mobilele și obiectele de preț. Locotenentul nu remarcase tablourile de bună calitate, masa splendidă stil la care se așezase — acoperită cu o pătură veche — oglinda în ramă de argint necurățat, vasul înalt japonez suportând un maldăr de ziare, scaunele ("patru, băiete, erai pe-aproape") delicate, aurite, ascunse sub huse decolorate.

— De aceea mă gândeam, continuă profesorul, că o verificare sumară a cunoștințelor dumneavoastră ne-ar ușura munca data viitoare.

Minerva păru să se codească.

— Știți, eu acum vă spun dumneavoastră, sunt atâția ani de când n-am mai rezolvat un exercițiu...

— N-are importanță. Zâmbi a doua oară: Am să vă dau ceva ușor.

Începu să răsfoiască un manual — Algebra de-a XII-a, o detectă Minerva — și își dresе glasul:

— Scrieți, vă rog!

În timp ce rezolva o integrală simplă, clasică, Minerva își frământa mintea imaginându-și cam unde ar fi greșit Dobrescu, de pildă. "O scrânteя sigur la semne", conchise și strecură undeva în formulă plus în loc de minus.

Era extrem de atentă. Nu trebuia să se arate prea savantă, dar, oricum, suficient de capabilă pentru ca profesorul să o aibă în vedere. Toantă, dar capabilă. Dacă el era într-adevăr omul care racola candidații la diplome false, desigur nu s-ar fi încurcat cu un submediocru, incapabil să facă față în viitor celor mai simple probleme de producție. Iar dacă până atunci afișase o naivitate evidentă care îl putea eventual demobiliza pe profesor, acum trebuia puținel surprins.

Într-adevăr, acesta își ridică sprâncenele clătinând din cap pe măsură ce parcurgea calculul Minervei.

— Bine, hm, foarte bine pentru cineva care a abandonat de atâta vreme. Prietenii dumneavoastră n-au greșit. Aveți, hm, toate șansele să reușiți.

— Credeți într-adevăr, domnule profesor? întrebă modest Minerva, clipind mărunț.

O conduse până la ieșire, prin același labirint de mobile, înghesuite în hol. Nesigură, din cauza întunericului se izbi de ceva moale lipit de zid. Pe lângă urechi îi trecu o răsuflare caldă.

Minerva scoase o exclamație și se scuză grațios:

— O! Pardon!

Nu-i răspunse nimeni. Profesorul o apucă brutal de braț.

— Pe aici!

După ce ușa se închise în urma ei, Minerva mai rămase câteva clipe. Dar de dinăuntru nu se auzi nici un zgomot.

Leși în stradă întrebându-se cine o fi fost femeia ascunsă în întuneric.

La cea de a șasea lecție, profesorul o primi cu un zâmbet nou, arborând și o nuanță de afabilitate stângace. Bâjbăiră ca de obicei prin holul întunecat pe care Minerva îl traversă crispată. Straniul o impresiona totdeauna dezagreabil, creându-i complexe.

Incidentul din prima seară, întâlnirea cu femeia, nu se mai repetase și totuși Minerva îi simțea constant prezența, uneori atât de concret, încât iritată întorcea brusc capul ca și cum s-ar fi așteptat să dea peste o privire fixă camuflată undeva în spate. Iar senzația era amplificată de încăperea aceea triumfiară, neobișnuită.

Cercetări discrete făcute de unii colegi de la poliție printre vecini și la forurile competente nu scosese la iveală nimic interesant. Imobilul era proprietatea profesorului, văduv de peste 15 ani, iar unicul fiu al acestuia, arhitect, părăsise de mult țara, stabilindu-se în America Latină.

Situația i se părea Minervei cel puțin ieșită din comun. De existența femeii necunoscute ca locatară permanentă nu se îndoia. Faptul că profesorul își escorta elevii atât la sosire cât și la plecare, întreruperile neașteptate ale lecțiilor, când nemotivat se repezea în holul veșnic întunecat, închizând bine ușa după el, pânda permanentă, neobosită pentru a intercepta cine știe ce mesaje de dincolo îi întăreau convingerea.

"Cine e și de ce-o fi ascunzând-o?" nu înceta să se întrebe Minerva.

"Oricum, performanța e prodigioasă."

Experiența cotidiană dovedise că pentru vecini sau portăreasa unui bloc — atunci când e cazul — pereții și zidurile sunt de sticlă. Oricât de bine ferecată ar fi o ușă, există fisuri destinate privirilor curioase. Iar curiozitatea crește direct proporțional cu eforturile victimei de a trece cât mai neobservată, de a fi lăsată în pace.

— Ei, cum stăm? se interesă jovial profesorul cu tonul unui medic care-și vizitează bolnavul, acum convalescent.

Minerva scoase caietul afișând o fericire recunoscătoare și zglobie:

— M-am uitat azi-dimineață pe cursurile mele de tehnologie. N-o să mă credeți, domnule profesor, dar parcă le-aș fi lăsat ieri din mână.

— Asta-i foarte bine, hm, foarte bine...

— Eu acum vă spun dumneavoastră, continuă Minerva la fel de agitată, m-am gândit că poate s-ar putea să dau câte doi ani într-un an, să termin mai repede. Zâmbi cochet, ca și cum ar fi așteptat dezmințiri: Nici nu mai sunt așa de tânără.

Profesorul o privi atent.

— Nu vi se consideră cei trei ani absolviți?

— De fapt, doar doi și jumătate. Chiar în sesiunea de vară m-am măritat cu dobitocul.

Minerva își amintise că toate cunoștințele ei, făcând referiri retrospective la foștii parteneri de căsnicie, foloseau de regulă acest calificativ.

— Mă rog, doi ani.

— Țț! făcu Minerva. Nu mi-i consideră. Cică a trecut prea mult de când am întrerupt. S-a interesat Nelu... și lăsa pudică ochii în jos. Prietenul meu. Dacă ai abandonat cinci ani, adio! Trebuie s-o iei de la cap, cu examen de admitere cu tot.

— Asta-i destul de neplăcut, bănuiesc, zâmbi profesorul. Presupuneam că, în sfârșit, poate cu unele diferențe, veți merge în continuare.

— Ei, dacă s-ar fi putut...

— Hm, da, e într-adevăr păcat! Un element dotat ca dumneavoastră, obligat să întârzie din cauza unor formalități stupide...

Minerva suspină:

— Dacă aș avea pe cineva... cumva... Eu acu' vă spun dumneavoastră, am avut o colegă care s-a lăsat în doi, înaintea mea. Se măritase cu Costea, știți, fotbalistul. M-am întâlnit cu ea anul trecut la mare. Nu ziceți că ieșise ingineră în câteva luni?! Mi-a povestit și aranjamentul. Bărbatu-său e acum antrenor la o echipă de studenți. El a tras toate sforile și la rectorat și la minister. Se mira și ea cum luase examenele. Că e tută rău! Mi-ar place și mie așa...

Luă bosumflată stiloul în mână cu aerul "de, dacă eu n-am pile, trebuie să mă zbat nu glumă..."

— ...Păi să ne mai gândim, doamnă. Poate găsim pe cineva, hm, să vă ajute. Vă mărturisesc sincer, îmi pare rău de dumneavoastră.

Minerva zâmbi neîncrezătoare.

— E foarte amabil ce-mi spuneți, dar n-am eu așa noroc. N-am avut niciodată...

— Sunteți prea sceptică. De pildă, cunosc o persoană... și lăsă fraza neterminată, pândind reacția Minervei.

Aceasta își rotunji ochii, ducându-și mâinile la piept.

— O, domnule profesor, dacă ar fi posibil! Numai dacă s-ar putea! Nu știu ce aș fi în stare să dau!

Profesorul își țuguie buzele. Scăzu glasul, dând a înțelege că ceea ce spune e deosebit de important și solicită atenția Minervei la maximum.

— Este o chestiune, hm, extrem de delicată. Prudența și discreția, hm, discreția desăvârșită reprezintă condiții capitale.

— Îmi dau seama.

— Dumneavoastră mi-ați inspirat încredere și — pot să v-o spun, la vârsta mea, hm, asemenea declarații sunt îngăduite — multă simpatie.

Minerva, care-și ținuse respirația mai mult de un minut, reuși să roșească oportun și convingător.

— O!

— De aceea, repet, n-aș fi făcut altcuiva o asemenea, hm, propunere. Dar de dumneavoastră îmi pare într-adevăr rău. Dacă sunteți de acord, eu pot lua legătura cu persoana.

— Mai încape vorbă, domnule profesor? Nici nu știu cum să vă mulțumesc!

— Nu mie trebuie să-mi mulțumiți. În sfârșit, ce anume ați dori?

— Păi...

Profesorul o întrerupse, întinzându-i o foaie de hârtie.

— Notați aici ceea ce doriți și datele dumneavoastră. Adăugă râzând: Nu mă prea bizui pe memorie.

Minerva începu să scrie. Ținea capul aplecat, lăsând să i se vadă creștetul cu păr mult și aspru. Hârtia reprezenta o mică nadă aruncată de bătrân. Altfel pecetluiește documentul scris un legământ și apoi vorba aceea: *scripta manent*.

Întinse foaia zâmbind timid. Profesorul o parcurse iute și o strecură aparent distrat în buzunar.

— Deci vreți să reluați studiile începând cu anul III.

— Da... credeți că cer prea mult?

— Mi-ar părea rău să vă faceți iluzii.

Minerva păru speriată.

— Adică?

— Nu! zâmbi profesorul. În privința asta, hm, puteți fi liniștită. Mă refeream la altceva. Sunt informat că în situații speciale persoana, cineva, hm, cineva cu mare răspundere a făcut și mai mult.

— Mai mult? Se poate și mai mult?

— Evident. Deși nu știu, hm, dacă chestiunea e de actualitate. De, râse, bonom, vorbesc și eu așa.

Minerva simulă curiozitatea ațâțată la maximum.

— Puteți avea toată încrederea. Eu acum vă spun dumneavoastră...

— Treaba e, hm, teribil de rentabilă, dar nu vă ascund, prezintă unele riscuri.

— Dacă merită...

— Oho, merită, da, merită destul! Și râse iar.

— Desigur... M-ar interesa...

Profesorul își aținti privirea undeva peste capul ei.

— Cunoscut anumite persoane, ca dumneavoastră, foarte capabile, care nici n-au dat examene.

— Adică?

— Tot n-ați înțeles? Ce vă lipsește, de exemplu, ca să fiți o ingineră, hm, apreciată? Experiență în producție aveți...

— Am. Eu acum vă spun dumneavoastră, ca laborantă știu mai mult decât inginerii ăștia tineri.

— Deci ce vă lipsește?

— Facultatea.

— Nu facultatea. Diploma!

Sentimente contradictorii invadară chipul Minervei. Stupefacție, apoi spaimă și în sfârșit tentația, tentația irezistibilă.

— Ați putea procura...

Profesorul clătină din cap, apărându-se:

— Nu, duduie! Asta nu. Eu, hm, eu intermediez o afacere. Dacă vă interesează...

— Cum să nu?!

— Poate ar fi bine să vă mai gândiți.

Minerva începu să-și roadă unghiile.

— Care sunt condițiile?

— V-ați decis?

Spuse un *da* moale, apoi mai hotărât:

— Da, cine nu riscă nu câștigă. Ce trebuie să fac?

— Să știți să vă țineți gura. Față de familie, față de cunoștințe. Vorbeați mai înainte, hm, de un prieten.

— Nelu Vrăbete.

— El e ultimul care trebuie să afle ceva. Răzbunările amanților, hm, iertați-mă, sunt cele mai cumplite. În al doilea rând, trebuie să vă schimbați serviciul. Poate un timp va fi necesar să profesați undeva în provincie. Eventual o navetă ușoară.

— Dacă trebuie...

Profesorul râse scurt.

— Neapărat. E în interesul dumneavoastră... Ei, ce ziceți?

Minerva își mușcă buzele.

— Principial sunt de acord. Da, cred că sunt de acord. Numai că... Eu acu' vă spun dumneavoastră... nu știu ce pretenții aveți, dacă pot face față.

— Personal, nu pretind nimic, duduie. O fac pentru dumneavoastră din simplă, hm, simpatie.

— Nici persoana? Și chipul Minervei se lumineă brusc.

— Onorariul persoanei e mai mult simbolic. Un fleac, față de ceea ce dă

în schimb. Treabă curată, fără riscuri.

— Cât?

— 5 000 de lei, duduie, plată integrală. Recunoașteți că suma e, hm, ridicolă.

— Într-adevăr, nu e mult... Un televizor, traduse imediat, ca să pară practică, zgârcită, atentă cu banii.

Sconta de fapt și pe factorul psihologic. Avarii, cu foarte mici excepții, sunt în general oameni discreți, ascunși, știind să păstreze un secret.

— Atunci, putem considera târgul încheiat? N-aș vrea să deranjez degeaba persoana.

— Știți, eu acu' vă spun dumneavoastră, aș avea o condiție.

— Mă rog.

— Să plătesc după ce văd diploma.

— Dar e firesc.

— Altceva vreau să spun. Am o verișoară, ingineră. Nu mi-e greu să fac rost de diploma ei, fără să observe. Așa, pentru comparație. Acum, eu vă spun dumneavoastră, cinci mii de lei în bugetul meu...

— Vă e teamă, hm, de un fals grosolan.

— Sigur că da, și pe care nici n-aș îndrăzni să-l folosesc. Atâția bani azvârlți de pomană... și chipul i se întristă de parcă ar fi fost pusă în fața documentului inutilizabil.

— Vă înțeleg foarte bine, domnișoară. De altfel, o să constatați dumneavoastră singură că v-ați făcut griji degeaba. Râse: Garantez pentru calitatea "mărfii". Ei, hm, începem lecția?

Minerva ridică din umeri pe gânduri.

— Acum ce rost mai are? În plus, trebuie să fac și economii.

— Orele de azi, dispuse generos bătrânul, hm, nu vi le pun la socoteală.

— Vai de mine, mă simt prost...

Omul râse și se ridică în picioare.

— Atunci vă aștept peste, hm, să zicem două zile cu toate actele dumneavoastră.

Minerva dădu din cap îndreptându-se spre ușă. Dar aceasta se deschise înainte de a fi pus mâna pe clanță.

Zări doar o fracțiune de secundă chipul străveziu, îngrozitor de palid care se topi în întuneric.

Dora Ioachim, afișând un aer profund ofensat, privea cu încăpățănare fereastra întunecată, fără perdele. De fapt, realizează Minerva, femeia oscila între o ironie ce se voia ucigătoare, ridicându-i cu cel puțin câțiva centimetri sprânceana stângă și o poză de indignare legitimă.

— Știți ce cred eu despre dumneavoastră? întrebă Dora, abia stăpânindu-și enervarea.

Minerva zâmbi dulce:

— Știu. Se întoarce spre locotenent: Poate ești tu curios, Dobrescule, să

afli ce gândește domnișoara despre mine! Nu? Dădu din umeri a neputință: Nu-l interesează.

— Este a doua oară când îmi faceți figura, izbucni femeia. Nu pot să mă învârt doi pași fără să trimiteti sticleți după mine! Hotărât, aveți un tic nervos.

— Cu totul inofensiv, domnișoară.

— Puteți să-mi spuneți răspicat ce doriți de la mine?

— Auziși, Dobrescu? Încă n-a înțeles. Ia explică-i tu limpede ce-ar putea avea poliția cu domnișoara Dora Ioachim!

Minerva trecu în spatele femeii. Locotenentul își dresе glasul:

— Da... Ați fost convocată acum cinci zile, adică pe 16 martie...

Dora Ioachim îl întrerupse impacientată:

— N-am putut să vin.

Minerva, camuflată, se strâmbă semnificativ izbind de câteva ori lângă piept cu pumnul: "Nu te lăsa!"

— De ce v-ați sustras invitației? reluă locotenentul. Trebuie să vă atrag atenția că discutăm în contextul unei situații deosebit de grave, iar eschivele dumneavoastră nu pot fi interpretate decât ca simptome ale culpabilității.

— Am fost plecată din București. De altfel, sunt în concediu. Se poate verifica la întreprindere.

— De ce nu ne-ați spus-o? Invitația a fost orală.

— Am omis.

— În seara de joi, 15 martie, vi s-a comunicat că trebuie să dispăreți.

— Știti cumva și ora? întrebă Dora.

Minerva, peste capul ei, ridică opt degete și spintecă orizontal aerul cu palma.

— 20,30, adăugă cu dezinvoltură, ascunzându-și zâmbetul. Telefonul a sunat în timp ce urmăreați filmul la televizor.

Pe chipul femeii se desenă o surpriză ușoară, alungată repede. Își țuguie buzele frumoase, clipind mărunț. Genele lungi, bine rimelate, îi filtrau privirea, îndulcind artificial expresia dură.

— Povestiți frumos! Continuați!

— În panică, ați început să vă strângeți lucrurile, avertizată că veți naufragia într-o casă izolată, la 15 kilometri de cătun. Cel care v-a avertizat cunoștea locurile.

— Cine o fi ăla?

— Grigore Dincă.

Cu un oftat, Dora se lăsă pe spătarul scaunului. Rosti, fără urmă de agresivitate:

— Dacă sunteți atât de bine informați, nu văd de ce ne mai pierdem vremea.

Tăcu câteva clipe. O expresie de maximă concentrare îi crispa trăsăturile. Devenise o mască imobilă, neînsuflețită. Ochii, pietre verzi fără strălucire, păreau două pete de vopsea pe obrazul unui afiș. Când buzele se mișcară în sfârșit, Minerva încercă o senzație de nefiresc:

— Trăiesc..., încă mai trăiesc... Știți de ce?

Minerva părăsi fereastra.

— Da. Crezi, sau ți se pare că, tăcând, necunoscutul îți va cruța viața.

— Nu mi se pare. Sunt convinsă.

Minerva căută privirea femeii. Surprinse groaza. Încercă un sentiment spontan, nedeslușit pentru fata asta frumoasă, cu trup și chip de sălbăticiune. Cărări întunecate, alunecoase, taine tulburi ascunse undeva în buzunarele adânci ale destinului, amăgiri de o seară sau de o oră îi construiseră o personalitate falsă, un scut în spatele căruia se baricada. Sinuozități de șarpe pe care ea le gândea desigur inerente, vitale, așa cum unii consideră că "a păși" e dement, vulnerabil, conjugând șoptit în umbra generoasă a zidurilor povârnite "înțeleptul" a te strecura.

Și Minerva înțelese brusc că odată, poate pe vremea medicului din Craiova, Dora ceruse mult. Imens. Luna de pe cer, ca băiețașul din basmul acela englezesc. Primise un astru de carton. Sau nici atâta...

Atinse în treacăt mușcata înaltă de pe birou. O floare la care ținea. Rezistentă, fără arome insinuante, fără mofturi.

— Când ai primit primul telefon?

Femeia schiță un zâmbet palid.

— Nu mai încerc surprize. Știți multe, foarte multe. Comiteți totuși greșeala de a vă subaprecia adversarul. Și el știe tot. Se zgribuli sub haina groasă. Că mă aflu aici, de pildă... Am certitudinea... Ce spuneai? A, da... Primul telefon. Acum două luni.

— Ce ți-a cerut?

— Printr-o modalitate sau alta, să intru în contact, să fac cunoștință cu patru oameni: Mihăilă și ceilalți trei. Cu Pascu eram — hai să zicem — logodită... Formula de abordare o lăsase la latitudinea mea... Un singur imperativ... Să nu fiu ostentativă. Să nu se simtă premeditarea. Cred că am izbutit. După consumarea fiecărei întâlniri "raportam" felul în care aceasta se desfășurase. Dorea amănunte. Stare de spirit, reacții. Dacă Mihăilă pare frământat, dacă Luca încearcă temeri, și așa mai departe.

— Ți-a oferit vreo motivare?

— Nu. În schimb, un argument substanțial: în cutia de scrisori, un plic cu cinci mii de lei.

— Ești o femeie inteligentă. Imposibil să nu fi reflectat asupra unei propuneri atât de inedite.

— Aveți dreptate. Am făcut-o, însă superficial. La prima vedere, cererea necunoscutului mi s-a părut inofensivă. Faptul că eram în deficit financiar a contribuit la alungarea scrupulelor. Și, în fond, cerea mai nimic. Să mă întâlnesc cu unul sau cu altul într-un anumit loc, să fixez *rendez-vous*-uri în cutare zi, la cutare oră. Când am început să înțeleg, era târziu.

— Probabil după moartea lui Pascu și a lui Mihăilă.

— Da... atunci.

— Știi cum se numește treaba asta? Complicitate la crimă.

— Eram în totală necunoștință de cauză. Când a murit Mihai, fostul meu logodnic, am fost sincer convinsă că e vorba de un accident. Anunțul din ziar m-a năucit. Întrerupsesem relațiile de câțiva ani și tot de-atunci nu-l

văzusem. Abia moartea lui Mihăilă m-a neliniștit. Începeam să străvăd vag o legătură între mine și cei asasinați.

— Faptul nu te-a împiedicat totuși să continui același gen de relații cu Luca, Dincă și Necula, intuind deja că pot avea aceeași soartă.

— Cu cei trei e altceva.

— De ce?

— Unul din ei este omul care îmi telefonează.

Dobrescu își reprimă surpriza.

— Te contrazici. Admițând, de exemplu, că necunoscutul și Luca sunt una și aceeași persoană, ce sens avea să-ți ceară informații care-l privesc tot pe el?

— Înțelegeți foarte bine. Încercați doar să scoateți mai mult de la mine. Inutil. Nu mai ascund nici un atu în manșetă. Cei trei sunt nedespărțiți. La un moment dat, după ce-i cunoști, vorbind de unul, reflex îi asociezi și pe ceilalți doi. Un tratament distinct l-ar fi izolat pe Dincă, Luca sau Necula născând semne de întrebare. În plus, nu trebuie să faceți abstracție de posibilitatea de a mă avea sub ochi, de a mă controla, de a urmări spectacolul din fotoliul întâi.

"Da", reflectă Minerva, "fata nu gândește rău."

— În mod normal trebuia să-i recunoașteți glasul. Vorbeați des împreună.

Femeia zâmbi:

— Încă n-ați înțeles ce actor desăvârșit e?

— Dincă ți-a oferit locul de refugiu...

— Asta nu-l exclude. Jocul e pervers. Râse: Ca dovadă, m-ați depistat înainte de a fi dormit o noapte în casa pădurarului.

— Nu el te-a trădat.

— Știu. Era însă suficient să v-o sugereze fin.

"Individa are idei", gândi Dobrescu, frecându-și bărbia moale, netedă, deși nu se răsese de două zile. "În fond, drăciile alea de staniol poate că fuseseră lăsate înadins pe masă..."

Minerva îl privi țintă. Spuse apăsător:

— Nu, Dincă fumează "Favorit".

Dora Ioachim își ridică sprâncenele surprinsă.

Locotenentul însă înțelesese. "Favoritul" nu are staniol. Venind la Dora cu intenția de a lăsa urme, indicii semnificative, Dincă ar fi adus cu el ceva. Într-o combinație în care fiecare amănunt e preconizat cu precizie matematică, nu se scontează pe intervențiile hazardului. "Da", opină Dobrescu într-un dialog mut, "dar Dincă știa că Dora fumează «Amiral»". Sconta deci pe căptușeala de staniol a pachetului ei..." Apoi brusc, un alt gând: "Dora era o fumătoare de ocazie..."

Năucit, locotenentul se întrebă (pentru a câta oară?) cum reușește Minerva să-i intuiască raționamentele. Cândva, bine dispusă, scăpase o explicație: "Te știi de mic, băiete. Îți cunosc felul de a gândi. E cel mai lesne de urmărit pe un caiet de matematică, atunci când nu copiezi după alții. În judecățile adultului, mature, recunoști ușor copilul. Ca metodă de lucru,

vreau să spun, ca modalitate de a-ți pune creierul în mișcare. Asta nu înseamnă că ea nu evoluează, dar indiferent de culmile ce le atinge păstrează coordonatele primare. Să ții minte că puțini sunt aceia care cu prețul unor mari eforturi reușesc să-și schimbe metoda de a raționa. Să nu înțelegi greșit. Din fericire, oamenii au posibilitatea unor mari revirimente în gândire: concepție, mentalitate etc. Deci nu ce anume, conținutul, ci cum o fac..."

— În ce fel lua cunoștință de "raportul" dumitale? întrebă Minerva.

— Fixam o oră la care trebuia să fiu neapărat acasă. Îmi telefona. În general era destul de exact, o dată sau de două ori a întârziat vreo 10-15 minute.

— Ultima oară când ați discutat, adică înainte de a pleca în Moldova, așteptai telefonul lui?

— Nu. A sunat inopinat.

— Te-a avertizat probabil că dacă punem mâna pe dumneata și nu știi să-ți ții gura vei fi lichidată.

— Așa e. Vorbi în șoaptă: Doamne, glasul ăla oribil, lipicios... Mâna lui mă va ajunge oriunde... Să nu-mi închipui că niște gratii îl pot împiedica... Și-l cred. E tare. Foarte tare.

Minerva o privi țintă.

— Ți-e teamă?

Răspunsul veni scurt, fără ezitare:

— Da.

Capitolul XV

"Degetul" furat

Cu un pantof proptit perpendicular peste celălalt, sprijinindu-și maxilarul în pumnul mic și negricios, Minerva contempla bosumflată tabloul din fața biroului. Un tablou idiot, după părerea ei, fără semnificații și fantezie. Un fragment de iarnă siropos, în culori fondante. "Bun de lipit pe cutiile cu lapte praf sau eventual pe un etu de purgative. Individul ăla cu lumânarea, Koprol, s-ar încadra excelent în ambianță..."

Se auzi o bătaie în ușă și Minerva spuse ceva nedeslușit.

Dobrescu intră cu pasul nesigur, care o irita întotdeauna. "Parcă ar călca pe un teren minat." Spuse fără să-și desprindă ochii de la peisajul hibernal:

— Dă-i drumul!

— Profesorul...

— Ce-i cu el? Clar, concret, concis! Și repejor, băiete!

— Și-a petrecut toată dimineața dând târcoale unui imobil din Cotroceni.

— Cine-s locatarii?

— Un cântăreț de la Operetă plecat în străinătate pentru un concert...

— Neinteresant! Altcineva?

— O ingineră, Maria Dumitrescu. Locuiește la parter într-un apartament

de două camere.

— Singură?

— Da. Făcu o pauză, apoi adăugă atent la reacția Minervei: Lucrează la Institutul de cercetări nucleare. Bătrânul a urmărit-o de la serviciu până acasă.

— Aha!

— O vecină din blocul alăturat — dactilografă la Consiliul popular sector V — declară că Maria Dumitrescu duce o existență sobră. Nu primește vizite, iese extrem de rar. Birou, piață...

— Ai luat datele individei?

— Care individă?

— Puteai să-ți imaginezi că nu mă interesează ce nuanță de ruj preferă dactilografa! Care individă? Inginera, evident.

Dobrescu rupse o foaie din carnet și o puse pe birou.

Minerva îl măsură atentă, ochii urcând treptat de la bombeul pantofilor, de-a lungul trupului până la urechile puțin depărtate, cu bulbi mărunți.

— E ceva de capul fetei?

— Care fată? bâlbâi locotenentul și roși brusc.

— Aia de ieri...

— Nu-mi dau seama la cine vă referiți.

— Dragă Dobrescu, ai crescut băiat mare, fumezi, mergi la cârciumă cu Diaconescu, reciți *Regina Ostrogoților* — și o spui prost, te țin minte de la serbare — unei domnișoare gingașe cu plete mățăsoase. Normal! Dar pentru că veni vorba, susții — vorbi rar — că aseară când ți-am telefonat erai singur acasă?

Dobrescu făcu ochii mari. Răspunsese el la telefon... Fata nu scosese nici măcar un cuvânt în șoaptă cât timp durase convorbirea, de altfel destul de scurtă.

— Vezi! exclamă triumfătoare Minerva. Când ai ridicat receptorul, se auzea magnetofonul. O melodie de dans. Radioul transmitea buletinul de știri. În timp ce noi încă discutăm, banda s-a terminat. După trei minute, muzica s-a auzit din nou. Cineva îți schimbă deci banda. Tu n-o puteai face vorbind cu mine.

— De unde știți că n-aveam un prieten în vizită? Diaconescu, să zicem...

— Așa? Vrei să-mi povestești că înaintea unui *rendez-vous* cu amicul Diaconescu te uiți din două în două minute la ceas? Ori că zâmbești dulce din senin ca un vițel în fața unei cești de lapte cu ochii zgâiți aiurea, pe fereastră? Da, da, da, băiete! Eu îți vorbeam despre superba teoremă a lui d'Alembert, iar tu-mi surâdeai ca un arhanghel. Și apoi, dragă Dobrescu, ar trebui să mă las de meserie dacă n-aș fi băgat până acum de seamă că în prezența unei femei care te interesează iei vocea de duminică, bine pozată, virilă așa zice. În fond, nu vād de ce faci un mister din treaba asta. Îl bātu pe spinare: Mai învață, Dobrescu! Mai învață...

Minerva scoase nota lui Dobrescu din buzunar, consultând încă o dată adresa.

Casa era înaltă, cu cerdac și acoperiș de olane roșii suprapuse ca niște solzi. O cabană construită în București, cu pretenții de *châlet* elvețian.

Parcurse aleea prunduită și apăsă pe sonerie. Ușa masivă era întredeschisă. Repetă fără rezultat operația de câteva ori, apoi se strecură înăuntru.

În vestibulul lung, aerul era încins. Dincolo, se auzea un aparat de radio. La lumina slabă a plafonierei distinse vag silueta femeii întinse pe canapea.

Minerva își dresе glasul și ciocăni discret în vasul mare cu crizanteme galbene. Femeia nu se întoarse. Se apropie de canapea și atinse brațul rotund, scăpat din mână chimonoului. Sus, aproape de cot, lucea o brățară ciudată. Un șiret de aur de care atârna brelocul transparent, un deget opalin. Totul era redat cu minuțiozitate, falangele, încrețiturile pielii, unghia mică și ovală.

Observându-l, Minerva încercă o senzație dezagreabilă. Degetul de fildeș îi repugna. Îl găsea hidos. Hidos și sinistru, ca orice detaliu anatomic desprins de întreg.

Ocoli canapeaua, stăpânindu-și cu greu exclamația de groază. Femeia era moartă. Revolverul mic căzuse alături, pe dușumea.

În spatele draperiei mâna omului alunecă spre buzunar... Scoase revolverul privind țintă printr-o crăpătură a stofei. Minerva rămăsese nemișcată lângă cadavru. Omul îi pândeа mișcările, strângând puternic patul fierbinte al armei.

Minerva se întoarse măsurând faldurile aurii, cu trandafiri negri de catifea. Făcu câțiva pași înainte, absentă și distrată. Omul își îndreptă brațul atingând draperia cu țeava. Dar Minerva nu observă, ori poate că stofa nu se mișcase. Se apropia încet, nehotărâtă...

Degetul se încleștă pe trăgaci.

"Trebuie să-i chem pe ceilalți", reflectă Minerva. Se întoarse brusc și traversând încăperea cu pași mari, părăsi locuința.

Țeava revolverului alunecă în jos...

Maria Dumitrescu n-avea telefon. Găsi o cabină publică abia la vreo trei sute de metri distanță de locuință, lângă o tutungerie.

Comunică cu ministerul, cerând să i-l trimită pe Vlase împreună cu ceilalți oameni din echipă.

Femeia aștepta în aceeași poziție, neglijentă, ușor relaxată. Dar primul lucru pe care-l observă Minerva fu altul. Sinistrul breloc, degetul acela transparent dispăruse.

Își făcu socoteala că lipsise circa 20 de minute. Suficient pentru ca cineva să se strecoare înăuntru și să dispară. Dar mai era posibil — și Minerva se cutremură — ca acel cineva pe care ea îl asocia cu asasinul să fi

rămas ascuns în cealaltă odaie sau — de ce nu? — în spatele draperiei. Ideea unui tâlhar de ocazie rătăcit în apartamentul Mariei Dumitrescu o respingea hotărât. După toate aparențele, casa nu fusese scotocită, iar șiretul de aur ar fi fost sustras și el. Or, lipsea numai brelocul, degetul acela palid.

Din ce punct de vedere oare jucăria de fildeș prezenta importanță pentru vizitator? Frecându-și urechea de umărul colțuros, Minerva începu să se plimbe iritată prin apartament.

Încerca senzația pertinentă că Marele necunoscut, intuind ori fiind informat despre piste Minervei, se afla întotdeauna cu o lungime de braț înaintea ei. Un sentiment neplăcut, demobilizant și din nefericire generat de o situație reală. Evident, nu dispunea încă de probele necesare care să certifice situația falsă a Mariei Dumitrescu, dar Minerva nu avea nici un dubiu asupra rezultatului expertizei căreia îi vor fi supuse actele femeii.

Trecu în odaia cealaltă, la fel de aerisită, cu același gen de mobile joase, plane, sugerând aceeași simplitate rafinată.

Individa, medită Minerva, fusese în general o exotică. Dar o exotică construită, ostentativă. Ostentativ i se părea și "aerul japonez" cultivat cu încăpățănare într-un imobil din mijlocul Bucureștiului. Mult roșu și negru, obiecte de lac cu destinații necunoscute, vase mari pe jos, suluri cu inscripții estetice camuflându-și ermetic semnificațiile, crengi despuiate, pictând grafice negre și noduroase pe zidul imaculat.

Senzația era accentuată de fotografia femeii asortând obrazului comun amănunte de gheșă: părul pieptănat în bandouri mari, prins în ace înalte cu gămălii la capăt, un chimono înflorat, rimelul încercând zadarnic să dea o orientare oblică ochilor rotunzi și inexpressivi.

Mai ciudat era însă altceva. În tot apartamentul Minerva nu găsi nici o însemnare. Scrisoare, bilet, facturi ori chitanțe. Nimic. O casă fără amintiri, fără trecut, o casă ca o expoziție, o casă sugerând provizoriul, ca și cum Maria Dumitrescu ar fi avut în vedere retrageri vertiginoase cu valize încropite în câteva minute.

O locuință care semăna într-un fel cu cea a lui Mihăilă.

— Ce spui, doctore? Întrebă procurorul Ștefănescu.

Minerva lăsă din mână *coupe-papier*-ul de fildeș. Stătea pe un colț de masă, bălângănindu-și piciorul în gol.

Vlase își ridică ochii frumoși.

— Sinucidere, fără discuție. Clasică, aș zice. Moartea s-a produs instantaneu.

— Ești sigur? se interesă cu oarecare îngrijorare Ștefănescu. Să nu ne lăsăm induși în eroare de o abilitate de punere în scenă.

— Mda! făcu Minerva meditativă. Și mie mi se pare ciudat. Femeile — în materie de sinucidere — apelează de obicei la formule mai puțin dureroase. Otravă, și în primul rând barbiturice în doză masivă.

Medicul își șterse sudoarea de pe frunte.

— Aveți dreptate! În speță, însă, nu încap dubii. Canalul de împușcare, distanța de la care s-a tras — cu țeava lipită de tâmplă — în sfârșit, toate elementele converg spre această concluzie. Dacă aveți totuși rezerve, putem

apela la o comisie de specialiști.

— Sunt două amănunte care mă derutează, continuă Minerva.
Sinuciderea — dincolo de calificarea ei ca act disperat — comportă o anumită regie săvârșită, cu o voluptate perversă, de către viitoarea victimă.

— Vă referiți la scrisoarea postumă? Întrebă procurorul.

— Și la asta. Ambianța însă, în primul rând, nu e firească. Îți pui revolverul la tâmplă în ritm de muzică de dans, așezată pe canapea, în poziția Doamnei Recamier? E original, cam prea original. Ai zice mai degrabă că-și aștepta prietenul, amantul... Se întoarce spre Vlase, surprinsă parcă de o idee: Spuneți, doctore, nu era posibil ca moartea s-o fi surprins dormind? În aceste condiții, o simulare de sinucidere ar fi lesnicioasă pentru un expert. Ai timp să cauți poziția, unghiul de tragere...

— Chiar așa, făcu Ștefănescu, n-ar fi imposibil. Poate că într-adevăr dormea.

— Ei, asta-i! râse Vlase. Dormea la 7,30 seara, cu ușile vraiste! În ceea ce mă privește, repet, n-am nici cea mai mică îndoială. Femeia s-a sinucis. Formula o fi poate originală, dar în fond nefericita — și desemnă interiorul apartamentului — căuta cu orice chip ineditul. În orice caz, pentru autopsie voi solicita asistența celorlalți colegi.

— Da, cred că așa e foarte bine, conchise Minerva.

Nu găsiră cheia de la apartament. Încuiară cu zăvorul pe dinăuntru și ieșiră pe ușa de serviciu care dădea în spatele casei pe un soi de terasă largă. Din cauza întinericului nu observară treapta înaltă, mult deasupra solului. Minerva și procurorul se împiedică, gata să cadă. Ștefănescu începu să râdă. Minerva își scutură ciorapul cu un aer absent.

Capitolul XVI

Urna din scuar

Profesorul rămase câteva clipe în pragul casei, parcă descumpănit de lumina crudă a zilei. Cu pași mărunți, șovăitori, se amestecă în furnicarul de lume. Desena o siluetă ciudată, demodată în paltonul negru cu guler de catifea și umeri înguști, ridicați, așa cum aveau să revină abia după câțiva ani. Printre raglanele scurte, cu linii moi, confortabile, silueta profesorului i se părea lui Dobrescu fragilă și vulnerabilă ca o floare presată într-un album.

Ajunse la Facultatea de Drept fără să întoarcă o singură dată capul și traversă podul cu același mers domol, ușor târșăit. În fața bisericii, înaltă, impunătoare, din cărămidă roșie, își făcu de trei ori semnul crucii și locotenentul se întrebă pentru prima oară dacă nu cumva profesorul se simțea supravegheat ori accepta această eventualitate. Pioșenia afișată i se părea paradoxală, neașteptată față de preocupările clandestine ale bătrânului, așa cum o serie de însușiri sau cusururi presupun ori exclud în mod obligatoriu altele.

Și totuși profesorul mergea mai departe, nestingherit, aparent calm,

greoi din pricina vârstei, dar cu acea hotărâre a țelului cert. Din când în când, arunca câte o privire spre vilele splendide, ocrotite de garduri din fier forjat.

Dobrescu realizează că raza vizuală a bătrânului nu depășea linia umărului. "Sau joacă tare, sau se crede extrem de bine camuflat." Și nu înțelegea, poate pentru că era abia la începutul meseriei, cum se putea simți cineva liniștit când miza nu pe simple jetoane, rotunde și colorate, ci pe propria-i libertate.

Dobrescu se uită la ceas. Erau pe chei de aproximativ o oră și itinerarul părea încă departe de a se fi isprăvit. Clădirea albă a Facultății de Medicină se profila printre crengile goale ale castanilor.

Bătrânul înainta acum și mai încet, uitându-se atent — așa i se păru locotenentului — la stâlpii de pe marginea trotuarului. În vecinătatea stației de troleibuz scoase o etichetă, o umezi și o lipi pe stâlp sus, deasupra coșului de gunoi. O presă bine cu palma, apoi se îndepărtă, pășind surprinzător de repede.

— Ai reținut textul? se interesă Minerva.

— Mi l-am notat, și-i întinse foaia de hârtie.

"Vând schiuri *Pionier*, perfectă stare, preț accesibil. Informații str. Artei nr. 2 bis."

— Ce-ai înțeles din chestia asta?

— Evident, nu-i un anunț oarecare. Afară de faptul că profesorul nu stă pe Artei, numărul 2 bis nici nu există. Am verificat personal azi-dimineață. Deci ipoteza unui serviciu făcut altei persoane cade.

— Atunci?

— Eticheta reprezintă un mesaj. O modalitate de a comunica cu cineva. Probabil, conform unei înțelegeri prealabile, prezența anunțului cu un anumit text, pe un anumit stâlp, are o semnificație specială.

— Și trebuie să recunoști, completă Minerva, că ideea nu e rea, iar locul excelent ales. Ce-i mai firesc decât un astfel de anunț pe stâlpul din fața unei facultăți? Până și procedeul își găsește justificarea. Un bătrân cu mijloace modeste, care evita o cheltuială de 30-40 de lei la "Mica Publicitate". Dar apropo, de ce crezi că textul se referă tocmai la schiuri?

Locotenentul își ridică umerii cu indiferență:

— Sau aceasta este parola conform înțelegerii...

— Posibil.

— Sau, pur și simplu, n-are importanță. Schiuri, balene pentru guler, ori doage de butoi, e același lucru.

Minerva își strâmbă nasul.

— Așa cugetă dumnealui, locotenentul Dobrescu! Ia gândește-te că în loc să vândă schiuri, profesorul se apuca să închirieze o cameră. Ce se întâmplă?

— Nimic. Adresa oricum e falsă. Cel mult pune niște amărâți pe drumuri.

— Zău? Câte perechi de schiuri ai acasă?
— Nici una.
— Aha! Dar dintre cunoștințele tale, câți practică și câți au schiuri?
— Afară de Diaconescu... făcu nesigur locotenentul.
— De ăla nici nu mă mir. Bun! Și acum ia spune-mi despre câți ai auzit, ori te-au întrebat direct dacă nu cunoști pe cineva care e dispus să închirieze o cameră? Te-ai uitat în *România Liberă*? Zilnic sunt zeci de anunțuri în sensul ăsta. Amatori de toate sexele, vârstele și profesiile. Studenți, pensionari, perechi tinere, proaspăt absolvenți de facultate, ca să nu mai vorbim de căsniciile ajunse la domiciliu separat. Acum ai înțeles? Era suficient ca pe etichetă să apară cuvintele "închiriez cameră mobilată" sau "vând butelie de aragaz", pentru ca să dispară în mai puțin de zece minute. Primul amator rupea anunțul. Din comoditate, ca să nu-și mai noteze adresa, dar mai ales ca să înlăture concurența. În schimb, pe schiuri nu se bate nimeni. Majoritatea tinerilor le împrumută de la școală ori de la facultate. Asta înseamnă că textul trebuia să enunțe o ofertă neinteresantă, pentru a avea toate șansele să rămână cât mai mult timp pe stâlp. De ce, Dobrescu?
— Ca să poată fi citit de cel căruia îi era destinat.
— În sfârșit! Ce-ai făcut după aia?
— L-am urmărit până acasă. Eticheta în sine nu mai prezenta interes. Oricine își putea manifesta curiozitatea, mai ales când aștepti în stație și n-ai ce face.
— Satisfăcător, Dobrescu!

Fusesse o zi foarte călduroasă și deși abia la început de martie, câțiva temerari arboraseră deja pardesiele, iar pe Calea Victoriei, străini, nordici înalți, cu ochii limpezi, obișnuiți cu frigul, apăruseră în talie. Mai târziu, deși se răcise, strada păstra totuși ceva nedeslușit din fiorul scurt de primăvară al amiezii.

Profesorul își părăsi locuința urmărit de locotenentul Toacșe care tocmai prelua supravegherea. Bătrânul luă tramvaiul 14 și de astă dată locotenentul crezu că sesizează a atenție, o încordare nouă. Profesorul privea circumspect în jur. Rămase pe platforma din spate, cu toate insistențele taxatoarei care recomanda neobosită:

— Avansați mai în față!

Toacșe, urcat la clasa a II-a, îi pândea fiecare mișcare, camuflat după o pereche. Coborâra la stația Știrbei Vodă și bătrânul o luă în sus, străbătând strada largă, paralelă cu parcul Operei. De astă dată își verifica grosolan spatele fără cel mai mic efort de a-și disimula intenția. Parcurgea 10-20 de metri, după care se întorcea brusc, scrutând atent figurile trecătorilor.

Se opri la întretăierea dintre Știrbei Vodă și Plevnei în fața unui mic scuar, mai mult grădină-gang răsărită între două blocuri. Rămase așa, cu mâinile la spate, vreo zece minute, după care intră în grădinița întunecoasă și se așeză pe o bancă.

Toacșe îl văzu aplecându-se ca și când și-ar fi legat șireturile. Bătrânul ridică puțin lespede de piatră de la piciorul băncii, strecurând dedesubt un pachet mic. Apoi părăsi scuarul și opri primul getax liber.

Locotenentul Toacșe răsuflă ușurat.

După două zile de supraveghere neîntreruptă, fără nici un rezultat, locotenentul verifică tainița. Pachetul dispăruse.

— Și totuși pachetul a fost ridicat! explodează Minerva.

Sub privirile ei asazine, Dobrescu, roșu și fâstâcit, parcă își pierduse glasul.

"Norocul lui că sunt aici", gândi colonelul Ionaș, trecându-și palma peste fața buclătată.

Minerva, cu un fular roșu, cadrilat, în jurul gâtului și două tampoane de vată în urechi — era răcită — bătea nervoasă tactul din picior, imprimând mesei o trepidație de cutremur.

Colonelul îi atrase delicat atenția punând mâna pe serviciul de pe birou care zăngănea. Își dresе vocea și interveni:

— Ușurel! S-o luăm de la cap! Când a depus profesorul mesajul?

— Alaltăieri seara, la ora 20,30, răspunse scurt, milităros, Dobrescu.

— Buun! făcu Ionaș întinzând de vocală cu o satisfacție care ridică sprâncenele Minervei. Ce măsuri ați luat în continuare?

— Locotenentul Toacșe a preluat urmărirea — era cu mașina de serviciu — iar eu i-am telefonat doamnei maior Tutovan.

— Foarte bine! exclamă colonelul și se uită spre Minerva cu dulce imputare: "Vezi ce bine știe?!" Mai departe. De unde ai telefonat?

— De la Tribunalul Sectorului 7.

— Asta înseamnă că băieții noștri au avut în permanență tainița sub ochi.

Minerva își strâmbă gura într-o linie oblică, care dispăru sub șuvițele de păr.

— Exact după o oră a venit locotenentul major Macri, reluă Dobrescu. Din clipa în care am discutat cu doamna maior și până azi-dimineață la ora 4,30 supravegherea a fost neîntreruptă.

— Cei trei s-au apropiat de scuar?

— La cine te referi? se interesează Ionaș.

— Dincă, Luca și Necula s-au aflat în împrejurimi. Raportează, Dobrescu!

— Într-adevăr, așa cum spune doamna maior, toți trei au avut treabă prin cartier.

— Împreună?

— Separat. Întâi Necula. A coborât din 37 chiar în fața tribunalului și și-a continuat drumul pe jos în direcția Academiei Militare. Asta la ora 21. La 22,30, Dincă și Luca, venind de sus de pe Calea Plevnei, au trecut chiar pe lângă Toacșe aflat vizavi de scuar, la Clubul studențesc. Au intrat la bufetul "Bihoreni", în spatele Facultății de Drept.

— Deci, practic, nici unul n-a pus piciorul în grădiniță, insistă Minerva.

— Categorie.

— Cum ați organizat supravegherea? Întrebă colonelul, îngândurat. Locotenentul își trecu limba peste buze. Își mai venise în fire.

— Am răspuns de operație patru oameni: locotenentul Toacșe, locotenentul major Macri, locotenentul Ileana Vasilescu și cu mine. Ne-am schimbat din două în două ore. Cum a dispărut pachetul nu pot să înțeleg. Parcă s-a evaporat. Mai mult, poate o să vi se pară curios, dar nimeni, în tot cursul zilei, n-a intrat în părculeț și nu s-a așezat pe bancă.

— Cred și eu, declară Minerva, ridicându-se. A burat toată ziua. În fine, acum ai feștelit-o. Așteaptă-mă la mine în birou.

După ce Dobrescu părăsi încăperea, colonelul, lăsat mult pe spătarul fotoliului, începu să râdă:

— Ce ai cu băiatul? În fond și-a făcut ireproșabil datoria. Sugeră subtil: Dacă nu ești mulțumită, să-l trecem lui Marin. Mi-l cerea chiar acum câteva zile. Poate că, în sfârșit, metodele dumitale...

Minerva își ridică umerii colțuroși:

— Ce idee! Să-l dau pe Dobrescu? De ce să-l dau? Își miji brusc ochii bănuind menajamente machiavelice din partea colonelului care camuflau o eventuală plângere a locotenentului, întrebă cu indiferență simulată: V-a solicitat-o el?

— A, nu, nici gând. Pentru dumneata...

— Mie-mi convine. De altfel, e un băiat isteț. Nu-i prost deloc și-i categoric dotat pentru meserie.

— Atunci de ce-i scoți sufletul?

— Pentru că așa consider că e pedagogic. Izbucni apoi pe neașteptate: Există o singură explicație în toată povestea asta.

— Care?

— Dacă într-adevăr băieții au supravegheat cutia oarbă fără întrerupere...

— Nu ești convinsă?

— Ba da. Totuși pachetul a dispărut! Înseamnă că nu a fost preluat pe aceeași cale. Mai clar. A fost introdus printr-un loc și scos prin altul.

Ionaș se juca cu stiloul mâzgălind pe cristalul mesei capete pleșuve, cu nasuri enorme.

— Cum vezi treaba asta în spațiu, aplicată evident la împrejurările concrete?

— Voi verifica pe teren. Trebuie să fie ceva pe dedesubt.

— Logic așa ar fi, dar mi se pare neverosimil.

— Altă explicație posibilă nu văd.

Minerva începu să-și roadă unghiile.

— Ești necăjită pentru eșecul băieților...

— Singura noastră șansă de a-l identifica pe Marele necunoscut s-a spulberat. Oftă: Trebuie s-o luăm de la început.

— Să-ți mai dau niște oameni? Individul e periculos și miza foarte mare. Mă îngrijorează aplombul și dezinvoltura cu care lucrează. Parcă ar ști

dinainte ce avem de gând să facem.

— Încerc exact același sentiment.

— Două crime până acum și cine știe câți falși ingineri încă nereperați care furnizează informații. Mă gândeam să te ajute și maiorul Marin cu oamenii lui.

Minerva clătină din cap:

— Nu cred că e bine, domnule colonel. Îl speriem și nu e bine. Se va da la fund, ștergând toate urmele înainte de a fi apucat să-i zărim umbra.

Părăsi gânditoare biroul lui Ionaș. Îl găsi pe locotenentul Dobrescu stând în picioare în fața ferestrei deschise. Avea chipul obosit, cu nările palide.

— Ce ai măi băiete? Întrebă tare și pe neașteptate, încât acesta tresări.

Apoi îl trase de ureche cu gestul lui Napoleon, încercând imediat scrupule de la șef la subaltern, înspăimântată să nu se fi arătat prea duioasă.

Coborâra treptele subsolului și bătură la o ușă cu geam astupat de o perdeluță înșirată pe ață. Dinăuntru emana un miros pătrunzător de rântaș.

Bătrânul înalt, cu figura brăzdată și ochi negri, ficși, îi pofti în cămăruța îngustă, fără aer. Tocmai stătea la masă și lângă tocana cu sos gros, abundent, mămăliguța scotea aburi.

— De când sunteți portarul imobilului? se interesă Minerva, aruncând o privire spre fotografia gazdei bătută în mijlocul peretelui — general de roșiori în mare ținută, pe un cal năvălaș lângă niște palmieri stropiți de o cascadă care, judecând după impetuoșitate, trebuia să fie Niagara. Era genul de fotografie ce făcea furori cândva, tânărul recrut neavând decât să-și bage capul în decorul de placaj.

— De vreo cincispe ani, și-și investigă discret cu un capăt de chibrit măselele de jos. Și portar și mecanic.

— Cum s-ar zice, cumulați, zâmbi Minerva.

— Nu cred, dădu omul scurt din cap, dar nu explică de ce.

— Alături aveți un părculeț recent amenajat.

— Cică a fost bloc înainte de război, dar a căzut la bombardament. Așa zice nevastă-mea. Când ne-am luat, era tot portăreasă.

Minerva se uită satisfăcută la Dobrescu.

— Bomba, continuă bătrânul, a picat taman între case. P-aia a făcut-o praf, astilante au scăpat. P-ormă,ăștia de la Sfat ce și-a zis: "Decât maidan, mai bine o grădiniță."

— Imobilul n-are cumva curte interioară?

— Care imobil?

— Ăsta.

— Cum să n-aibă! Își bate locatarii covoarele.

Le indică o curtică îngustă, un gang vertical de ciment și cărămidă. Una din laturi dădea spre parc.

Dobrescu începu s-o cerceteze atent și după câteva minute îi făcu semn Minervei. Acoperite cu mușchi, câteva cărămizi erau dislocate, păstrând un

echilibru superficial. Dădu vreo șase sau șapte la o parte, apoi se strecură prin gaura adâncă cu o ușurință surprinzătoare.

Minerva îl opri cu un strigăt:

— Stai! Ai chibrituri la tine?

— Am! se auzi glasul înăbușit al locotenentului, venit parcă din mormânt.

— Uitasem că fumezi.

Întunericul era compact și înainte de a reuși să aprindă un băț simți ceva cald trecându-i pe lângă picior. Avu o exclamație reflexă, de silă, și se cutremură din cap până-n picioare.

În fața găurii, Minerva, tremurând la gândul că vreun șoricel ar putea s-o zbughească afară, se interesă:

— Ți-e frică de șobolani, Dobrescu?

Locotenentul nu-i răspunse. Se afla într-o pivniță. Pivnița imobilului bombardat, povârnită și în cea mai mare parte astupată de pământ. Reperă cu ușurință și locul de unde necunoscutul își prelua nestingherit mesajele. N-avu decât să scoată o cărămidă din boltă și dădu de dala albă, de piatră zgrunțuroasă, sub care profesorul introdusese pachetul.

Deci ăsta era misterul. Ce simplu! Încă o dată Minerva avusese dreptate.

— Îți dai seama? Începu Minerva pe drum. Puteați să așteptați mult și bine.

"Și să ne bruftuiești mult și bine!" completă în gând locotenentul.

— Ei, bravo! Doar n-ai fi vrut să te felicit!

Dobrescu se hotărî subit să-și reprime în prezența Minervei orice meditație.

— Problema se pune, reluă ea, câte astfel de ascunzători are în București. Am certitudinea că dispune de mai multe, iar alegerea lor este probabil dictată de circumstanțe. Profesorul a depus pachetul joi, iar sâmbătă dimineața dispăruse. Îți pot spune cu precizie când a fost ridicat.

Locotenentul o privi întrebător.

— Vineri, între orele 18 și 21. Tipul, vreau să spun portarul, e adventist, ca și nevastă-sa de altfel. În fiecare vineri au ședință între 18,30 și 20,30 la casa de cult. Ai înțeles? Ca să ajungi în curtea interioară trebuie să treci neapărat prin fața camerei lor. Este singurul hop. Încolo, nu risca să fie văzut de nimeni. Zidurile care împrejmuiesc curticica n-au ferestre. Firesc, altfel nu s-ar bate covoarele acolo.

— Nu ne rămâne, conchise locotenentul, decât să-l supraveghem pe profesor în continuare cu cea mai mare atenție.

— Da, da... Ascultă, Dobrescu! exclamă pe neașteptate Minerva. Ce-ar fi să mă mărit?

Locotenentul se opri în mijlocul străzii. Câțiva trecători întoarseră capul surprinși. Avea o expresie de gestionar căruia îi bate la ușă controlul financiar.

— D... de ce?

Minerva luă un aer modest:

— S-au auzit anumite glasuri... În sfârșit, mi s-a sugerat la modul cel mai

fin, firește, că un astfel de pas ar fi recomandabil...

Sufocat de râs, Dobrescu făcea eforturi disperate să-și păstreze seriozitatea.

"Aș da bucuros o mie de lei să văd individul după o săptămână. Tratatment intens cu dușuri scoțiene, gimnastică suedeză, extensoare, trigonometrie, exerciții stimulatoare de algebră, ore subtile de limbă persană..." Oftă:

— Săracul!

Minerva recunosc:

— Ai dreptate! În fond, omul nu mi-a făcut nici un rău...

Dincă mergea grăbit, legănându-și umerii cu mișcarea caracteristică oamenilor voinici. Brațele depărtate de trup, săltate ușor din coate, păreau inerte, de o rigiditate lemnoasă. Se opri în fața locuinței profesorului și împinse cu umărul poarta înaltă de fier. Măsură surprins ferestrele întunecate ale imobilului. Scoase cheia, potrivind-o ușor în yală. Ușa de stejar masiv se deschise fără zgomot. Dincă ezită o clipă, apoi se strecură înăuntru alunecând ca o umbră.

Din bezna holului țâșni un țipăt ciudat, neomenesc.

Capitolul XVII

Maiorul de securitate Minerva Tutovan raportează

— Ne-am întors acasă? Întrebă colonelul.

— Încă nu. Deși în mare, problema e rezolvată.

— Apropo, cum au savurat... ăăă... băieții de la poliție maniera ta cu totul personală de a te prezenta? Nu li s-a părut că ești prea sentimentală cu Dobrescu?

Minerva își ridică sprâncenele sincer surprinsă.

— Realmente nu văd ce ar fi putut găsi ieșit din comun.

Ionaș râse:

— Te ascult! și scoase capacul stiloului. Începu să mâzgălească pe cristalul mesei de lucru. Aceleași semnături, cu parafe superbe, complicate, pe care Minerva le cunoștea de mult.

— După cum v-am raportat, studiul de laborator al documentelor măsluite n-a dus la nici un rezultat. Diplomele fiind strict autentice ne-au scutit cel puțin de a investiga printre eventualii furnizori de coli-tip, sigillii, cerneluri și așa mai departe. Datele inițiale ale unui Popescu, de pildă, au fost înlăturate completându-se cu cele ale lui Pascu. Fals parțial.

— De unde au fost procurate totuși?

— Bănuiesc că unele au fost sustrate direct de la deținători.

— Hm, mai greu! observă colonelul. Disparația unui astfel de document

este de obicei imediat semnalată.

— Cu o condiție: să știi că ți s-a furat. În principiu, toți ne păstrăm actele, hârtiile mai importante într-un sertar, casetă dulap în care nu umblăm cu anii. Încerc acum să-mi amintesc de câte ori, din momentul isprăvirii studiilor, am avut nevoie de diplomă în original. Și apoi s-a falsificat și numărul de serie. Comunicarea rectoratului Universității din M., ca răspuns la adresa noastră, ne-a ajutat să sesizăm itinerarul parcurs în continuare de necunoscut. Spargerii de acum doi ani de la arhivele Universității nu i s-a acordat importanța cuvenită. Neconstatându-se vreo lipsă, incidentul a fost pus pe seama unor studenți teribiliști și în consecință mușamalizat. Ce-i drept, nu se sustrăsese nimic din arhivă. Se adăugase doar în registrele diferitelor facultăți numele falșilor absolvenți. Astfel, reperarea lor pe calea unei eventuale verificări în masă prin serviciile de personal devenea imposibilă. De exemplu, am cerut relații Institutului Politehnic din București privind confirmarea studiilor lui Pascu. Oamenii caută în registre și îmi comunică plictisiți că individul figurează până și în cataloage.

— Extrem de abil...

— De la început m-a izbit o neconcordanță în "stilul" de lucru al necunoscutului. Ce sens are să-i omori pe Mihăilă și Pascu, să te pregătești să faci același lucru și cu Maria Dumitrescu — reamintesc, toți trei ingineri — și s-o menajezi pe Dora Ioachim sugerându-i doar să dispară? Logic, am dedus că distincția ține de calitatea specială a celor trei, mai precis că Dora Ioachim, eventual detectată și pusă să vorbească, nu poate trăda decât foarte puțin, în orice caz nimic compromițător cu privire la combinație și autorul ei.

— Probabil și-a menajat complicea.

— Exclus. De altfel, marea performanță a individului constă în a rămâne singur, deși este înconjurat de complici. Toate mesajele le primește în locuri dinainte stabilite. Profesorul, de exemplu, depune materiale în diverse puncte ale Bucureștiului fără să știe însă cine le ridică. Manifestă chiar o curiozitate încăpățânată, bătrânească în acest sens. A fost văzut dând târcoale cutiilor oarbe în care a lăsat mesaje, așteptând destinatarul să vină să le ridice.

— Deci, ignoră și el cine e marele maestru.

— Absolut! Menajând-o pe Dora Ioachim, am înțeles *per a contrario* că motivul pentru care inginerii recalcitranti trebuiau să moară reprezenta ceva mai mult decât divulgarea la poliție a unui șantaj ordinar privind niște sume de bani. Omul era prea bine camuflat ca să-i pese. În schimb, la mijloc fiind miza majoră a unor secrete cu caracter economic, indiscrețiile periclita grav un angrenaj deosebit de bine pus la punct. Aceasta a fost, ca să zic așa, premisa de principiu de la care am plecat. Relațiile de la întreprinderile celor trei ingineri mi-au confirmat în parte presupunerile. Toți lucrau în sectoare secrete, adevărate mine de informații. Mai mult, la secția Mariei Dumitrescu dispărea un eșantion infinitesimal dintr-un nou produs chimic cu proprietăți, după cât se pare, excepționale.

— Câți oameni lucrează în secție?

- Șase ingineri.
- Autorul poate fi oricare dintre ei.

Minerva zâmbi:

— M-am deplasat la fața locului ieri dimineață, deci, practic, la mai puțin de 24 de ore de la moartea Mariei Dumitrescu. Cei de acolo abia constataseră dispariția eșantionului și se pregăteau să ne alerteze. Coroborat cu "sinuciderea" femeii și plimbările profesorului în preajma locuinței ei, mi-ar fi fost suficient pentru a trage o concluzie. Întâmplarea însă ne-a ajutat. Eprubetele cu produsele respective sunt încuiate în caseta superioară a unui dulap supraetajat la care au acces cei șase ingineri. Un amănunt: toți au peste 1,70 metri. Dar, deși relativ înalți, nu pot ajunge la casetă decât urcându-se pe ceva. Maria Dumitrescu, singura femeie din secție, avea 1,55 metri. O precizare: în laborator oamenii lucrează așezați pe scaune medicale. Cunoașteți taburetele de fier mobile. Când am intrat în sală — asigurată fiind că nimeni n-a schimbat amplasarea obiectelor — unul din acest scaune se afla în fața dulapului cu pricina.

— Ei și? Singură spuneai că oricare din ingineri ar fi avut nevoie să se urce pe ceva pentru a ajunge la caseta cu eprubete.

— Da! făcu triumfătoare Minerva. Dar n-ar fi avut nevoie să ridice scaunul la maximum. Nimeni, în afară de Maria Dumitrescu.

Colonelul Ionaș râse. Îl amuzau deducțiile Minervei, generate aproape totdeauna de fenomene prozaice, imediate, apelând rar și doar cu titlu de confirmare la arsenalul științific al criminalisticii. "Hm, amprente, mucuri de țigări", obișnuia să spună ridicând disprețuitoare din umeri. "Astea-s nade pentru borfași analfabeți... Nici un văcăreștean care se respectă nu comite astfel de erori..."

Colonelul se ridică, făcând câțiva pași prin încăpere.

— Maria Dumitrescu... Știi... Actul ei, desigur, departe de a-l recomanda, mă impresionează. În general, dosarul ne-a oferit prilejul unui test interesant. Oameni de o condiție etică discutabilă împiedicându-se până la urmă într-un rest, o fărâamă, un ciob de conștiință. E puțin, dar tot e ceva. Fenomenul mi se pare îmbucurător dacă te gândești că avem de-a face cu rebuturi. Pascu, Mihăilă, Maria Dumitrescu au același "destin" moral. În adâncul sufletului, niște escroci cuibăriți sub poalele minciunii. O minciună prosperă, izvor bogat de satisfacții aparente. Inevitabil, vine scadența. Pascu, extrem de prompt, fără să ignore consecințele faptului penal — și nici unul dintre ei nu le ignoră — vrea să avertizeze securitatea. Același lucru îl intenționează și Mihăilă. Maria Dumitrescu merge ceva mai departe. Trădează, înstrăinând eșantionul, apoi, ca și cum abia atunci s-ar fi trezit, înțelegând catastrofa, reacționează violent, sinucigându-se. Nu de teamă, sunt convins. Căci dacă nu ți-e frică de moarte, ai făcut un pas înaintea tuturor, nu-ți mai e teamă de nimic. Într-un fel, ai devenit invulnerabil. Remușcările sunt însă cumplite. Rămân poate povara cea mai grea. Adversarul nostru a intuit că există indivizi capabili să se preteze la josnicii. Dar că nu toți vor merge până la trădarea de țară, asta probabil n-a intrat în socotelile Marelui necunoscut... Marele necunoscut... Ai vreo idee cine ar putea fi?

Minerva făcu o pauză înainte de a răspunde răspicat:

— Da. În cursul anchetei, am discutat de multe ori împreună.

Ionaș întoarse capul repede.

— Atunci?!?

— Din nefericire, nu posed suficiente probe împotriva lui. S-ar putea însă să mi le ofere. Dacă profesorul va încerca să dispară, înseamnă că a fost avertizat de "cineva" asupra "firmei" mele: ofițer de poliție, fals pretendent la o diplomă falsă.

Telefonul începu să sune. Colonelul ridică receptorul:

— Da, bine, mulțumesc!

Închise.

— Ai avut dreptate, Minerva. Oftă, cu un zâmbet: Și de astă dată. Locotenentul Dobrescu raportează că profesorul își face bagajele.

Omul ajunsese în colțul străzii. Purta aceeași haină veche, demodată, cu guler de catifea. Într-o mână ținea valiza mică din piele galbenă și un sac de voiaj.

— La timp! șopti Minerva, înfigându-și mâinile în brațul locotenentului.

Se opri în fața bătrânului, adresându-i-se cu naturalețe:

— Bună dimineața, domnule profesor.

Omul zâmbi nesigur și Minerva admiră stăpânirea cu care-și camuflase surpriza, poate groaza.

— A, dumneata...

— Azi urma să ne întâlnim.

— Știu, duduie, hm, dar diseară, diseară...

Îl măsură pe Dobrescu cu un clipit șiret:

— Ia te uită, erai și dumneata, tinere! Nici nu știam, hm, că vă, hm, cunoașteți. Râse încetișor: Vă aștept diseară pe amândoi. Hm, negreșit amândoi...

— Domnule profesor, vorbi Minerva printre dinți, scoțându-și discret legitimația, aș vrea să stăm de vorbă. Acum.

— Hm... desigur, desigur... Unde?

— La dumneavoastră acasă. E mai intim.

Minerva intra ultima și, după ce aruncă o privire de-a lungul străzii, închise ușa cu yala și trase zăvorul.

Încăperea părea să nu fi cunoscut mătura de ani de zile, și tot de ani părea preconizată această eventualitate. Absolut toate mobilele erau acoperite cu huse pe care praful zăcea în straturi comensurabile în centimetri, iar tavanul ajunsese o plasă joasă, incertă, țesută de păianjeni.

— Unde intenționați să dispăreți? întrebă Minerva, arătând spre valize.

— Hm, să dispar? De ce să dispar?! Aveam de gând să mă duc la Ploiești, la soră-mea.

— Și pentru câteva ore vă trebuia atâta bagaj?

— De ce numai câteva ore? Poate, hm, pentru câteva zile...

— A! Înseamnă că diseară trebuia să iau plasă. Nu-i așa, Dobrescu? Parcă așa se zice.

Omul ridică din umeri, scuzându-se:

— N-aveam cum să vă anunț. Iar de dimineață mi-a telefonat vecina soră-mii că e grav bolnavă. La vârsta noastră, hm, te sperii repede.

Minerva își băgă mâinile în buzunare.

— Domnule profesor, în alte condiții aș fi flirtat cu dumneavoastră pe tema Ploieștiului, iar improvizațiile vi le-aș fi urmărit cu mult interes. Un interes tehnic, dacă mă înțelegeți, căci este captivant și instructiv să vezi cum minte un om inteligent. Ce-i drept, ați primit de dimineață un telefon care v-a iertat. Vi s-a comunicat că sunt de la poliție și, în consecință ați luat hotărârea să vă dați la fund, riscă Minerva, scontând pe intuiție.

— Hm! De ce să mă dau la fund? Adăugă cu tonul "vino-ți în fire, cucoană!": Mergeam la Ploiești, vezi bine. Dacă vreți, hm, vă dau adresa...

— Vă încăpățânați inutil, domnule profesor. Unde anume v-ați ales refugiul nu știu, dar pot paria pe ce vreți că valiza e plină cu bani, bancnote camuflate în cele câteva schimburi de uz imediat. Și-apoi sustragerea dumneavoastră de la cercetări rămâne o problemă secundară în contextul faptelor de care vă faceți vinovat. Nu insistați!

— N-am idee la ce, hm, la ce vă referiți.

Minerva îl privi în ochi.

— Cui vreți să-i lăsați timp? Și de ce? Persoana care vă dă dispoziții v-a abandonat. Avertizându-vă totuși că sunteți filat, a făcut-o nu pentru că ține la pielea dumneavoastră, ci la a lui.

Bătrânul tăcea, privind în gol. Minerva reluă, cu oarecare blândețe în glas:

— De dragul cui vă sacrificați ultima șansă?

— Ultima șansă? Hm! Și care ar fi, mă rog, aia? Zâmbi amar: Doar n-oți vrea să mă amețești cu istorioara clemenței, hm, acordată infractorului drept recompensă pentru o atitudine sinceră. Adineauri mă taxați drept un om inteligent.

— Și ce câștigați altfel? Că ați intermediat procurarea de diplome false și, indirect, de informații cu caracter economic e un fapt incontestabil. Mie însămi mi-ați făcut propunerea.

— Aș putea afla cum probați, hm, trebușoara asta? Din câte sunt informat, anchetatorul nu poate depune mărturie.

— Sunteți bine informat. Dar omiteți că timp de câteva săptămâni ați fost urmărit îndeaproape. S-a înregistrat pe peliculă depunerea pachetului cu acte în cutia oarbă din Știrbei Vodă. Celor trei falși ingineri asasinați, Pascu, Mihăilă și Maria Dumitrescu, dumneavoastră le-ați procurat diplomele. Dispunem în această privință de probe ce nu pot fi tăgăduite.

— Asasinați?!?

— Exact. Ce-i drept, Maria Dumitrescu s-a sinucis. A fost împinsă la asta. Deci, pe undeva, tot o crimă. De aceea nu vă înțeleg. Nu susțin că activitatea dumneavoastră infracțională reprezintă o joacă de copii. Totuși n-ați ucis. Altcineva a fost îndatorat cu acest oficiu.

— Și atunci ce vreți să aflați? Poate, hm, numele persoanei...
Minerva clătină din cap:
— Nu, căci nu-l știți nici dumneavoastră. Asta am înțeles-o de mult. Nu-l cunoașteți pe individ, deși curiozitatea v-a determinat să dați târcoale cutiilor oarbe în iluzia că-l veți surprinde ridicându-și materialul. A fost însă inutil.
Bătrânul își scoase ochelarii. Scrută chipul Minervei cu o curiozitate abstractă.
— Așa... hm... vasăzică așa... hm, cred că ați câștigat. Se ridică în picioare: Nu vreți o cafea?
— Ba da. O va prepara însă colaboratorul meu. Ești drăguț, Dobrescu?
— Hm, tinere, a doua ușă la stânga pe coridor. Cafeaua o găsești în cutia roșie de tablă din bufet. Cutia mică.
— Mda, făcu Minerva pe gânduri. Du-te, Dobrescu. Să-mi spui și mie câte cutii roșii sunt în bucătărie.
Bătrânul râse silit:
— Vă e teamă, hm, să nu vă otrăvesc?
— Evident! răspunse sincer Minerva. Ar fi formula cea mai lesnicioasă de a scăpa de noi.
— Adineauri spuneți că nu mă vedeți capabil de crimă.
— Am afirmat că nu le-ați comis, plecând de la modalitatea lor de înfăptuire și știind cu precizie ce ați făcut în ultimele săptămâni. Dar că n-ați fi în stare să uicideți, din punctul de vedere al complexului dumneavoastră moral, e cu totul altceva.
Locotenentul își băgă capul pe ușă, clipind nedumirit.
— Ei?
— O singură cutie, doamnă maior. Toate celelalte sunt albastre, cu floricele galbene.
— Cred că n-o să bem cafea, Dobrescu, râse Minerva. E măsluită...
— Absurd! exclamă profesorul. De unde era să știu că, hm, că veniți la mine?
— Făcând abstracție de avertismentul primit, era firesc să ne așteptați. Când învârtiți afaceri dubioase, eventualitatea că ai putea fi prins într-o zi devine o obsesie.
Bătrânul își încleștă degetele în husa plină de praf.
— Absurd, repetă el, absurd.
— Nu vă impacientați. N-am de gând să adaug la palmaresul dumneavoastră o tentativă de crimă. Zâmbi larg: Vă ascult!
Profesorul își lăsase bărbia în piept. Nu era tulburat, ci părea mai degrabă obosit. O oboseală lină, resemnată. Surâse incert:
— Acum ați câștigat cu adevărat. Nu mai e, hm, o supoziție.
— Deci am avut dreptate în chestia cu otrava, observă amuzată, fără supărare, Minerva, iar locotenentul conchise că nimeni nu e invulnerabil micilor vanități.
— Aș prefera să-mi puneți întrebări! șopti profesorul. Mi-e greu, hm, să mă concentrez...
— Perfect. De când participați la această combinație?

— Sunt cinci ani de atunci. Hm, într-o seară am primit un telefon. Un interlocutor ciudat. A început să-mi povestească propria mea viață. Era bine informat, hm, al naibii de bine informat.

— A făcut aluzie la fapte ori situații pe care dumneavoastră le treceți de obicei sub tăcere?

Bătrânul râse:

— Aveți o manieră, hm, interesantă de a împleni brutalul cu amabilitatea plină de menajamente. "Situații pe care să le trec sub tăcere!" Hm, acesta este un eufemism. Dar vă înșelați. Individul nu m-a șantajat. N-avea cu ce. Am un fiu care a fugit din țară. Sunt ani de-atunci. Ei și? Nu, nu m-a șantajat deloc. Mi-a făcut propunerea în termeni cât se poate de limpezi, negustorești. Știa că am elevi mulți. Trebuia să-i reperez pe cei care, nefiind prea dobitoci, s-ar fi pretat la situații truate. Am crezut că e o farsă. Dar a doua zi dimineața am găsit sub ușa un plic cu 3 000 de lei. În același moment a început să sune telefonul. Necunoscutul îmi preciza că banii constituie un aconto nerestituibil, chiar dacă nu încheiam târgul. A întrerupt convorbirea, înainte să fi scos un cuvânt. Seara a sunat din nou.

— Și? întrebă Minerva.

— Hm. E clar. Am acceptat.

— Ce v-a determinat s-o faceți?

Individul aștepta în cabină, privind îngrijorat prin peretele de sticlă. Mai erau 30 de secunde. Dacă cineva ar fi dorit să folosească în acest interval telefonul public, ar fi simulat o convorbire ridicând receptorul și apăsând în același timp pe furcă pentru a nu bloca aparatul.

Individul își consultă încă o dată ceasul. În aceeași clipă, telefonul emise câteva semnale scurte, bile sonore captate în cușca de sticlă.

— Cum stăm?

— Au pus mâna pe el. Femeia cu puștiul.

Individul își lipise gura de microfon. Buzele se mișcau moi, informe pe grătarul de metal.

— Unde sunt?

— La moșu'!

— Aha...

— Ce să fac?

— Dă-i o mână de ajutor. Știi cum...

— Bănuiesc, hm, raționamentul dumneavoastră. Sunt bătrân, singur, aparent fără vicii. Duc o existență mizerabilă, de cârțiță. Vă întrebați de ce m-am ambalat în treaba asta.

— Da! șopti Minerva. E de neînțeles.

— În timpul războiului am căzut prizonier. Chipul i se chirci. De-atunci cred în infern. Crăpam de foame eu și ceilalți. Doar împrejurările ne-au împiedicat să nu devenim antropofagi. Împrejurările și poate, hm... Încă

ceva... Un soi de demnitate. Era oare demnitate sentimentul acela tulbure, inconștient, care năștea în noi o rezistență surdă? Căci asta voiau. Să ne aducă la starea primară, animalică a firii, la startul de acum multe milenii al omului abia ridicat în picioare, să ne trezească toate instinctele înjosoare, mai bine zis să le reanime. Și zău nu e greu. Râse: Hm, nu e greu deloc. Foamea te transformă într-o bestie. Foamea stimulată inteligent de câteva înghițituri zilnice. Căci trebuia evitată narcoza inaniției totale. Mă întrebam atunci... Hm, mă întreb și astăzi: ce urmăreau de fapt? Asigurarea unei depline securități din partea noastră? Absurd. Cu o singură mitralieră ții la respect sute de oameni. Atunci ce? Studiu cinic al reacțiilor umane în circumstanțele date? Moarte lentă, sadică, de dragul sadismului? Mi-aduc aminte că după împrejmuirea de sârmă ghimpată creștea un măr. Ne despărteau de el câțiva metri. De fapt, absolutul. Hm... Libertatea, ca și moartea, erau pentru noi noțiuni absolute. Oftă: Da, da... Văd încă limpede fructele acelea mici cu coaja groasă, gălbuie. Poate că Adam când a mușcat din măr era înfometat... Mă întreb câți ar fi pregetat atunci să ucidă, hm... să ucidă în schimbul unei poame chircite? Oameni... omenie... hm, vacs! Toată biblioteca din Alexandria după care de secole bocesc generații întregi nu făcea cât o bucată de mămăligă. Atunci am înțeles prima oară că așa-zisul criteriu valoric e fatal dependent împrejurărilor. Dar asta e altă poveste. Am ieșit de-acolo traumatizat psihic. O lăcomie dementă, irațională, generată de spaimă. Să am, să adun, să nu mi se mai întâmple... Și niciodată nu era de ajuns. De fapt, de ce vă spun toate lucrurile astea? Da, hm, despre ce vorbeam?

— Ați acceptat propunerea...

— Da. Mi-a dat apoi dispoziții de ordin tehnic. Cum luăm legătura, unde predau marfa etc. Am înțeles repede că dacă, hm, dacă va fi să cad, voi cădea singur. Era clar că voia să rămână în umbră, iar combinația fusese preconizată de așa manieră, încât lucrul s-a dovedit posibil. Omul acesta a intrat de cinci ani în viața mea, uneori îl visez, hm, coșmaruri stupide, straie fără chip ca în Wells, dar habar n-am cine e și cum arată. Îi știu doar glasul.

— Situația nu v-a îngrijorat?

— De ce? Un astfel de partener îți inspiră încredere. Și apoi, cu ce m-aș fi ales, hm, dacă în loc de unul în boxă am fi luat loc doi?

— Totuși ați încercat să-i descoperiți identitatea.

— Hm, duduie, asta se numește curiozitate. Nu mă interesa identitatea lui — nume, prenume, profesiune, hm, stare civilă. Voiam să-i văd doar chipul. Devenise o obsesie, o necesitate vitală căreia nu mă mai puteam opune. E absurd, dar dacă stai și te gândești bine, omul ăsta, hm, îmi devenise ființa cea mai apropiată.

— De câte cutii oarbe dispuneai?

— Patru. Cea din Știrbei Vodă, Cimitirul Ghencea alea 9 — Monumentul Costăchescu, o alta la lacul Herăstrău și în sfârșit grădinița bisericii din strada Olari. Când aveam să-i comunic ceva, lipeam o etichetă pe un stâlp dinainte fixat în preajma Facultăților de Drept, Medicină ori Politehnică. În aceeași zi primeam un telefon. Dacă depuneam banii și actele într-un anumit

loc, instrucțiunile și diploma confecționată le ridicam obligatoriu din altă parte.

— Cum erați remunerat?

— Necunoscutul, hm, e un tip corect. Înțeleg prin aceasta că împărțea banii în mod echitabil. Opream jumătate din sumele predate de, hm, viitorii ingineri. Râse: În privința asta avea încredere în mine.

— Cine vă supraveghea?

Ocoli casa în fugă, stropind pereții din belșug cu un lichid incolor, fără miros, scurs dintr-o butelie plată de metal.

Se opri sub fereastră. Silueta locotenentului Dobrescu, întors cu fața spre interior, sprijinindu-se de pervaz, tăia priveliștea. Individul ridică piedica armei.

— Hm, un fel de uriaș, răspunse după câteva clipe de gândire profesorul. Înalt, extrem de voinic. Acum, iarna, poartă un soi de canadiană îmblănită. Știți, hm, cum aveau soldații americani în '45. Se află tot timpul în preajma mea. Din când în când, primesc câte un telefon, dar nu răspunde nimeni. Ca și cum mi-ar lua temperatura...

— Numărul de telefon 17 19... vă spune ceva?

Bătrânul se gândi câteva clipe:

— Nu-mi dau seama. O fi al unuia dintre, hm, "inginerii" mei. Râse. Lista e lungă. Dumneavoastră erați a paisprezecea. V-ați fi închipuit?

Se ridică, îndreptându-se spre cealaltă extremitate a odăii.

"Doamne sfinte!" se sperie Minerva. "Paisprezece pseudo-specialiști care-și plătesc tributul dând informații..." Dar n-avu timp să-și isprăvească gândul...

Individul văzu groaza așternându-se pe chipul profesorului. Ochii ca cenușa, fără strălucire, nu se puteau desprinde de orificiul mic, rotund, al revolverului. Un spasm ca o tresărire și, înainte de a apăsa pe trăgaci, bătrânul, căutându-și echilibrul cu brațele, se rostogoli fulgerat pe parchet.

Individul scoase bricheta din buzunar și o aruncă aprinsă. O vâlvătaie lungă, roșie, izbucni în sus ca un șarpe. Începu să alerge din răspuțeri.

Minerva sări în picioare. "Ce-a fost asta? Un atac de cord? De ce? Profesorul privise pe fereastră..."

Cu o lovitură scurtă sparse geamul. Văzu silueta înaltă dispărând spre capătul străzii. Scrâșni printre dinți:

— Dobrescu, ia-te după el! Adăugă cu căldură: Să fii atent.

Locotenentul escaladă geamul, îndepărtându-se în goană.

Minerva se întoarse spre bătrânul prăbușit. Un miros iute, înecăcios, o

țintui locului. Casa profesorului ardea ca o torță.

Capitolul XVIII Meci cu moartea

Locotenentul se opri derutat. Aleea, blocată de o clădire înaltă, se bifurca pe cealaltă latură în două străzi lungi și înguste. Își simți palmele transpirate. Încotro s-o ia? Asasinul reușise să dispară. Nu putea fi prea departe, dar orice clipă era în avantajul lui, îl ajuta să se îndepărteze. Stătea gâfâind în mijlocul străzii, privind de jur-împrejur.

O fetiță de vreo zece ani în palton albastru, cu o coardă în mână, îi zâmbi, arătând cu degetul undeva după colț. Începu să alerge...

Aerul devenise irespirabil. Pe fereastră se zăreau flăcările, niște limbi uriașe din ce în ce mai înalte, prinzând zidurile casei într-o cușcă de foc.

"Se îndrepta spre bibliotecă, nu spre ușă", își repeta Minerva recapitulând ultimele clipe ale bătrânului.

Trebuia să găsească lista celor 14 ingineri falși. Gândul că flăcările vor mistui în câteva minute hârtia, carnetul ori agenda în care erau trecuți o înnebunea. Câteva minute și cei 14 se vor scufunda în necunoscut, în neantul plin de spaime al unei întinse rețele de spionaj. Și și-o reproșa amarnic, căci era primul lucru pe care trebuia să-l obțină de la profesor.

Focul intra în odaie, prinzând hulpav perdelele, husele pline de praf. Cu ochii roșii, înecându-se, Minerva nu băga de seamă. Trăgea disperată de sertare, răsturnând vesela și rufăria, cotrobăind printre scrisori și chitanțe vechi, căutând în spatele tablourilor, sub cartoanele prinse în pioneze.

Brusc, ușa de pe coridor se deschise și apăru femeia.

Locotenentul îl ajunse din urmă câteva străzi mai departe. Omul se întoarse brusc, încovoiat, cu mâinile îndepărtate de trup. Avea o siluetă uriașă, cu umeri masivi, astupând cerul. Pumnul greu, ca un baros, ținti obrazul lui Dobrescu. Acesta eschivă la timp și îi prinse brațul într-o figură de judo. Se auzi osul scrâșnind, dar individul scăpă din încleștare. Brațul atârna inert lângă trup. Locotenentul privi în lungul străzii. O fracțiune de secundă. Primi o lovitură la rădăcina capului și căzu în genunchi. N-avea aer...

Chipul palid al femeii era calm. Își strângea la gât o haină lungă, neagră, privind-o pe Minerva cu o curiozitate stranie. Părea să nu observe focul.

Încercând să astâmpere flăcările care i se agățau de umeri, de pulpanele hainei, amețită de fum, Minerva strigă gătuit:

— Fugi. Pleacă. Fugi. Ai să arzi!

Un surâs palid flutură pe chipul straniu. Femeia își clătină capul și întinse mâinile înainte, ca și cum ar fi vrut să prindă vâlvătaia.

De departe se auzea alarma pompierilor.

Minerva continua să caute.

**

Dobrescu se ridică. Își simțea picioarele moi. Îl văzu pe asasin dispărând la capătul străzii. O stradă pustie... "Cum pot fi străzile atât de pustii?" Amețit, locotenentul încercă să alerge...

O dădu la o parte strigând, așa i se păru, căci nu-și auzi glasul:

— N-auzi? Pleacă! Pleacă odată!

Se sprijinea de pereți, căci din cauza fumului dens și opac nu mai vedea nimic. Ajunse greu în biroul profesorului. În prag se împiedică și căzu. Se târî până la masă gâfâind. Îi era teamă să nu-și piardă cunoștința. Gura îi era uscată, arsă, parcă umplută cu jărat.

Deșertă sertarul mesei. Hârtiile se aprinseră. Cu ultime speranțe, doborî de pe pedestal bustul lui Voltaire. Gol.

Doi tineri mergeau agale, cu mâinile în buzunare. Loveau pietricelele din mers, proiectându-le spre bordura trotuarului. Priviră curioși omul cu brațul țeapăn care fugea, apoi pe celălalt, venind din urmă cu pași dezordonați, scăpați de sub control. Ridicase mâinile făcând semne disperate. Striga ceva nedeslușit. Tinerii se întoarseră:

— Ce-i cu ăștia, dom'le?

— Habar n-am! și întinse piciorul de-a curmezișul.

Împiedicat, asasinul căzu cu un geamăt peste brațul luxat.

Făcu câteva încercări să se ridice, apoi renunță.

Dobrescu se apropie, gâfâind:

— Mulțam, fraților!

Căuta printre cărțile din bibliotecă. Le azvârlea jos, vrând parcă să alimenteze focul. Auzi ceva, un urlet în spate, dar nu se întoarse. Cineva îi puse mâna pe umăr.

— Pleacă, femeie, pleacă! Ți-am spus să pleci!

Dar un braț puternic o răsucă. Desluși prin fumul gros un bărbat solid în uniformă de pompier. Mustața neagră îi dădea un aer teribil, de Poilu.

Omul răcni din toate puterile:

— Hai, cucoană! Cade casa pe dumneata!

— Salvați femeia și bătrânul!

— N-avea grijă...

Minerva nu-l mai auzi. Scoase o exclamație, un chiot de bucurie. Sus, pe ultimul raft, se afla un sul de hârtie. Văzu primul nume: Maria Dumitrescu. Îl apucă crispată și se prăbuși.

Omul își făcu drum printre flăcări ținând-o în brațe. Obrazul Minervei, fierbinte, se lipi de nasturii de metal cu un suspin nedeslușit.

— Aprigă femeie! îngână pompierul uluit.

Capitolul XIX

Capcana

Aproape alergând, Necula ajunse femeia din urmă. Era încă tânără, cu picioare lungi, nervoase. De umăr îi atârna poșeta deschisă. Se vedeau niște bani, o batistă, rujul. La o jumătate de metru în spate, Necula, cu degetele transpirate, lăsă să alunece înăuntru biletul. Femeia întoarse capul. Necula zâmbi echivoc și traversă strada.

Se înfundă într-o alee îngustă cu imobile elegante. De un gard atârna cutia de scrisori din tablă albastră. Privind circumspect în jur, aruncă al doilea bilet și se îndepărtă.

Traducătorul se întrerupse din bătut la jumătatea paginii. Luă o țigară și întinse mâna după cutia de chibrituri. O scutură din obișnuință. Găsi un singur băț care nu se aprinse.

Traversă holul și intră în odaia lui Necula. Îl izbi mirosul închis, dulceag. Aprinse lumina și zări pe toaletă cutia de chibrituri pentru menaj. Luă un pumn de bețe. Sub o balerină din porțelan ieftin îi atraseră atenția niște pătrate de hârtie tăiate atent și economic de meticolosul Necula. Printre ele, foi de indigo de aceleași dimensiuni. Răsfoindu-le, observă urme lăsate de apăsarea creionului pe una din foițe. Ridică hârtia violet, apropiind-o de oglindă. Descifra primele cuvinte, zâmbind disprețuitor.

Necula se trezi pe neașteptate cu sentimentul acut că se află în primejdie. Își șterse cu mâneca pijamalei sudoarea rece de pe frunte, încercând să audă altceva decât bătăile inimii. Descifra greu ora pe cadranul fosforescent. 3 fără 20. Plină noapte.

Avea certitudinea că un zgomot, un zgomot deosebit, special, altceva decât o frână, o țevă de eșapament ori un papuc trântit la etajul superior îi întrerupsese somnul. Crezu că aude mișcare pe hol și se apropie în picioarele goale de ușă. Nu, de astă dată nu erau nervii. Se auzeau pași. Pașii furișați ai

cuiva care se ascunde, care bâjbâie în întuneric. Altceva decât menajamentele firești ale lui Luca, Dincă ori ale lui când se întorceau târziu, în noapte.

Crăpă ușor ușa. Ochii deprinși cu întunericul scotociră ungherele holului. Dinspre bucătărie tremura o geană de lumină. Se apropie tiptil, hoțește, cu degetele încleștate pe piepții pijamalei.

Ușa era deschisă de un lat de mână. Recunoscu din spate silueta lui Dincă și vru să râdă, mai mult ușurat decât bine dispus. Dar hohotul se înecă în gâtlee.

Dincă își întoarse fața. Mâinile îi erau murdare de ceva roșu, vâscos. "Sânge", se înfioră Necula. Chipul descompus și cenușiu era oribil...

Minerva se așeză în fotoliul din spatele biroului, încercând să-și ascundă tremurul genunchilor.

Simțea o amețală ușoară, ochii erau fierbinți, uscați din cauza febrei. Negri și lucioși de obicei, acum străluceau ca două faruri. Privi în lungul încăperii, peste capul lui Dobrescu.

— Aș bea o cafea. Foarte amară. Și să fie adus individul.

Închise ochii, apăsându-i puternic cu degetele reci.

O bău ținând ceașca cu amândouă mâinile, căci îi tremurau prea tare. Bănuia că are temperatură, dar faptul în sine, cel puțin pentru moment, n-o tulbura, căci febra o stimulase totdeauna, acționând ca un excitant.

Individul stătea în fața ei, cu podul palmelor proptite pe genunchi. Trupul uriaș, zămislit parcă după alte șabloane decât cele obișnuite, avea tresăriri scurte și ciudate, fără nici un corespondent pe chipul inexpresiv.

Minerva îi cântări nepăsarea, un soi de resemnare fatalistă față de consecințele preconizate și acceptate de mult.

Anchetarea lui, după consemnarea convențională a datelor de stare civilă — Gheorghe Anton, 41 de ani, fără ocupație, antecedente penale, domiciliat în București, Calea Rahovei 145 — se anunța ușoară. Un individ obtuz, un ghem de instincte fără rațiune.

Bruta din fața ei, reflecta Minerva, avusese un singur merit. Acela de a nu fi gândit singur, de a fi respectat neabătut regulile impuse de celălalt.

— Cum te-a racolat?

— Mi-a telefonat la un vecin din curte. Acum patru luni. Știa multe. Zicea că m-a cunoscut..

Se întrerupse, privind-o pieziș pe sub fruntea încrețită.

— Unde? La penitenciar?

Râse parcă ușurat de intervenția Minervei:

— La penitenciar. Oamenii își spun multe pe acolo. Povestesc și ei, ce să facă? Dar șefu' nu e dintr-ăia.

- De unde știi?
- E prea șmecher ca să fi stat la pripon.
- L-ai văzut vreodată?
- Niciodată.

Minerva oftă imperceptibil. Pusese întrebarea într-o doară. Știa că necunoscutul, omul care imaginase povestea asta halucinantă, e prea deștept pentru a se da pe mâna lui Gheorghe Anton. Nu riscase nici măcar cu profesorul, a cărui colaborare pe planul inteligențelor ar fi fost desigur fructuoasă. Și totuși, pe undeva inconștient, scripise scurt un licăr de speranță.

Încercă să-și îndrepte spatele. Se simțea slăbită, din ce în ce mai slăbită.

- Pe scurt, ți-a oferit o anumită sumă de bani pentru fiecare victimă.

Cât?

- Nu ca să-iucid, mormăi Anton.
- Dar pentru ce?
- Așa, să-i urmăresc... Două mii.

Minerva se înfioră. "Doamne sfinte! Două mii de lei viața unui om. Două mii! Cât o jumătate de televizor, cât un costum de stofă oarecare..."

- Uite, Anton Gheorghe, eu zic că e mai bine să lași balivernele.
- Vă spui că nu i-am omorât...

Și luă atitudinea clasică a infractorilor "fără stil", însă trecuți prin școala Văcăreștiului.

- Doar dacă o să mă obligați să recunosc...

— E simplu. Nu-i așa? Ce-i în capul tău? Mă duc pe urmă în instanță și-i dau cu gura. Să vedeți, domnule președinte, m-au bătut ăia de la poliție, ori de la securitate și a trebuit să recunosc. Mi-au sfărâmat oasele...

- Păi dacă nu i-am omorât eu.

— Zău? Pe profesor ai încercat să-l ucizi azi, în fața mea. Numai că inima lui bolnavă ți-a jucat un reghi.

- Hai să zic pe ăsta, admise, dar pe ăilalți...
- Care ăilalți?

— De mi-i puneți în cârcă. Inginerii sau ce-or fi fost și fufeale alea două, ingineri și ailaltă, tânără...

Ce dobitoc! Iar omul din umbră știa asta. Și nu risca nimic. Căci Anton reprezenta doar o unealtă. O unealtă oarbă, ignorând mâna care operează. Iar realitatea, faptele demonstau că celălalt raționase bine. Hm! Celălalt. "Dușmanul meu intim!" Cine spunea așa? Parcă Rommel despre Montgomery. Ori poate altcineva... Bat câmpii...

- De unde știi câte au fost și cine sunt victimele?

— Păi dacă le-am urmărit. Asta era... căută un termen adecvat... misiunea mea.

- Și cine i-a omorât?

- Nu pot să știu.

— Știu în schimb cei care te-au văzut. Urmează și confruntarea, n-avea grijă! Prima victimă a fost inginerul Pascu. L-ai urmărit de-acasă. După ce l-ai împușcat, ai intrat în restaurantul "Cluj" și ai dispărut prin curtea din spate,

escaladând fereastra de la toaletă. Te-au văzut chelnerii și ți-au reținut statura. Peste câteva minute or să fie aici.

Anton se foi pe scaun. Lemnul pârași sub greutate.

— Nu-s eu ăla...

— A urmat Mihăilă. Și pe el l-ai urmărit din momentul în care și-a părăsit locuința. Ai văzut că aruncă o scrisoare la cutia poștală de pe Vâlcei. Peste două minute îl lichidai, dispărând în întuneric. Nu prea departe. De la un telefon public i-ai comunicat șefului rezultatul și ai primit dispoziție să dai foc cutiei poștale. La ce număr ai sunat?

Minerva, desigur, improvizase. Dar cântărind posibilitățile intelectuale ale ucigașului, era convinsă că ideea incendierii cutiei de scrisori nu-i aparținea. Cum între momentul asasinatului și al incendiului se scursese foarte puțin timp, se putea deduce că legătura dintre criminal și autorul moral fusese luată telefonic. Necunoscutul nu avusese cum să prevadă incidentul cu scrisoarea. Dar era limpede că-i fusese teamă de conținutul ei...

— Nu știu despre ce vorbiți...

Atitudinea era nesigură, stânjenită. În mod evident Anton continua să nege în virtutea inerției, fără să-și facă totuși iluzii. Preceptele bătrânilor pușcăriași sunt clare: "La anchetă, nu știu și pace! P-ormă, vezi ce poate avocatul..."

Asta făcea parte din abecedarul penitenciarelor.

Minerva își umplu un pahar cu apă. Ar fi băut la nesfârșit, sau, mai bine, s-ar fi aruncat într-o cadă cu apă limpede și rece ca gheața.

— Când te-ai dus la Maria Dumitrescu era deja moartă. Se sinucisese. Frică... Poate un ultim licăr de conștiință. După aceea am sosit eu. Te-ai ascuns — raționă o clipă — da, te-ai ascuns după draperie. Ai părăsit apartamentul ulterior, profitând de scurta mea absență. Degetul l-ai furat pentru că-ți plăcuse jucăria...

De astă dată, uimirea sticli în ochii lui Anton. Căscase gura, uitându-se la Minerva cu o stupefacție tâmpă, ținând de supranatural.

Aceasta reluă cu blândețe:

— Hai, omule, nu mă fă să pierd timpul! Dă-i drumul, sau cum se spune pe la voi, ciripește!

— Păi ce să vă mai spun? Așa-i cum ziceți dumneavoastră. De fiecare căciulă, umflam două bătrâne. Eram pe drojdie, fără un sfanț. Nimeni nu mă primea la lucru, când se afla cine sunt și pe unde fui.

Se simțea prea rău ca să-i mai demonstreze că minte. Din contră, conducătorii de întreprindere au obligația legală să angajeze foștii infractori tocmai pentru a nu-i împinge din nou, prin constrângere economică, la furt, crimă, tâlhării...

— Cum primeai dispozițiile?

— La telefon. Zicea: "Iei urma lui cutare, stă în strada cutare". O zi, două mă lăsa așa să-i pipăi. După aia abia... Banii mi-i trimitea prin poștă.

— Cu profesorul cum ați procedat?

— Păi ca și cu ăilalți.

— Oare? Dacă reușea să se strecoare nestingherit trebuia să-l lași să

dispară.

— Dar nu reușise. V-am văzut când l-ați priponit. La 10 trebuia să-i aștept telefonul. Că așa ne înțelegeam când ieșeam pe teren. La oră fixă mă suna la o cabină publică hotărâtă dinainte. Zic: "L-au prins!" Zice: "Știi ce-ai de făcut." Numai că a mierlit-o singur...

— N-a "mierlit-o..."

Minerva apăsă pe sonerie. Anton fu scos din birou. Ușa se deschise încet. Rămase nemișcată și întrebă, fără să-și ridice privirea:

— Ce-i, Dobrescu?

— Vă simțiți rău?

— De, băiete, am puțin guturai... Fă-mi rost de un calmant. Orice...

— E Vlase, doctorul, alături. Stă de vorbă cu procurorul Ștefănescu.

Poate vă dă el ceva.

— Vlase?! se miră Minerva.

— Da, a venit cu un raport... Adăugă nesigur: l-am convocat și pe ceilalți trei: Dincă, Luca și Necula. Credeam că aveți nevoie de ei.

— De ce, băiete?

— Pentru confruntare. De altfel, dumneavoastră mi-ați atras atenția că azi încheiem bilanțul.

— Așa ți-am spus? Atunci să intre!

Luară loc împreună, pe trei scaune alăturate. Necula, vădit îngrijorat, clipind mai des, mai mărunț, din ochii bolnavi de conjunctivită, Luca încercând eroic să-și ascundă neliniștea sub o poză de detașare filozofică, Dincă, mereu tern, zâmbind resemnat, cu o nuanță imperceptibilă de ironie.

Figurantul, socotind strategic și oportun să se indigneze, izbucni pițigăiat:

— E ora unu noaptea! Sunt un cetățean pașnic. Consider un abuz...

Minerva îl măsură scurt.

— Stai jos, Necula!

Dezumflat, tăcu rotindu-și iscoditor ochii în jur. Obrajii îi tresăreau ritmic, ca acționați de o pompă.

Vlase, cu eterna trusă neagră în mână, se apropie de biroul Minervei. Șopti îngrijorat:

— Să vă dau un calmant?

Minerva îl privi lung, încețoșat:

— Da, cred că-mi puteți da...

În fundul biroului, Dobrescu și procurorul discutau încet. Ștefănescu gesticula cu aerul cuiva căruia i se relatează lucruri imposibile. Pe chipul locotenentului aluneca un zâmbet fugar.

— Colaboratorul meu s-a cam grăbit convocându-vă astă-seară, spuse Minerva. De fapt... astă-noapte.

— Să lăsăm pe mâine, interveni procurorul susținut de Vlase cu argumente profesionale.

Minerva își scutură capul cu mișcarea aceea a ei, caracteristică.

— Tot suntem aici. Nu va dura mult. Coordonatele mari ale problemei le cunoașteți. N-are sens să recapitulez... Poate sumar. Își plimbă privirea cuprinzându-i pe toți cei de față: O idee genială exploatată extrem de abil. Un om cu multă răbdare, căci piesa se joacă în două acte. *Primo tempo*: Racolarea candidaților la fals prin intermediul unui psihopat atins de fobia foamei. Oamenii trebuie să fie capabili, în stare să facă față problemelor de producție ori cercetare, apți de avansare și, mai ales, lipsiți de scrupule. *Secundo tempo*: La un interval de câțiva ani, șantajarea posesorilor de diplome măsluite. Mda... Calificarea certificată de documentele false vizează sectoare-cheie din industrie, ceea ce asigură pseudo-inginerilor angajarea în posturi corespunzătoare. Activitatea ocultă desfășurată pe câțiva ani are un rezultat mănos. Un număr de falși specialiști împânzește țara. Informațiile încep să curgă. Dar sunt oameni și oameni. Unii se răzvrătesc. Dacă au acceptat să beneficieze de o situație falsă, nu sunt însă de acord să și trădeze. Teamă de consecințe — grave în materie de spionaj — poate glasul întunecat al conștiinței. Mă refer la Pascu, la Mihăilă... la Maria Dumitrescu.

Se opri. Liniștea era atât de deasă, de nefirească, încât cei de față își auzeau vâjâitul urechilor. Minerva oftă:

— În concluzie, oamenii mor înainte de-a apuca să vorbească... Maria Dumitrescu se sinucide cu o oră înainte de vizita mea. În aceeași dimineață auzisem pentru prima oară de existența ei. Era ciudat... Al naibii de ciudat. Ca și faptul că profesorul este avertizat oportun — mi-a confirmat-o — despre adevărata mea calitate. Ciudat, ca și toate handicapurile care-i permit adversarului meu din umbră să mi-o ia înainte, să-mi dejoace planurile, să-mi dea peste cap ancheta. Se comit două crime. Pascu și Mihăilă sunt lichidați pentru că se răzvrătesc. Dora Ioachim, avertizată, dispare. Dispare pentru că poate va fi determinată să vorbească. Nu știe mare lucru, ignoră total combinația diplomelor false și asta îi salvează viața. Maria Dumitrescu nu rezistă șantajului. De fapt, așa cum am mai arătat, își ia singură zilele. O face probabil doar cu câteva minute înainte de sosirea lui Gheorghe Anton. Scopul vizitei lui nu lasă loc îndoielii. Întâmplarea îl scutește de o nouă crimă. Ca și în cazul profesorului care cade fulgerat de un atac de cord doar recunoscându-i silueta. Din fericire, a putut fi salvat. Principalul complice a rămas în viață. Serviciile lui Anton — ucigaș, fără scrupule — sunt remunerate. În rest, nu-l interesează altceva decât să respecte cu strictețe dispozițiile primite telefonic de la șef. Același șef care comunică în același mod cu profesorul. După ideea remarcabilă ce a generat toată povestea, "găselnița", în virtutea căreia necunoscutul reușește să rămână camuflat în mijlocul docililor săi complici, mi se pare performanța cea mai prodigioasă. Este pentru prima oară când se dă o soluție, un antidot justificatei temeri privind cooperarea în materie de infracțiune. Scadența e rapidă sau întârzie, dar totdeauna implacabilă. Mai devreme ori mai târziu complicitățile vor vorbi. Este o axiomă pe care necunoscutul o știe și o apreciază în limitele sale juste. Și atunci? Întoarce lucrurile cu 180 de grade. Oricum ar fi căutat un atu — de ordin fizic sau moral — care să pecetluiască buzele complicităților cât mai

sigur. Dar omul nostru nu-și face iluzii. Profesorul e un bătrân care la urma urmelor n-are prea mult de pierdut. Iar Anton, brută primitivă, instincte și pumni, îl poate vinde la o beție oarecare într-o cârciumă sordidă de periferie.

Bău lung, golind paharul. Îi făcu semn lui Dobrescu să i-l umple. Acesta se execută cu gesturi precipitate, emoționat, vărsând apă pe birou. Vru s-o șteargă cu batista, dar Minerva nu-l lăsă. Vedea tulbure. Vlase și procurorul acolo, în fundul încăperii, răsăreau ca două umbre învăluite în ceață. Ceilalți trei stăteau încremeniți în poziții rigide. Necula, cu mâinile agățate de scaun, își repezise capul înainte, puțin oblic, ca și cum ar fi auzit bine doar cu o singură ureche. Luca rămăsese cu țigara neaprsă între degete. Doar Dincă se uita în jur cu o curiozitate domoală, dar nedisimulată.

— Există o singură soluție, aparent fantezistă. Complicii să nu-l cunoască. Destul de dificil să convingi pe cineva să lucreze pentru tine, să-ți respecte neabătut dispozițiile, dar mai ales să-l determini să ți se supună necondiționat într-o întreprindere plină de riscuri. Și totuși a izbutit. Argumentul material, servit concret și cu promptitudine, i-a convins atât pe profesor, cât și pe Anton. Comunicările se făceau telefonic — necunoscutul sunând totdeauna din oraș, niciodată de acasă. Schimbul de materiale — bani, acte, informațiile inginerilor, care ridicau în fond cele mai mari dificultăți, insurmontabile la prima vedere — totul se realiza prin intermediul unor cutii oarbe. Erau patru, răspândite în diverse puncte ale Bucureștiului, toate oferind posibilitatea ca un obiect depus într-un anumit loc să fie ridicat de necunoscut din același loc, folosind însă altă cale de acces. Clătină capul pe gânduri, lipindu-și paharul, rece, de obraz. Lucrurile puteau merge astfel la infinit. O mașinărie extrem de bine pusă la punct. Dar, ca totdeauna, erori infinitezimale năruie eșafodaje considerate până atunci invulnerabile. Printre altele s-a comis una capitală: documentele false erau întocmite la o mașină de scris Remington. Realizând primejdia, s-a grăbit să se descotorosească de ea. Am găsit-o. Experții noștri au căutat în zadar urme. Dar au avut o idee. Derulând cu atenție panglica de tuș, au descoperit o amprentă. A fost o mică neglijență din partea necunoscutului care a atins-o cândva, inconștient. Băieții o studiază acum...

— Înseamnă că..., începu procurorul.

— Înseamnă că peste puțin timp îi voi cunoaște, în sfârșit, identitatea. Și cu asta, suspendăm ședința.

Încercă să se ridice, ajutată de Dobrescu. Vlase, năucit parcă de cele relatate, o luă îndatoritor de celălalt braț.

— Vă însoțesc până acasă. E mașina jos. N-am liniște până nu vă văd în pat.

— Nu! făcu încăpățânată Minerva. Mă conduce Dobrescu. Luca, Dincă și Necula așteptau nedeciși lângă ușă. Traducătorul se interesă cu aplomb:

— Putem pleca?

— Puteți. La o adică, știu eu unde să vă gălesc.

Dobrescu îi deschise ușa. Ochii îi scăpărau. Întrebă în șoaptă groasă, făcându-i pe toți ceilalți să se întoarcă:

— Și totuși pe cine bănuieți? Pentru că bănuieți pe cineva. Am convingerea

chiar că-l știți.

Minerva așteaptă ca Luca, Dincă și Necula să se îndepărteze. Spuse:

— "Necunoscutul" s-a aflat în biroul meu. Adăugă sarcastic: Mănăstire într-un picior...

Capitolul XX Erori

Mașina aluneca în noapte, ca o nălucă, pe străzile pustii.

— Uită-te pe geamul din spate! spuse Minerva cu nasul și bărbia înfundate în gulerul ridicat al hainei.

Acum îi era frig, din ce în ce mai frig. Ținea maxilarele încleștate, încercând să-și stăpânească clănțănitul dinților.

— Se vede ceva?

— Nu.

— Spune-i șoferului să întoarcă pe linia lui 31. Trebuie să ajungem în Piața Confederației.

— Nu mergeți acasă?

— ȚȚ! Facem o vizită.

Locotenentul avu impresia că n-a auzit bine. Ori poate Minerva delira...

— O vizită? La 2 noaptea?!

Opriră pe Aleea Alexandru.

— Aici! spuse scurt Minerva în fața unui restaurant de cartier.

Rămase cu privirea ațintită înainte spre o vilă elegantă, în stil florentin.

— Ce facem? Întrebă Dobrescu.

— Nimic. Așteptăm!

La ferestrele parterului, lumina străbătea subțire de după draperiile grele. Într-un târziu se stinse.

— Acum putem merge! șopti Minerva.

Ieșiră din mașină și urcară cele câteva trepte de la intrare.

— Ai arma la tine?

— Bineînțeles.

— Rămâi lipit de zid, să nu te vadă.

— Cine?

— Baba Cloanța! Scrie sub sonerie. Și chicoti.

Total deconcertat, locotenentul încercă să descifreze cartea de vizită. Nu mai avu timp.

Ușa se deschise brusc. În prag apăru o siluetă subțire, purtând o valiză mică din scai negru.

Dobrescu își stăpâni reflex exclamația: "El era?!!"

Minerva făcu un pas înainte, sprijinindu-se cu cotul de zid.

— Bună seara, doctore!

Dobrescu rămăsese încremenit în picioare, stană de piatră, pendulându-și privirile de la unul la celălalt.

— Stai jos, tinere, ai să obosești!

Vlase îi indică un fotoliu de piele. Completă, zâmbind amabil:

— N-am de gând să fug. De altfel, mi-ar fi și imposibil. Bănuiesc că un regiment întreg mișună acum în jurul casei.

— Dar aveai de gând s-o faci, observă Minerva.

— Firește! Instinctul de conservare e ultimul care-l abandonează pe individ. Piere o dată cu noi.

— S-ar părea că dumneata nu l-ai avut în suficientă măsură. Medicul râse:

— Vă gândiți la toată povestea asta? Singură ați demonstrat aseară eficacitatea măsurilor mele de precauție... Morala: Nu ești niciodată îndeajuns de prevăzător.

Locotenentul nu-l slăbea din ochi. Îl uimea dezinvoltura personajului, nonșalanța conversației amabile, ca și cum ar fi discutat lucruri indiferente, drăguțe și banale cu amici veniți în vizită, modul impecabil, desăvârșit cu care își turna whisky. Gesticula discret, ca un om bine crescut, zâmbea fermecător.

— De ce-ai făcut-o, Vlase?

— Sunteți un om inteligent! Ce înseamnă "de ce ai făcut-o?" V-aș putea întreba, la rândul meu, de ce n-ați făcut-o dumneavoastră. Ori de ce procentul cutare de indivizi comit fapte reprobabile în timp ce ceilalți își văd de treabă.

— Știi foarte bine că sunt anumite cauze care generează fenomenul infracțional. Restul rămân speculații.

— Vă înșelați! Îmi expuneți punctul de vedere oficial, pe care-l recităm din școală. După mine, eronat. Răul există în noi. Ca dovadă, dintr-o mie de inși care vor mașină, fură numai unul. Condițiile materiale sunt aceleași, dar reacția variază de la un individ la altul, în funcție de acel germen despre care vă povesteam. Amintiți-vă câți din oamenii trecuți prin mâinile dumneavoastră au sfidat legea, mânați efectiv de nevoie.

— Îmi faci teoria răului prin predestinare?

— De ce nu? Este punctul meu de vedere...

— Adică ai simțit așa, o necesitate în organism, să ucizi, să șantajezi, să devii trădător?

— Pardon, deși amănuntul nu mai prezintă, din punctul meu de vedere, importanță, trădare de patrie n-am făcut. Vreau să spun că n-am transmis informațiile obținute. Sunt toate aici, în valiză.

— N-ai făcut-o încă! Dar acesta era scopul. Deci tot acolo ajungeai. Cui trebuia să-i predai materialele?

— Nu știu. Puteți să mă credeți sau nu. Cum vreți. Toată întreprinderea a fost concepută pe principiul camuflării absolute a participanților. Nu includ aici simplii executanți ca Anton sau chiar profesorul. Banii mi se expediau prin poștă la diferite oficii din București sau provincie. "Marfa" — informațiile

obținute — trebuia depusă în intervalul de la 15 la 20 mai, orice zi mi-ar fi convenit, în spatele oglinzii din ascensorul principal al magazinului "Universal". N-ar fi fost dificil. O simplă alunecare a degetelor. Fotogramele au intrat într-un etui mai mic decât un baton de ruj. Adăugă cu ironie amabilă: Cum eu mă voi afla în imposibilitate fizică, desigur, oficiul îl veți face dumneavoastră.

"Mda!" medită Minerva. "Sute de persoane circulă zilnic cu liftul. Pentru un funcționar al magazinului ridicarea materialului ar fi reprezentat o jucărie. Deși cu o celulă fotoelectrică... Dar asta presupune multe... Arestarea lui Vlase, securitatea avertizată, iar cei care lansaseră formula ascensorului considerau probabil că au posibilitatea să repereze instalarea unui aparataj special."

— Găselnița mi se pare mai puțin ingenioasă, mai vulnerabilă decât cele pe care le născociseși dumneata.

Vlase râse:

— Odată prins și secretul ascunzătorilor descoperit, n-avea sens să mă mai complic. Ați fi știut deja lecția. S-a introdus pe deasupra, se scoate pe dedesubt...

— Cum ai fost racolat?

— Simplu și elegant. Acum cinci ani îmi petreceam concediul pe litoral. La Eforie Nord. Pe plajă — cunoașteți plaja de la Belona în plin sezon — m-am împrietenit cu niște străini.

— Ce naționalitatea aveau?

— N-aș putea să vă spun. Vorbeau curent mai multe limbi, iar numele în astfel de ocazii nu înseamnă nimic. În orice caz, lucrurile s-au desfășurat fără ostentație. Un foc, o țigară străină, câteva glume, jocuri amuzante pe nisip cu discul de cauciuc ori bile colorate... Aveau tot felul de drăcii la ei... A doua zi ne-am reîntâlnit, de astă dată seara pe faleză. Cineva a propus o partidă de pocher. Din nou, totul părea firesc, întâmplător. O manieră agreabilă de a-ți pierde timpul. S-au cumpărat trei sticle de whisky. Zâmbi: Johnnie Walker. Partida a avut loc în camera lor. Hotel Jupiter... lângă gară. Am băut mult. Sec, ca și ei. Pe la 11 seara pierdeam 15 mii de lei. Am cerut un răgaz de 48 de ore pentru a-mi achita datoria... Mă gândeam să vând ceva... În sfârșit. Au început să râdă. Nu le venea să creadă. "E o sumă atât de mare?" N-aveau de gând să primească nici un ban. A fost o joacă, un divertisment... Mi-au băgat cu sila în buzunar banii lichizi pe care-i pierdusem. Vreo patru mii. Mă simțeam îngrozitor de prost. Jucau mai mult decât fair-play. Au acceptat în cele din urmă, după insistențe penibile din partea mea, să plătesc o consumație la Cabaretul "Potcoava de aur". Atunci, după două sticle de Bourbon, mi-au făcut propunerea. Cu totul amical. Bani contra unor secrete cu caracter economic. Mi se lăsa timp la dispoziție ca să pot pune pe roate "întreprinderea". Doi, trei, patru ani. Chiar în seara aceea mi-au înmuiat în toaleta cabaretului 70 de mii de lei. Credeam că visez... Ei mi-au sugerat ideea diplomelor false. În momentul în care aș fi început să "recoltez", urma să le dau de știre.

— Cum?

— Trebuia să iau într-o seară masă la "Lido", însoțit de două femei blonde. Atât. Dacă n-aș fi primit un telefon în dimineața imediat următoare, aș fi repetat mișcarea după o săptămână. Am fost însă sunat chiar la prima tentativă.

— O femeie sau un bărbat?

— O femeie. Foarte laconică. Mi-a transmis chestia cu ascensorul de la "Universal" și a închis.

— Ai mai primit și alți bani?

— De trei ori. În total cam 200 de mii. Să vă torn puțin whisky? Arătați rău, o să vă întremeze...

— Vlase, Vlase, îți imaginezi că dacă mor eu, totul se rezolvă? Adică pleci cu Orient-expresul condus la gară de neamuri și colegi în gingaș fluturat de batiste?

— Nicidecum. De altfel, v-am simpatizat întotdeauna... Chiar și atunci când mi-am dat seama că am de-a face cu un ofițer de securitate. Surâse: Nu, n-ați comis nici o gafă care să vă deconspire...

— Atunci?

— Indiferent de abilitatea manevrelor mele nu-mi era îngăduit să sper că o acțiune de asemenea anvergură, durând de atâta vreme, este ignorată de securitate. Logic și intuitiv, dumneavoastră nu puteați reprezenta poliția, un anchetator care cercetează niște crime oarecare. În cel mai bun caz îmi închipuiam că, probabil, camuflați pe altcineva la curent cu dedesubturile afacerii.

— Atunci ce-a fost chestia cu pilulele pe care mi le-ai oferit astă-seară? Sau ți s-a părut că n-am probe suficiente contra dumatăle? Trebuia să mai adaugi și o tentativă de crimă?

— Acum două ore, ori două săptămâni era altceva. Dar amprenta odată detectată pe panglica mașinii de scris îmi răpește orice șansă. Vuiește ministerul probabil. Pariez că numai despre asta se discută acum. Așadar, puteți să vă serviți fără grijă.

Rămase un timp pe gânduri, apoi reluă cu un zâmbet amar:

— Și totuși, ce ghinion stupid! O combinație superbă care cade din cauza unui amănunt idiot.

— Dacă treaba te consolează, am să-ți comunic că n-a fost unica eroare.

În ochii lui Vlase se aprinse un licăr de surpriză.

— Interesant!

— Ai greșit în primul rând nedisimulându-ți adresa, vreau să spun, siguranța și eficacitatea cu care îmi puneai bețe-n roate. Parcă cineva ți-ar fi șoptit mereu ce intenționeam să fac. Inerent, am început să mă gândesc la cei din anturajul meu, din imediata mea apropiere, la cei cu care lucrez... Dintr-o dată, cercul de investigații s-a redus simțitor. Ai greșit sugerându-mi personal piste false. Prea semăna cu Dincă portretul făcut necunoscutului care te-a acostat la poarta Institutului medico-legal.

— Dincă... Dincă, Luca și Necula... Nu v-au derutat?

— Bineînțeles. Calculul a fost exact. Știai că în momentul scadenței, când intervenea șantajul, vei întâmpina unele refuzuri, așa cum de altfel s-a

și întâmplat. Oamenii aceștia urmau să ducă cu ei în mormânt secretul. Pentru a-i deruta pe anchetatori, ți-ai pregătit din timp trei piste false, adaptabile. Dincă, Luca și Necula confereau prin însăși existența lor dezordonată, alimentată pe undeva și de năstrușnicul testament al lui Tase, un teren propice. Le-ai scos-o în cale pe Dora Ioachim și după câteva zile, candizi sau numai îndrăgostiți, toți trei purtau, fericiți, cea mai infamă zgardă. Femeia aceea superbă accepta toate compromisurile pentru câteva mii de lei, strecurate după fiecare ispravă. Evident, habar n-avea ce urmărești îndemnând-o să intre în viața celor doi ingineri și a trioletului de bețivani. I-ai cerut să dispară. Lui Necula îi era teamă să facă confesiuni de groază să nu-l înhaț plecând de la ideea răzbunării. Mai ales că Pascu murise la câțiva metri doar. Cu ceilalți a fost simplu. Certificatul strecurat în rama tabloului din odaia lui Luca — oficiul l-a făcut Dora Ioachim — o carte cu dedicație fără dubiu lăsată tot de ea la Dincă, având grijă, prin lipsa hârtiei albastre, s-o detectez repede, cam prea repede. Pascu locuia în apropierea instituției noastre din Rahova. La ore imposibile, Dora Ioachim le dă întâlnire amicilor în trei puncte diferite, dar masate toate în apropierea restaurantului "Cluj". De fapt, Dora a acționat ca un element de sudură. Tot ea a fixat întâlniri lui Dincă, Luca și Necula pe Vâlcei unde urma să fie asasinat Mihăilă. Din păcate, am înțeles ceva mai târziu trucul. Când am vrut s-o iau la întrebări comițând greșeala s-o convoc pentru a doua zi dimineața, chiar în fața dumată la Morgă, a dispărut confirmându-mi temerile. Da, ideea camuflajului în spatele celor trei n-a fost rea. Dubioși până în vârful unghiilor, prinși în clește de un concurs nefast de împrejurări al cărui autor erai dumneata, se zbăteau ca niște insecte ținând anevoie piept anchetei în care începusem să mă încurc și eu. Dincă, instruit, fin, voit enigmatic, face o pasiune idioată pentru Dora. Intuiesc că a fost formula sub care l-ai ademenit la locuința profesorului, odată descoperit. I-ai făgăduit probabil divulgarea unor amănunte privitoare la arestarea ei. Nu?

— Cam așa ceva. Știam că-l supravegheați. În plic îi strecurasem și cheia sub pretextul că acela care-i va dezvălui taina este ținut la pat. Profesorul, instruit de mine, i-a înșirat niște baliverne de circumstanță...

— L-ai ales bine și pe Necula. Superficial, laș, fără caracter, dispune în plus de o colecție de superstiții stupide care ne mână pe piste ridicole. Nu-mi puteam imagina totuși că un om de vârsta lui e în stare să-și piardă vremea cu "Lanțul Sfântului Anton". Și iată-ne urmărind aiurea o cucoană în sacoșa căreia nimerește unul din bilețele, luând fin la întrebări pe un tip căzut din cer, destinatarul altui bilet, și așa mai departe. Recunoaște că treaba asta a depășit până și așteptările tale.

Vlase râse:

— Bietul Necula!

— De Luca ce să mai vorbim...

Dobrescu o privea stupefiat. Minerva își regăsise vioiciunea, vechiul tempo. Poate vorbea mai repede, mai sacadat, cu suflu greoi, dar foarte proaspete păreau s-o anime.

— Pomenești înainte de alte erori. Vă mărturisesc că sunt curios. Nu-mi

pot da seama unde anume am ratat.

— La moartea Mariei Dumitrescu am dobândit certitudinea că dumneata ești omul din umbră. Ai făcut două greșeli. Prima: La sugestia mea și a lui Ștefănescu că femeia o fi adormit pe canapea și că deci moartea o surprinsese dormind, ai râs. Îți reproduc textual vorbele: "Ei, bravo! A adormit la 7,30 seara și cu ușile vraște..." N-aveai de unde să știi cum intrasem eu. Mai exact, că găsisem ușa deschisă. Ți-o spusese probabil Anton care m-a văzut. Dar să zicem că ai fi putut-o bănuî, nu știu de unde. Aș fi rămas pe gânduri, însă o concluzie fermă nu puteam trage. Gafa mare ai făcut-o la plecare.

— La plecare?!

— Da. Dacă-ți amintești, am încuiat în față cu zăvorul pe dinăuntru, părăsind locuința pe ușa de serviciu care dă pe o terasă. Afară era beznă. N-am văzut treapta înaltă și am călcat în gol, gata să cad. De fapt, am căzut aproape. La fel a pășit și Ștefănescu. Incidentul nu s-a petrecut și cu dumneata! Vreau să spun că ai pășit avertizat, ca unul care știa că trebuie să coboare o treaptă, ca unul care cunoștea imobilul. Studiai totdeauna cu atenție locurile unde urma să acționeze Anton, pentru a-i putea pune la dispoziție date cât mai complete. Nu te-ai îndoit nici o clipă de cretinismul lui. Dar apropo, pentru că tot încheiem conturile. Ce era cu individă ascunsă în locuința profesorului?

— Nefericita aia? O divinizează. O iubește cu mila aceea care-ți sfârtecă inima, cu dragostea dureroasă pe care ți-o inspiră infirmitatea, neputința celui îndrăgit. E fiică-sa...

— Debilă mintal?

— Nu dintotdeauna. Probabil că acum nu mai puteți scoate chiar nimic de la ea. Într-o noapte, sunt 15 ani de atunci, întorcându-se beat acasă, frate-său a siluit-o, apoi a fugit din țară. După un timp i-a scris bătrânului din Argentina. Nu i-a răspuns niciodată. Am convingerea că tot ce a făcut a fost din dragoste pentru ea. Să adune bani suficienți ca să o scutească de mila publică, de azil, de balamuc. În sfârșit, nu știu cum vedea el treaba.

— Mie mi-a înșirat o poveste de prizonierat. Un gen de obsesie de acumulare.

— Nu minte. A fost ceva și cu chestia asta, dar, bănuiesc, totul generat în primul rând de tragedia fiică-sii. Psihicul uman e complex. Altceva?

— Basta! Ia-ți trențele și hai!

— Unde?

— Nu fă pe naivul. Ai avut cel puțin avantajul că știi ce te așteaptă. Cunoști toate operațiile.

— Ei, asta-i! Doar nu vă imaginați cumva că am să mă las condus după gratii și plimbat prin piața publică. Afară-i vopsit gardul, înăuntru leopardul! Și pe urmă să trag nădejde în serviciile unui avocat pântecos...

— Serios? Și cam cum vezi dumneata lucrurile?

— Doamnă dragă, cu o jucărioară ca asta — și ridicând mapa de piele de pe birou arată un revolver mic cu pat de sidef — totul se rezolvă lesne. Deci, să ne luăm rămas-bun. În câteva clipe voi călători spre infern.

Minerva se ridică în picioare. Izbucni:
— Ești un laș!
Omul clătină din cap, zâmbind:
— Hm... Manii de colecționară. Gândaci, cât mai mulți gândaci fixați cu acul în penitenciare. Obolul personal... Îmi pare rău doar de Mihăiță...
Nu-și putu păstra surâsul până la capăt. Apăsă pe trăgaci. Traectoria fu deviată de intervenția locotenentului care-i răsuci mâna, cu o mișcare fulgerătoare.
Glontele perforă tavanul. Fire de tencuială se împrăștiară prin încăpere. Usa se deschise. Pătrunseră înăuntru doi ofițeri îmbrăcați în civil.
— Luați-l! dispuse Minerva.
Rămase apoi cu ochii ațintiți în gol.
— Cine e... Mihăiță? șopti târziu Dobrescu.
— Fiu-său. Dar minte. A mințit. Dacă-i părea rău, dacă s-ar fi gândit la el... Făcu un gest de oboseală și oftă: Hai să mergem!

Afară burnița, era frig și, deși scuturată de frisoane, pentru câteva clipe Minerva crezu că se simte mai bine.

În fața ochilor, imaginea lui Vlase, umbră fantomatică, subțire, se destrăma fâșii. Fragmente fizionomice — gura subțire, ochii cețoși, melancolici, obrazul îngust — țâșneau din beznă într-o suită halucinantă de gros-planuri.

Își aminti de o vacanță la Câmpulung, petrecută cu mătușă-sa. Era elevă de liceu pe atunci. A patra? A cincea? Se îmbolnăvisese de febră tifoidă. Tanti Caliopei, adeptă proaspătă și entuziastă a sistemului Yoga, încerca să-i explice că e suficient să facă un efort pentru a-și depăși boala.

"Biata tanti Caliopei! Toată viața a fost o excentrică..."

— Apropo, Dobrescu, să-i dai un telefon mătușei-mii. Știi numărul. Îi spui că sunt pe teren... Își privi ceasornicul. Ora 8. Ce-i azi? Joi? Se crispă. O găsești după 12. Are lecții de persană și profesorul stă tocmai în Bucureștii Noi. Vezi să n-o sperii.

— Aș... aș vrea să vă întreb ceva, începu timid locotenentul.

— Bănuiesc ce. Amprenta de pe panglica mașinii de scris... Nu există nici o amprentă, dar Vlase s-a speriat. Și-a imaginat, și asta am și urmărit, că o fi atins din neatenție panglica de tuș. Se poate întâmpla oricui. Un gest inconștient. Și-a pierdut siguranța.

— Vlase..., murmură locotenentul. Cine și-ar fi închipuit!

— Așa e, cine și-ar fi închipuit...

Și o altă imagine, proaspătă, colorată îi răsări din memorie. La Șosea, într-o dimineață de primăvară, Vlase, siluetă grațioasă și fragilă, ținând de mână un băiețel slăbuț, cu figură matură... Ce stupid! Nevastă-sa, actrița impozantă și planturoasă ca o catedrală, îl părăsise pentru că i se păruse prea moale... Hm, prea moale.

— Ce-i asta? întrebă Minerva, oprindu-se speriată.

Doi vlăjgani, îmbrăcați în salopete albastre, alergau cât îi țineau picioarele, cu un soi de furcă lungă în mână, prevăzută la capăt cu un laț de sârmă. Cumetre în papuci, încinse cu șorțuri înflorate, fugeau țipând, strângându-și cățele în brațe, copiii urlau, scheunături desperate vâjâiau, incendiau cartierul. La vreo 20 de metri mai încolo, într-un camion, câini de toate seminiile lătrau cu labele agățate în plasa de sârmă cu ochiuri mari, care-i ținea prizonieri.

— Hingherii, observă locotenentul fără să poată descifra figura palidă, crispată a Minervei.

Aceasta șopti înfrigurată:

— Ascultă, Dobrescu! Vrei să faci o treabă bună?

— Ce anume?

— Dă-le drumul.

— Poftim?

— Nu suport să-i văd acolo, spuse gâfâind. Pe margine, în stânga, e cârligul. Adăugă dulce: Îl dai puțin la o parte, și gata! Hai, te rog!

Dobrescu rămase cu gura căscată.

— E... e un ordin?

Își scutură capul sâcâită de ezitarea locotenentului și spre uimirea acestuia, privind circumspect în stânga și în dreapta, se apropie de camion. Ridică mâna scurt și împinse cârligul cu un aer ce se dorea degajat.

Locotenentul, la câțiva metri în urmă, văzu cârdul de animale — un șuvoi fluid, revărsându-se din cușcă cu un urlet triumfător.

Se auziră râsete și de undeva, dintr-o curte, răsunară chiar câteva aplauze. Furioși, hingherii se apropiau în fugă.

— Dobrescule! șopti Minerva peste umăr. Cred că e timpul s-o ștergem.

Își continuă drumul cu pași anonimi, de plimbare, admirând peisajul hibernal. La ferestre, florile de gheață își destrămau petalele în picături lungi.
